flacăra

ANUL XXVI – NR. 14 (1 139) – 7 aprilie 1977

SĂPTĂMÎNAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

ROMÂNIA — PATRIA NOASTRĂ EROICĂ

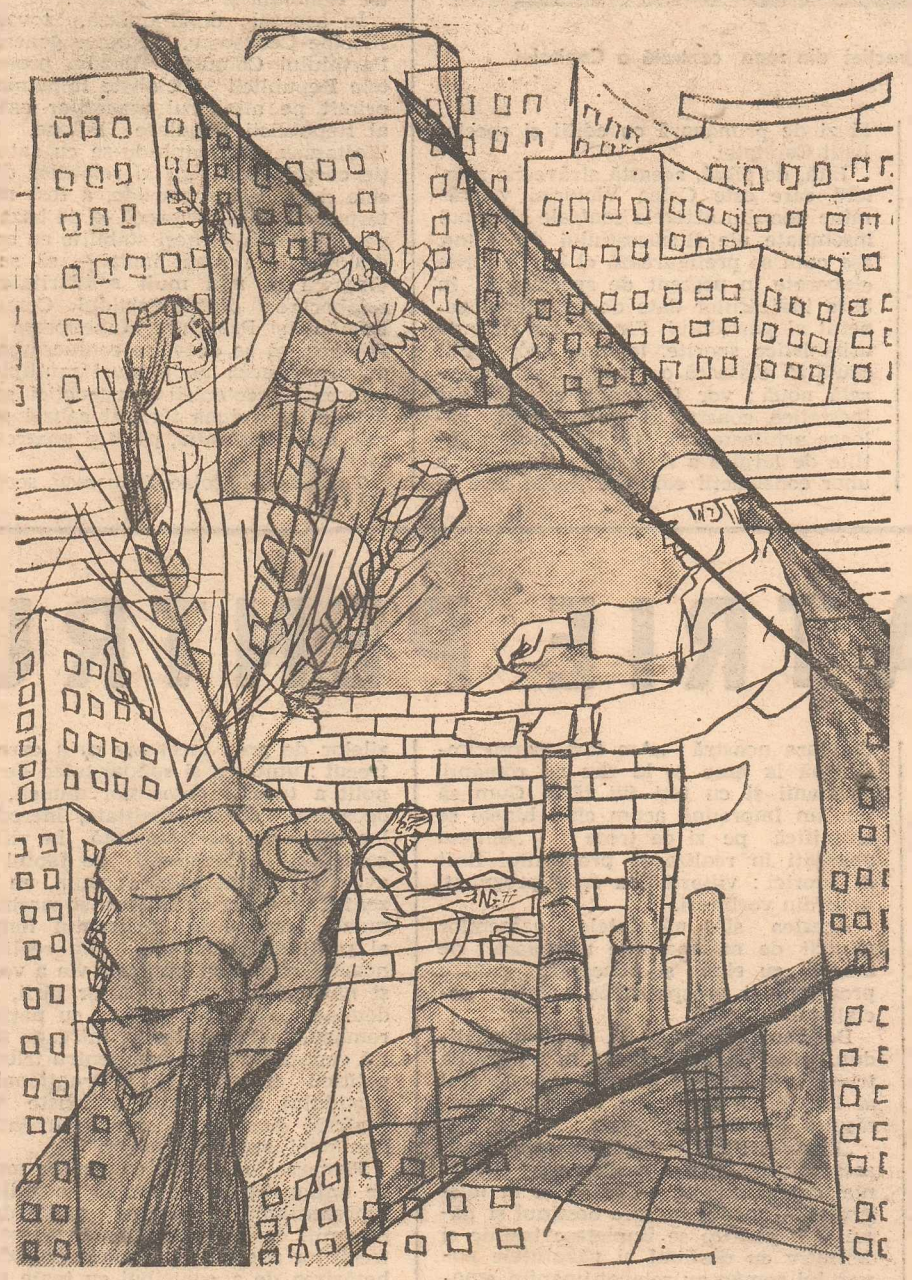

Desen de NICOLAE GADONSCHI ■

Cît de firesc ne părea tuturor pînă nu demult cuvîntul **„normal"**. Aș putea spune că treceam pe lîngă el și, din prea multă obișnuință, nu-l observam, așa cum trecînd zi de zi pe lîngă un monument, oricît de impresionant ar fi, riscăm să ni-l apropiem atît de mult încît să devină pentru noi obișnuit. Și iată că dintr-o dată în urma gravei încercări la care ne-a supus revolta adîncurilor, am avut revelația cuvîntului **„normal"**. A ajunge cît mai repede la înscăunarea lui acolo de unde întîmplarea îl alungase a devenit un imperativ, o necesitate. Numai la puține zile de la dezastru am putut afla cu demnă mîndrie, prin intermediul unor splendide telegrame adresate națiunii — informațiile de ziar — că viața a intrat în normal, că furnalele, retortele chimiei, strungurile, toate mașinile și agregatele complexe cu care este dotată industria noastră **produc**. Rănile grave pricinuite de dezastru nu numai că nu au putut genera stări de resemnare. Dimpotrivă, ele i-au îndîrjit pe oamenii țării, care s-au angajat cu unică voință în patrioticul efort de normalizare a vieții, a producției.

Popor al unei patrii eroice, poporul român s-a arătat a fi și de data aceasta la înălțimea virtuților sale dintotdeauna. Purtînd în suflete ca pe o nestemată inegalabilă ideea de patrie, idealul suprem al răspunderii față de luminosul ei destin, oamenii muncii de la orașe și sate au dovedit în acele clipe dramatice, o dovedesc în aceste zile de muncă și dăruire, că România este țara eroică a unor oameni pentru care eroismul înseamnă muncă, putere de sacrificiu, voință fermă de a învinge orice greutăți. Impresionanta unire a tuturor energiilor națiunii într-un uriaș front al reconstrucției, gradul înalt de participare fără ezitare, cu pilduitoare dăruire la întronarea firescului pretutindeni unde natura a adus pentru cîteva ceasuri sau zile semnele nefirescului, conștiința datoriei, a imperativității participării, mobilizarea întregii națiuni ca un singur om este o expresivă, semnificativă izbîndă a anilor socialiști ai țării, o dovadă a capacității partidului comunist de a conduce și mobiliza masele în numele unor țeluri fundamentale, al unității strînse a clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității patriei în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Conștiința socialistă, conștiința muncitorească s-au dovedit a fi nu un deziderat etic ce urma a fi atins, ci o realitate viabilă a tuturor colectivelor muncitorești. Este aceasta, în fond, o **nouă calitate a existenței.** Realitatea zilelor de încordat efort a pus în lumină, de asemenea, adevărul participării conștiente a oamenilor la procesul de producție, al asumării muncii ca o datorie de onoare față de patrie și față de sine, al convingerii că proba supremă prin care o existență își verifică demnitatea este rezultatul concret al efortului, al gîndirii creatoare, al încrederii celor ce muncesc în **caracterul viguros, sănătos al economiei noastre socialiste.**

Toate acestea au fost posibile datorită examenului pe care societatea noastră l-a susținut prin ani, soluționînd cele mai complexe probleme, examenului pe care industria românească l-a dat, cunoscînd ritmurile de dezvoltare proprii socialismului. Participarea entuziastă a celor ce muncesc, pe deplin conștienți de dubla lor calitate de producători și proprietari, emoționanta întrecere socialistă care cunoaște în aceste zile cote fără precedent, exprimă încrederea profundă în justețea politicii partidului, convingerea oamenilor muncii că numai prin înfăptuirea întocmai a obiectivelor actualului cincinal, a orientărilor Congresului al XI-lea se va asigura făurirea unui destin luminos, civilizat, pe măsura nobilelor aspirații ale poporului.

Citim zilnic în presă vești despre recordurile în producție, despre depășirile sarcinilor economice asumate. Sînt frumoasele poeme pe care le scrie țara cu încordarea brațelor celor harnici, ale celor conștienți de sensul muncii lor, de datoria patriotică de a îndeplini exemplar ceea ce țara însăși, într-o unică voință, a hotărît. Pentru aceste minunate poeme ale faptei nicicînd nu vor fi de-ajuns omagiul și admirația.

Înălțindu-și cu demnitate statura eroică în acest secol de ample confruntări, aducînd prin faptele conștiinței comuniste argumentele profunde ale rodniciei durabile ale politicii partidului, ale adeziunii generale a colectivității noastre la idealurile înscrise cu consecvență în programul de făurire a unei societăți superioare, socialiste, care a proclamat omul drept suprema valoare și acționează pentru materializarea zi de zi a unui asemenea inegalabil ideal, România, patria noastră eternă, aduce, în aceste zile ale primăverii — prin hărnicia, prin pilduitorul efort cetățenesc al fiilor săi pentru ca nimic din ceea ce ne-am propus să nu fie aminat — dovezile fundamentale ale vocației constructive, creatoare, ale forței și abnegației unui popor conștient de misiunea sa istorică, urmînd cu fidelitatea conștințelor, a faptei, pe cel ce s-a dovedit a fi, în atîtea imprejurări, marele strateg, marele organizator al luptei și al muncii pentru o viață mereu mai înfloritoare, mai demnă, pentru ca oamenii să fie pe deplin stăpîni pe destinul lor, ctitori liberi, conștienți, ai destinului țării, ai propriului destin socialist.

NICOLAE DRAGOȘ ■

Neistovită activitate, pilduitoare dăruire închinate refacerii și reconstrucției, binelui poporului și țării, progresului ei neîntrerupt pe calea socialismului și bunăstării

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o nouă vizită de lucru pe șantierele reconstrucției din zona centrală a Capitalei

Locuitorii Capitalei din zona cuprinsă între Calea Victoriei, bulevardele Magheru și Bălcescu, străzile Nuferilor, Luterană, C.A. Rosetti, Vasile Conta, Dinicu Golescu, au fost miercuri, 30 martie, martorii și participanții unui nou și concret dialog de lucru cu președintele României. Dialog care, desigur, a avut ca centru de interes problema cea mai fierbinte a acestui timp bucureștean : mersul lucrărilor de demolare a clădirilor grav avariate, consolidarea celor ce pot fi salvate, modalitățile de rezolvare a întrebărilor legate de sistematizarea și modernizarea unor puncte centrale ale Capitalei.

Și peste ani, cînd Calea Victoriei se va numi tot Calea Victoriei și puțini vor fi cunoscut-o ca astăzi, o imagine va rămîne nedezlipită de chipul străvechii uliți : președintele Nicolae Ceaușescu, înconjurat de oameni, discutînd cu edilii și specialiștii necesitatea îmbinării activității de refacere și consolidare a clădirilor avariate de cutremur cu aceea de sistematizare a ansamblurilor de clădiri, în așa fel încît acestea să devină mai frumoase, să asigure în condițiuni mai bune funcțiile urbanistice pe care trebuie să le îndeplinească.

Căci, așa cum a informat presa cotidiană, aceasta a fost ideea dominantă a discuției purtate în această adevărată zi de primăvară cu edilii și specialiștii Capitalei.

Iată, de pildă, această străveche arteră care este Calea Victoriei va rămîne una din arterele centrale cele mai însemnate ale Bucureștiului de mîine, așa cum se prefigurează el în planurile elaborate în prezent de specialiști, în baza indicațiilor date de secretarul general al partidului. Firește, cu atribute urbanistice sporite, în care scop edilii caută să găsească o concepție arhitecturală nouă ; vor fi demolate clădirile inestetice, construcțiile vechi fără valoare arhitectonică, vor fi căutate soluțiile de lărgire a străzii, de ridicare a unor construcții edilitare solide care să aibă în vedere specificul acestei zone.

Și pretutindeni unde a poposit în vizita sa de lucru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în baza constatărilor făcute la fața locului a pus în fața specialiștilor și a edililor sarcina de a întocmi lucrări similare, avîndu-se în vedere că punctele vizitate reprezintă vaduri comerciale căutate ; s-a indicat să se păstreze toate unitățile existente aici, redîndu-le, în același timp, destinației lor inițiale, și acele spații care îndeplineau aceste funcții ; profilul altor magazine mai puțin frecventate de cumpărători va trebui să fie revizuit, pentru a se spori numărul acelora care desfac articole de uz curent.

Miercuri după-amiază, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a primit pe tovarășul Vasil Bilak, membru al Prezidiului, secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, care a făcut o vizită în țara noastră la invitația C.C. al P.C.R.

Oaspetele a dat o înaltă apreciere forței și capacității Partidului Comunist Român în frunte cu secretarul său general, eroismului poporului român, manifestate în lupta pentru depășirea consecințelor cutremurului din 4 martie, pentru înfăptuirea cu succes a operei de edificare a societății socialiste în România.

După ce s-a relevat faptul că relațiile de colaborare pe multiple planuri dintre cele două țări și partide urmează un curs ascendent, a fost exprimată hotărîrea de a se acționa pentru o dezvoltare mai puternică a relațiilor dintre partidele și popoarele noastre, dintre România și Cehoslovacia.

În aceeași după-amiază, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a primit pe ministrul afacerilor externe al Republicii Populare Polone, Emil Wojtaszek. Evidențiindu-se cu satisfacție cursul ascendent al relațiilor dintre cele două țări și partide, a fost manifestată dorința reciprocă — pe baza importantelor înțelegeri stabilite cu ocazia dialogului la nivel înalt — să se întărească și mai mult solidaritatea și colaborarea dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncitoresc Unit Polonez, să se dezvolte conlucrarea româno-poloneză pe planuri multiple în interesul acce'erării construcției socialiste în cele două țări, al cauzei generale a socialismului, păcii și progresului în lume.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar

O SINGURĂ PATRIE PENTRU

Plenarele lărgite ale Consiliului oamenilor muncii de naționalitate maghiară și Consiliului oamenilor muncii de naționalitate germană, care s-au desfășurat la București la 4 aprilie și la care, în afara membrilor consiliilor, au luat parte numeroși invitați, au dezbătut pe larg problemele discutate și sarcinile trasate la ultima ședință comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Marii Adunări Naționale, Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și activului central de partid și de stat, în lumina expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu, apreciate ca un document de excepțională valoare teoretică și practică.

La Plenara Consiliului oamenilor muncii de naționalitate maghiară vorbitorii au evidențiat hotărîrea populației maghiare din țara noastră de a duce la îndeplinire programul de activitate a partidului și statului, a întregului popor în vederea înlăturării în cel mai scurt timp a urmărilor cutremurului de la 4 martie, a realizării prevederilor cincinalului, a marilor obiective economice și sociale care stau în fața întregului popor, în spiritul frăției și unității cu poporul român.

Consiliul și-a luat angajamentul să militeze cu fermitate și în viitor pentru cimentarea unității și frăției dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare, pentru dezvoltarea la oamenii muncii maghiari din România a sentimentului patriotismului socialist, a atașamentului față de partid și popor.

În cuvîntul lor vorbitorii s-au referit și la diversiunea cercurilor ultrareacționare în problema emigrării. Ei au relevat că scopul urmărit de acestea este, în fond, de a furniza forță de muncă ieftină marilor trusturi supranaționale, și au luat poziție hotărîtă împotriva oricăror încercări ale elementelor revizioniste, iredentiste din unele țări occidentale de a leza integritatea patriei noastre. Ei au condamnat orice tendință, orice acțiune care ar avea drept rezultat subminarea relațiilor de frăție și unitatea socialistă a oamenilor muncii din țara noastră : „Am fost mereu împreună la bine și la rău cu românii, germanii și cu toți fiii țării. Cum să nu fim împreună acum cînd binele se amplifică pe zi ce trece !" „Sîntem angajați în realizarea produsului finit al istoriei : viitorul", a spus pregnant unul din vorbitori.

Acestea sînt năzuințele oamenilor muncii de naționalitate maghiară : de a trudi cu elan și abnegație pentru progresul și prosperitatea patriei socialiste.

Deplinul atașament la politica partidului și-a găsit oglindirea în telegrama trimisă de plenară Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu :

„Dezbaterile Consiliului nostru consacrate problemelor majore ale României contemporane — se arată în telegramă — modul în care destinul și năzuințele noastre se împletesc trainic și definitiv cu destinul și năzuințele poporului român au relevat unanim emoționanta și semnificativa realitate a zilelor de grea încercare prin care am trecut : unitatea și solidaritatea de monolit a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, încrederea lor colectivă, nestrămutată în viitorul comunist. ...Conștienți de faptul că avem un trecut istoric comun, un prezent și un viitor cu idealuri și sarcini comune, înscrise în Programul luminos al partidului, emanate din realitatea noastră socialistă, expresie vie a voinței și năzuințelor tuturor fiilor țării, vom depune, în strînsă unitate cu națiunea română, toate eforturile, întreaga noastră capacitate creatoare pentru triumful politicii interne și internaționale a partidului, al societății socialiste multilateral dezvoltate, pentru înaintarea României spre comunism".

Plenara Consiliului oamenilor muncii de naționalitate germană a prilejuit reprezentanților acestei naționalități, întruniți la București, reafirmarea întregii lor adeziuni la politica partidului, hotărîrea de a contribui cu toate puterile la transpunerea în viață a sarcini-

Poporul român este conştient că tot ceea ce se făureşte în opera de edificare a socialismului în ţara noastră este destinat bunăstării şi fericirii sale, viitorului său luminos. Iată de ce el acţionează strîns unit pentru întărirea continuă a economiei noastre naţionale, este hotărît să facă totul pentru ca, în ciuda pierderilor suferite, să asigure înfăptuirea neabătută a Programului partidului, înflorirea multilaterală a României, victoria socialismului şi comunismului.

NICOLAE CEAUŞESCU

Secretarul general al partidului analizînd la faţa locului, împreună cu activişti de partid şi de stat, cu specialişti, amplasarea unui important obiectiv hidroenergetic.

general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii, preşedintele Frontului Unităţii Socialiste, a primit, vineri după-amiază, delegaţia Partidului „Istiqlal" din Maroc, condusă de Abdesalam Benabdeljelil, membru al Comitetului Executiv al partidului, care a făcut o vizită în ţara noastră.

În cursul întrevederii s-au subliniat bunele raporturi existente între partidele noastre, cursul ascendent al relaţiilor de colaborare, pe multiple planuri, statornicite între Republica Socialistă România şi Maroc, exprimîndu-se convingerea că acestea se vor dezvolta continuu, în interesul reciproc al cauzei păcii şi colaborării multilaterale.

Sîmbătă, 2 aprilie, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a făcut o vizită de lucru în judeţul Harghita, analizînd, la faţa locului, împreună cu activişti de partid şi de stat, cu specialişti, amplasarea unui important obiectiv hidroenergetic care să fie pus în funcţiune chiar în acest cincinal.

Conform Programului naţional de perspectivă pentru amenajarea bazinelor hidroenergetice din Republica Socialistă România, în amonte de comuna Zetea urmează să se construiască un impunător baraj, înalt de 50 metri, în spatele căruia se vor acumula circa 40—50 milioane mc de apă, lucrare cu rol important în sporirea puterii energetice a ţării, în anihilarea forţei stihinice a apei, în sporirea recoltelor. De-a lungul văii Tîrnavei Mari, pe o distanţă de 10 kilometri, secretarul general al partidului, Nicolae Ceauşescu, împreună cu primul secretar de partid al judeţului Harghita, cu specialiştii, a studiat diferite variante pentru amplasarea barajului indicînd ca soluţia definitivă să aibă în vedere reducerea simţitoare a cheltuielilor de construcţii şi, totodată, mărirea siguranţei în exploatare, ţinîndu-se seama de particularităţile concrete pe care le oferă cursul superior al Tîrnavei Mari. În dialogul cu factorii de răspundere, secretarul general a cerut ca viitorul baraj să fie amplasat într-unul din punctele unde valea este mai îngustă, iar structura terenului oferă condiţii pentru a se conferi construcţiei cel mai înalt grad de rezistenţă şi siguranţă. S-a cerut de asemenea să se studieze atent, sub aspect geologic, structurile solului şi să se ia toate măsurile ca lucrările să nu diminueze suprafeţele de teren bune pentru agricultură.

Un emoţionant moment al acestei vizite l-a constituit întîlnirea tovarăşului Nicolae Ceauşescu cu localnicii. Secretarul general al partidului le-a cerut părerea în legătură cu viitorul obiectiv. Cetăţenii au primit cu bucurie şi recunoştinţă vestea amplasării în regiunea lor a acestui important obiectiv aducător de civilizaţie, prosperitate şi siguranţă. Preşedintele Nicolae Ceauşescu i-a asigurat pe cei ce vor să se mute cu gospodăriile lor în aval de baraj că vor fi sprijiniţi să-şi ridice gospodării şi mai frumoase, la înălţimea noului lor nivel de viaţă.

În numele celor ce de veacuri conviesc şi muncesc împreună pe aceste meleaguri — români, maghiari şi de alte naţionalităţi — primul secretar de partid al judeţului Harghita, tovarăşul Ludovic Fazekaş, a mulţumit secretarului general al partidului pentru grija ce se acordă dezvoltării economice şi sociale a judeţului Harghita, asigurîndu-l totodată pe secretarul general al partidului de devotamentul şi dăruirea cu care oamenii muncii înfrăţiţi ai acestor locuri vor face tot ce le stă în putinţă pentru a realiza în termen şi în cele mai bune condiţiuni acest important obiectiv hidroenergetic.

Marţi, 5 aprilie, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, a primit delegaţia Partidului Socialist Democratic Italian condusă de Pier Luigi Romita, secretar general al partidului. Întrevederea care s-a desfăşurat într-o atmosferă caldă, prietenească, a reliefat convergenţa şi apropierea de poziţii ale P.C.R. şi P.S.D.I. în principalele probleme ale vieţii internaţionale şi asupra căilor de întărire a păcii, securităţii şi cooperării în Europa ; a fost de asemenea exprimată dorinţa ambelor părţi de a se continua schimbul de păreri, de a se lărgi cooperarea între cele două partide pe baza respectului reciproc, ca o parte a dezvoltării în general a relaţiilor româno-italiene.

NICOLAE CRISTACHE ■

FIII ACESTUI PĂMÎNT

lor cuprinse în expunerea tovarăşului Nicolae Ceauşescu.

În cadrul plenarei s-au evocat istoricele succese obţinute de oamenii muncii români, maghiari, germani şi de alte naţionalităţi pentru îndeplinirea măreţelor sarcini trasate de Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român. Dezvoltarea armonioasă şi multilaterală a tuturor ramurilor economiei naţionale, a tuturor judeţelor şi localităţilor patriei nu oglindeşte numai politica de ridicare continuă a nivelului de trai al poporului, ci şi justa politică naţională promovată de partid.

Vorbitorii au relevat meritul deosebit care revine tovarăşului Nicolae Ceauşescu în rezolvarea problemei naţionale în ţara noastră. Ei s-au referit, în special, la condiţiile create populaţiei de naţionalitate germană, care i-au permis acesteia să-şi ocupe locul cuvenit în marea familie a statului socialist. Cercurile reacţionare care încearcă să împiedice participarea masivă a populaţiei germane în edificarea socialismului şi comunismului, să împiedice strînsa colaborare cu poporul român, sînt sortite eşecului. „Adevărul este — a subliniat unul din vorbitori — că tocmai datorită climatului de democraţie reală în plină acţiune, noi, germanii din România, nu numai că sîntem şi mai aproape, mai uniţi cu naţiunea română, cu naţionalităţile alături de care ne-a aşezat istoria în urmă cu secole, dar ne putem păstra şi dezvolta nestingheriţi şi fiinţa noastră etnică, identitatea noastră naţională". S-au citat, în acest sens, cele 700 de unităţi şi secţii şcolare şi preşcolare frecventate de 60 000 de copii de naţionalitate germană, instruiţi de circa 3 000 de cadre didactice. Este îndeobşte cunoscut faptul că în ţara noastră fiinţează ziare, edituri, teatre de stat de limbă germană, se emit programe de radio şi televiziune în această limbă.

Vorbitorii au înfierat acele cercuri din Germania occidentală — organizaţii de emigranţi saşi şi şvabi, precum şi elemente fasciste notorii — care, prin propaganda lor, îndeamnă o parte a populaţiei germane din România să-şi părăsească patria. Ce urmăresc aceste cercuri ? Desfiinţarea unei comunităţi naţionale de sine stătătoare, obţinerea unei forţe de muncă ieftine, dar temeinic pregătită, în şcolile româneşti şi care cunoaşte limba germană. Calculul e simplu însă, vorba românului, socoteala de acasă nu se potriveşte cu cea din tîrg.

Plenara Consiliului oamenilor muncii de naţionalitate germană a reafirmat angajamentul solemn al acestei populaţii de a fi la înălţimea comandamentelor epocii, a societăţii noastre socialiste, de a fi demni fii ai patriei comune, România.

„Folosindu-ne şi de acest prilej — se arată în telegrama plenarei adresată Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarăşului Nicolae Ceauşescu — dorim să aducem prinosul nostru de recunoştinţă conducerii partidului, dumneavoastră, mult iubite şi stimate tovarăşe Nicolae Ceauşescu, pentru grija părintească cu care înconjuraţi populaţia de naţionalitate germană din ţara noastră, parte integrantă şi cu drepturi egale a societăţii româneşti, pentru principialitatea şi consecvenţa în rezolvarea problemelor ei specifice, asigurînd condiţii prielnice existenţei populaţiei de naţionalitate germană, ca o comunitate etnică în cadrul patriei noastre iubite, România socialistă. De aceea susţinem fără echivoc poziţia principială a partidului şi statului nostru în problemele umanitare, condamnînd cu toată fermitatea activitatea subversivă a cercurilor reacţionare şi fasciste din străinătate, care încearcă prin cele mai josnice mijloace să instige oamenii muncii de naţionalitate germană să-şi părăsească patria. ...Aici ne simţim cu adevărat acasă, aici ne construim viitorul".

LIONEL NIŢESCU ■

Nimic nu a putut și nu poate înfrînge energia

Patria — rădăcină a ființei noastre

Iubirea de Patrie este cu mult mai mult decît un **sentiment** pe care-l dobîndești aproape odată cu apariția conștiinței de sine și pe care viața îl cultivă în niște condiții ce-i conferă caracterul concret, aplicat unor realități anume, care dau fiecărui om o Patrie a sa, sub cerul căreia s-a născut și ale cărei glasuri milenare îi răsună în inimă și gînduri. Iubirea de Patrie este o condiție a creșterii ființei tale înseși, care, făcînd una cu o mare realitate colectivă, dobîndește o amplitudine și o capacitate de rezonanță depășind cu mult granițele individualității. Omul integrat organic în ființa Patriei sale este asemeni unui liniștit lac de munte ce oglindește imensitatea cerului. El trăiește senzația că seva bogată a unei realități sufletești infinit mai întinse urcă în tulpina ființei sale limitate și-l leagă de tot trecutul și tot prezentul comunității umane din care face parte. El se simte încălzit de prezența celorlalți, și la rîndu-i simte suprema bucurie a personalității umane : de a iradia în sufletele celor din jur, de a rodi spre binele colectivității, de a se dărui unei cauze, unui ideal, într-un cuvînt, de a simți că viața are un gust și un rost.

Din toate timpurile și în aproape toate limbile pămîntului pierderea Patriei a fost asimilată (și denumită !) cu o **dezrădăcinare.** O strangulare a ființei, o lipsire a ei tocmai de acea sevă care-i asigură înflorirea, o smulgere, din viață, a **sensului** care-i dă unitatea și bucuria. Ruperea din comunitatea de iubire a propriului popor și înstrăinarea au dat nenumărate accente sfîșietoare în literatura orală sau scrisă a tuturor popoarelor. Destărarea a fost socotită din toate timpurile suprema pedeapsă, mai temută chiar decît moartea, fiindcă însemna moartea sufletului.

Printre monstruozitățile cultivate de cercurile reacționare din occident, invitația la dezrădăcinare, la destărare mi se pare una din cele mai odioase. Desigur, au fost împrejurări cînd au fost siliți oamenii să plece din țara lor. De mizerie, din cauza persecuțiilor religioase, sau pentru a lupta, pe alte meleaguri, spre împlinirea unor idealuri ce vizau aceeași sfîntă Patrie părăsită temporar, de nevoie. Dar a cultiva o psihoză a dezrădăcinării, a emite cîntece de sirenă spre a atrage spre alte zări, a încerca să întuneci în sufletul oamenilor chipul Patriei lor spre a-i ademeni către alte meleaguri, mi se pare una din cele mai degradante meserii inventate vreodată de om — comparabilă numai cu negoțul de sclavi de odinioară. Și una din cele mai triste condiții pentru a mînca o pîine la cei care eșuînd în încercările de a-și croi o soartă măcar onorabilă pe alte meleaguri, nu le mai rămîne altă alternativă decît angajarea în slujba unor oficine de unde îndeamnă și pe alții la dezastru.

Aparținem unui popor pentru care existența istorică n-a fost o idilă. Dar care s-a caracterizat tocmai prin tăria de a imprima un sens vălmășagului de încercări ce au venit peste el : sensul unei necontenite căliri a ființei sale în luptă și al unei necontenite ascensiuni interioare pe culmi de frumusețe morală, compensînd atîtea uriturl ale istoriei. Un popor care și-a înflorit viața prin cîntec, prin artele lemnului, prin ale culorii, prin basme, doine și proverbe. Aparținem unei Patrii în care neamuri vorbind limbi diferite și cinstindu-și strămoși din alte stirpe au dat un exemplu milenar de conviețuire rodnică, fără a-și pierde sufletul propriu, dar îmbogățindu-și sufletele din zestrea pusă laolaltă. Complexitatea, frumusețea, deschiderea culturii românești spre universal rămîn o enigmă dacă nu privim adîncile vase comunicante ce ne-au făcut copărtași la efortul spiritual și moral al naționalităților conlocuitoare. Și la rîndul ei cultura maghiarilor sau germanilor sau a altor naționalități trăind de secole pe aceste locuri rămîne de neînțeles fără rosturile lor legate direct de viața acestui pămînt și a poporului nostru. Fiecare sîntem înrădăcinați în acest pămînt și în adîncul lui rădăcinile ființei noastre se împletesc și se întrepătrund. Patria românilor, a maghiarilor, a germanilor de aici este o prestigioasă realitate istorică, o prestigioasă prezență culturală în Europa. Împreună am dat acestui colț de lume aureola pe care a avut-o și pe care și-o sporește azi. Misiunea noastră istorică rămîne, în noile zodii istorice, aceeași : de a da expresie unei comuniuni umane exemplare, pe care omenirea contemporană o caută cu înfrigurare și a cărei experiență românii, germanii, maghiarii și alți conlocuitori pe acest meridian o au de aproape un mileniu. De a contribui cu toții la perfecționarea necontenită a unei orînduiri ce se dovedește cu fiecare zi a fi unica alternativă de supraviețuire și progres a umanității.

Cea mai mare bucurie omenească este dată de conștiința participării la înfăptuirea unor valori superioare, de prezența în mijlocul unor procese istorice care fac pe om să se simtă un ctitor de lume nouă. A nu înțelege că aici, acum, se joacă una din marile șanse ale umanității, că fiecare putem avea bucuria participării la o istorie fără precedent, înseamnă a rata ceasul suprem al existenței noastre. Desigur, sînt oameni pentru care nu contează decît plăcerea imediată a unei vieți reduse la cîteva trebuințe. Ei cred că le pot găsi pe acestea mai ușor în alte părți. Dar abia atunci cînd se așază sub cer străin încep să simtă că și-au pierdut ceva esențial, că Patria nu era un simplu cuvînt demodat și rămas doar ca vocabular poetic, ci era însăși rădăcina ființei lor. Și că le rămîne sufletul spînzurat în vid. Acești oameni se pedepsesc singuri și tot ce putem face este să-i plîngem.

Dar pe cei care-și fac meserie și chiar se îmbogățesc prin smulgerea altora din țărîna Patriei lor, pe cei care vizează și mai departe, să disloce temeliile înseși ale altor popoare, să le dezorganizeze economia, de ce nu există nici o lege pe lume care să-i pedepsească ?

DAN ZAMFIRESCU ■

Oameni ai noului, hunedorenii trăiesc și luptă la temperatura înaltă a țării

La Hunedoara, din chiar gura oamenilor, mi-a fost dat să aud că niciodată, în toată istoria combinatului, nu s-a muncit cu atîta îndîrjire ca în zilele lunii martie. Flăcările, mi s-a spus, ard parcă mai cu putere. Vuietul furnalelor și-al cuptoarelor de la oțelării se-aude, parcă, venind mai din adînc. Gesturile, devenite mai scurte și mai tăioase, au siguranța și fermitatea omului aflat în luptă cu timpul, dar astăzi timpul are un preț aparte : cît mai mult oțel pentru reducerea, pe planul economiei naționale, a pagubelor provocate de seism.

Pînă în clipa groaznicului seism, oțelarii Hunedoarei se angajaseră să dea peste plan 10 000 tone de oțel. Angajamentul lor a fost suplimentat cu încă 5 000 de tone de oțel care vor fi folosite cu precădere la construirea a 5 000 de apartamente. Același lucru se poate spune și despre furnaliști, care și-au dublat, pur și simplu, angajamentul anual, astfel că, pînă la sfîrșitul acestui an, vor înregistra o depășire a acestora cu 30 000 de tone de fontă. În ceea ce privește pe laminoriști, aceștia, la rîndul lor, vor raporta la sfîrșitul anului o realizare a sarcinilor de plan cu peste 15 000 tone de laminate.

„Primul argument al asumării acestor angajamente l-ar reprezenta, de exemplu, și aleg la întîmplare două zile din cele care au urmat seismului, să zicem zilele de 8 și 9 martie. În acele zile au fost date peste plan 1 253 tone de aglomerat, 1 735 tone de fontă, 1 682 tone de oțel și 5 015 tone de laminate. Al doilea argument l-ar reprezenta, cum să spun, o scenă pe care nu am să o uit niciodată: în zilele de 8, 9 și 10 martie, la centrul de recoltare a sîngelui se prezentaseră din proprie inițiativă peste 1 000 de siderurgiști. Iar dacă mai adăugăm și faptul că din contribuțiile lor bănești hunedorenii vor dona, pînă la sfîrșitul anului, peste 12 milioane de lei, ar însemna să spunem că Hunedoara trimite țării sînge, omenie și oțel".

Mai pe larg, inginerul Sabin Faur, directorul general al marelui combinat din Hunedoara, avea să-mi spună că argumentul numărul doi al angajamentelor asumate îl reprezintă, după părerea sa, acel factor numit conștiință.

„Am avut prilejul să constat, la fața locului, cîtă dreptate avea tovarășul Nicolae Ceaușescu atunci cînd afirma cu deplină satisfacție că, în aceste zile de grea încercare, omul nou, omul conștiinței socialiste, nu doar că există, ci, mai ales, se poate conta pe devotamentul său total, pe dragostea sa față de patrie".

La Hunedoara siderurgiștii trăiesc și luptă, ca întotdeauna, la temperatura înaltă a țării.

VICTOR NIȚĂ ■

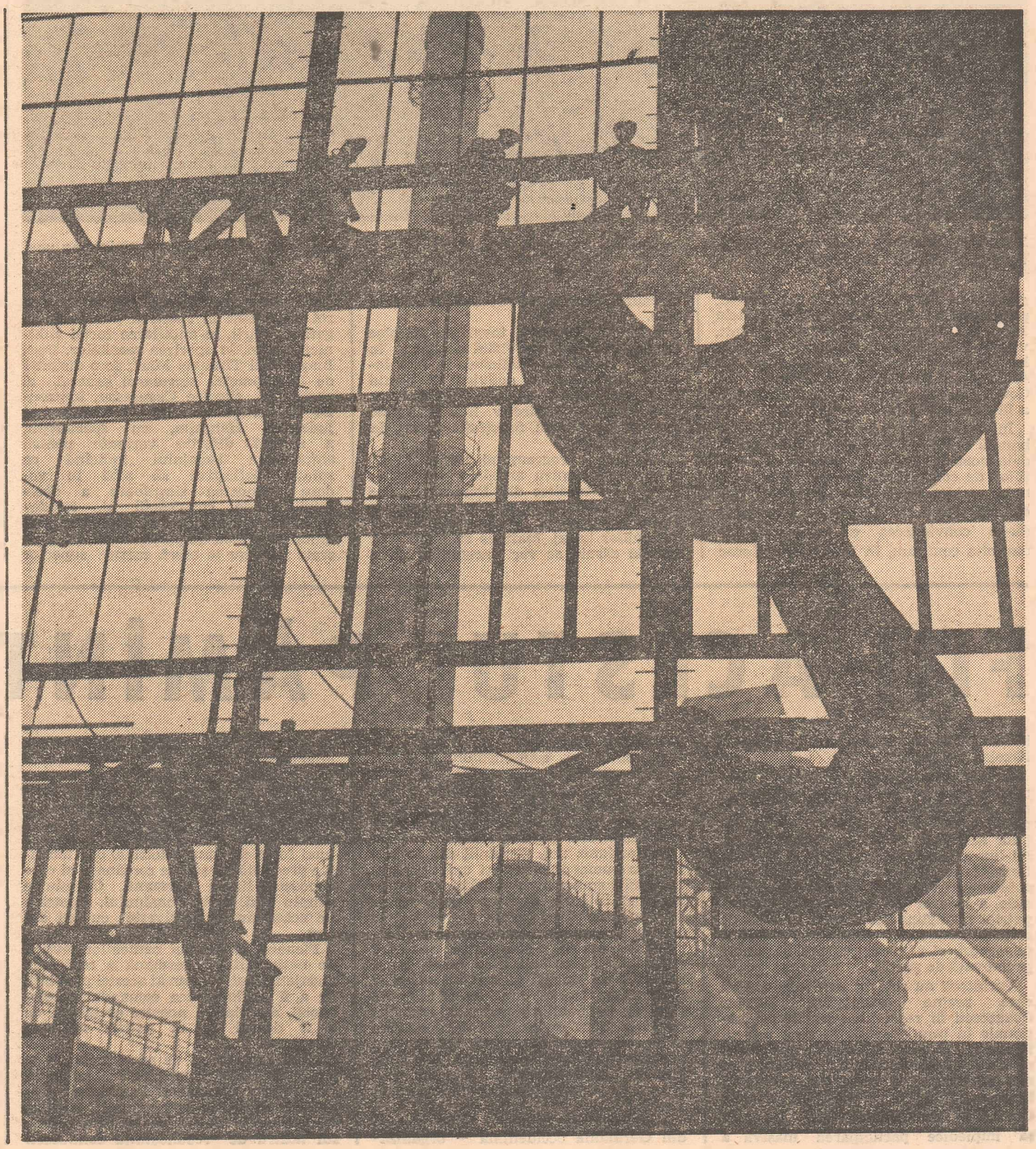

și elanul revoluționar al poporului român

Cu corul „Madrigal" la Zimnicea și Alexandria

Acum cîteva zile profesorul și compozitorul Marin Constantin, dirijorul celebrului cor „Madrigal" al Conservatorului „Ciprian Porumbescu", m-a rugat să trec grabnic pe la el pe-acasă. Casa lui e un fel de a spune, deoarece zidurile sînt făcute zob. Dar la pianul pe care se mai păstrează urmele mormanului de moloz ce l-a acoperit în timpul cutremurului începe să-mi intoneze o melodie, de cum am intrat pe ușă.

— Ascultă, îmi spune, fiindcă vreau să-mi faci cîteva strofe pe această melodie, pentru a le cînta mîine la Zimnicea și Alexandria, unde vom merge cu „Madrigalul" potrivit înțelegerii cu forurile de partid județene și orășenești.

Cîteva ore mai tîrziu, îi aduceam versurile la sala „D. G. Kiriac", de la Conservator, unde se găsea corul, care învățase deja melodia din cîteva repetări.

A doua zi, în jurul orelor 12, cînd prima serie de elevi de la școlile din Zimnicea își încheia cursurile, iar următoarea era pe punctul de a le începe, cînd și unii din părinții copiilor își puteau permite un răgaz pentru masă, insolitul concert al „Madrigalului" avea loc în curtea liceului, pe un mic podium, la adăpostul asigurat de cele două aripi ale clădirii, căci întîmplarea făcea să fie o zi friguroasă și cu vînt. Turul făcut prin ceea ce a fost pînă în urmă cu o lună centrul orașului le-a umplut multor madrigaliști ochii de lacrimi, dar în fața acelei mulțimi, de copii și tineri mai ales, cu imaginea proaspătă a animației constructive care domina străzile de pe care s-au degajat ruinele, trebuiau să-și învingă emoțiile îndurerării și să cînte. Scurtul program a început chiar cu cîntecul închinat Zimnicei, ascultat într-o solemnitate deopotrivă evocatoare dar și plină de bărbăție. Mi-a venit mie rîndul apoi să recit în continuare poezia abia apărută în „Flacăra": „Primăvara la Zimnicea pe Bulevardul Eroilor". „Floricica" lui Francisc Hubic a adus, cu gingășia ei, o mare seninătate și duioșie în sufletele și privirile celor ce au fericirea să asculte chiar în asemenea împrejurări acest cor cunoscut și admirat pe multe meridiane ale globului. Departe de a considera concertul sui-generis o improvizație ocazională, madrigaliștii interpretează cîteva din piesele de mare virtuozitate, de la madrigale clasice la compoziții de rezonanță folclorică, precum „Chindia" lui Alexandru Pașcanu sau „Fluierase și buciume" de Mihai Moldovan.

Programul se încheie, înălțător și plin de recunoștință, cu cîntecul „Partidul — Ceaușescu — România", compoziție a aceluiași dăruit muzician și patriot care este Marin Constantin. Întregul auditoriu cîntă și el cu inimile, căci fiecare din cei prezenți, de la copiii din clasa întîi primară la cei mai vîrstnici cetățeni, cu toții au putut să-l vadă pe secretarul general al partidului și președintele țării, încă din primele zile de după dezastru, umblînd printre ruine, de la casă la casă, întîlnindu-se cu muncitorii de la unitățile productive, discutînd cu bătrînii și copiii, interesîndu-se de toate cele trebuitoare traiului zilnic al oamenilor. Cuvintele pe care atît gazdele cît și oaspeții le rostesc înainte de a se despărți sînt pătrunse și ele de această nestrămutată încredere în capacitatea orașului Zimnicea de a se transforma dintr-o vatră a suferințelor generate de seismul necruțător într-un leagăn de viață civilizată și înfloritoare. Ca un ciment de o structură deosebită, cîntecul cu care madrigaliștii au înseninat inimile oamenilor se așază și el, simbolic, la temelia noului oraș.

Cu aceste sentimente, madrigaliștii au revenit în aceeași zi la Alexandria unde, în fața unui numeros public, au susținut unul din excelentele lor concerte, prezentînd un repertoriu cu piese dintre cele mai de rezonanță, concert pe care orice mare instituție de spectacole din lume ar fi fost fericită să-l găzduiască.

Mă gîndeam, întorcîndu-ne în miez de noapte din această deplasare, la cîteva lucruri pe care mulți dintre admiratorii de peste granițăi „Madrigalului" — și sînt foarte mulți — nu le cunosc, pentru care poate, chiar o asemenea inițiativă de a merge să cînte în aer liber, într-un oraș care abia se ridică din ruine, pare numai un gest caritabil, de excepție. Madrigaliștilor nu li s-a părut însă nimic ieșit din comun. Mai mult decît atît, ei îmi spuneau că nu și-ar fi iertat niciodată dacă nu s-ar fi aflat printre oamenii Zimnicei, acum în aceste zile grele. Prezenți de atîtea ori în satele Maramureșului sau ale Banatului, cîntînd pe aceeași scenă alături de coruri țărănești locale, susținînd concerte de-a dreptul în halele Reșiței sau în unele uzine din București sau Galați, ca în atîtea alte colțuri ale țării, madrigaliștii și dirijorul lor nu fac decît să dea glas chemării conștiinței lor. Fiindcă puțini dintre cei ce, peste hotare, nu prididesc cu superlativele în aprecierea artei desăvîrșite a acestui cor știu că dirijorul Marin Constantin este fiul văduvei unui muncitor șondor, copil care numai în condițiile noii noastre societăți și-a putut cultiva vigurosul său talent. Ucenicia sa artistică a fost totodată și o ucenicie revoluționară, căci studentul de la Conservator și de la Filozofie nu pregeta să dirijeze corurile muncitorești ale unor fabrici proaspăt naționalizate, iar „activistul politic cu bagheta de la Ansamblul Uniunii Tineretului Comunist", cum era numit uneori în mod peiorativ de către unii pretinși rafinați, și-a făcut un crez din a sluji cu cîntecul idealurile revoluției noastre. „Madrigalul" însuși s-a născut dealtfel în ambianța acestei excelente școli de educație comunistă care a fost ansamblul organizației revoluționare a tineretului, iar unii dintre madrigaliști, înainte de a studia la Conservator și de a se specializa în acest gen de muzică, au fost ei înșiși muncitori ale căror virtuți pentru arta corală au fost încurajate și îndrumate cu atenție, spre a se afirma în toată plenitudinea lor.

Mi-a plăcut de aceea să văd întotdeauna în fiecare act artistic de răsunet al „Madrigalului", indiferent unde s-a produs el, în marile săli de concert de la noi sau din metropolele muzicii, ca și de pe scenele unor cămine culturale sau cluburi muncitorești, un act de strălucit patriotism, o izbîndă a noii noastre spiritualități socialiste. Dincolo de performanța artistică, ei au impresionat întotdeauna publicul de pretutindeni printr-o înaltă și demnă ținută morală, de fii ai unei patrii libere, făuritoare a socialismului. Fiindcă n-aș vrea să citez considerațiile unor confrați care i-au însoțit în turneele din străinătate, am să mă refer numai la două momente la care am fost eu însumi părtaș. Mi-i amintesc pe o parte dintre madrigaliști în timpul Festivalului mondial al tineretului și studenților de la Helsinki, din 1962. O șleahtă de derbedei, năimiți, ai propagatorilor războiului rece, de evidentă tendință

neofascistă — nu mai mult de o sută ca număr — încerca în diferite puncte ale capitalei finlandeze să-i provoace pe tinerii mesageri ai păcii, nedîndu-se în lături nici de la „argumentele" bîtei și pumnului. Întîmplarea a făcut ca în timp ce se îndrepta spre festivitatea de deschidere coloana în care se afla și delegația noastră să se oprească mai bine de zece minute într-un punct în care erau masați acești provocatori, aproape toți beți. Corul și o parte din delegați s-au aflat chiar față în față cu acești demenți care urlau isteric și făceau gesturi deșănțate, amenințînd cu pumnii și proferînd injurii. Era întîia oară cînd băieții și fetele noastre, unii dintre ei încă adolescenți, vedeau îndeaproape în ce chip jalnic, dezumanizat pot apărea niște tineri de vîrsta lor cînd sînt victimele sloganurilor fasciste. Populația finlandeză, ea însăși dezavuînd grupul de provocatori fasciști, aplauda cu toată căldura pe tinerii noștri, care prin cîntecele lor, unele intonate direct în limba gazdelor, ca și în limbile altor popoare, slăveau marile idealuri umaniste de pace și colaborare. Cu toate că în zilele următoare trebuiau să intre în concursurile artistice nimeni nu-și menaja vocea. Cîntecele și deviza „Pace și prietenie", scandată în diferite limbi, se înălțau triumfătoare peste urletele și amenințările furibunde ale acestor întîrziate sirene ale „războiului rece".

Indirect, am avut satisfacția de a vedea ecoul politic al artei „Madrigalului" cu cîțiva ani în urmă la Hiroshima, unde primisem misiunea de a înmîna o bandă cu înregistrarea unei lucrări corale a tînărului compozitor Dan Buciu pe versurile cunoscutului poem „Surîsul Hiroshimei" de Eugen Jebeleanu. Întreaga asistență, între care erau nu puțini dintre supraviețuitorii cumplitului flagel atomic din august 1945, era pur și simplu cutremurată de forța cu care muzica, versurile și nu în ultimul rînd interpretarea exprimau marea tragedie a poporului japonez, ca și apelul la luptă pentru preîntîmpinarea săvîrșirii unor asemenea noi atentate și fărădelegi împotriva omului și a umanității.

Și iată un ultim fapt, cu o profundă și semnificativă legătură cu cele relatate mai înainte: după ce la sfîrșitul anului trecut corului „Madrigal" i se decerna în Italia distincția „Săgetătorul de aur", cu o lună în urmă, marele premiu internațional „Michelangelo", acordat pentru a doua oară de la instituire, a venit să celebreze meritele unanim recunoscute ale dirijorului și profesorului Marin Constantin, muzicianul format la marea școală a umanismului românesc de ieri și de azi, umanism triumfător în prezent prin tot ce are mai nobil și mai valoros: patriotismul revoluționar.

NICULAE STOIAN ■

Carpații

M-au ocrotit în sînul lor Carpații,
fosnindu-mi cînt de leagăn inedit.
Și visul tinereții-n timp și spații,
cu-ndemnul șoaptei lor l-am împlinit.

Mi-au aurit culoarea frunții mele,
și dragostei dintîi i-au fost cuibar.
Pe creasta lor, m-apropiam de stele,
dînd să le-apuc cu gestul temerar.

Cu trunchiul lor creștea și cîte-un nume
De mîna mea stîngace încrestat.
Sînt nume cu răsunet azi anume
și altele pe care le-am uitat.

Dar munții-adînc cu cute de memorii
îi țin și-i cînt și-i proslăvesc mereu,
să-mi fie semnul veșnicei istorii,
și strajă, cînd își-nchide cercul meu.

FRANZ JOHANNES BULHARDT ■
În românește de
IOSIF CASSIAN MĂTĂSARU ■

Cu multă sudoare, Industria sîrmei reușește!

Am mai fost, cu ani în urmă, la Industria sîrmei. Aveam să regăsesc întreprinderea din Cîmpia Turzii aparent la fel ca înainte, adică purtîndu-și cu mîndrie renumele de unitate de frunte a județului Cluj, a țării chiar. Gigantismul ei este însă astăzi cu atît mai impresionant cu cît, iată, ceea ce se fabrică la Industria sîrmei este așteptat acum, aș zice, aproape cu sufletul la gură de întreaga țară, avidă de produsele de la Cîmpia Turzii, alături desigur și de alte multe produse necesare industriei construcțiilor. Și, trebuie s-o spunem încă de la început, Industria sîrmei nu dezamăgește aceste așteptări, întreprinderea clujeană ridicîndu-și cotele muncii de zi cu zi și cele ale producției sale la cel mai înalt nivel. Îmi spunea, chiar de la poarta întreprinderii, tehnicianul Dorel Todea, secretar adjunct al comitetului de partid : „Ca urmare a seismului care a zdruncinat în ziua de 4 martie a acestui an țara, oamenii din întreprinderea noastră, îndemnați de înalta conștiință muncitorească proprie colectivului nostru, au hotărît să se mobilizeze exemplar pentru traducerea în fapte a sarcinilor deosebit de importante care s-au pus în fața tuturor pentru refacerea cît mai rapidă, pentru reintrarea în parametrii normali de funcționare a tuturor unităților economice, pentru valori materiale cît mai mari date peste plan. Cu toții, lucrătorii de la Industria sîrmei au înțeles că țara așteaptă de la noi fapte deosebite și astfel am trecut la realizarea exemplară a sarcinilor de plan și a tuturor angajamentelor mobilizatoare la care ne-au îndemnat înaltele comandamente de partid, ca și exemplul personal al tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului". Vorbe frumoase cu deplină acoperire în fapte. Oamenii pe care aveam să-i văd chiar pe locul de muncă, asudînd și poate chiar suferind în cadrul unei munci care dacă n-ar fi dificilă n-ar mai fi eroică, n-ar mai fi exemplară, i-am întîlnit la sectoarele cele mai calde (atît figurat, dar și propriu, cînd este vorba de turnătorii, de prelucrarea la cald etc.) ale întreprinderii. Am avut astfel ocazia deosebită de a vorbi cu oțelari și laminatori, maiștri și șefi de echipe cum sînt V. Oaidă, Tr. Turbuțan, I. Nemeth, Gh. Viorel (Laminorul III), C. Vaida, R. Bontea (Laminorul II), V. Rusu, M. Berar, S. Cordoș (Laminorul I), T. Marinca, T. Mazere și V. Băjinean (Cabluri de tracțiune), Ana Bustan și Șt. Banyai (Cabluri electrice), Tr. Urcan, I. Boldor și R. Tomuș (Electrozi) și încă o mulțime, ale căror nume ne-au scăpat din păcate — cu toții adevărați comuniști, care au înțeles cu exactitate ceea ce țara le cere în clipa de față : să muncească exemplar, să spargă normele, cum se spune, dînd constructorilor mai mult fier-beton, mai multă sîrmă, mai multe laminate finite, cabluri de tracțiune, electrozi de sudură și așa mai departe, adică elemente prețioase ale unei producții despre care se zice în momentul de față că nu este nici mai mult, nici mai puțin decît „pîinea țării", adică **pîinea refacerii.**

Și, pentru că lucrurile se întîmplau în chiar ultima zi a lunii trecute, pot să înfățișez cititorilor neobișnuitul bilanț al acestor sforțări ale muncitorilor și tehnicienilor, ale tuturor oamenilor din întreprinderea din Cîmpia Turzii pe luna martie, un bilanț desigur orgolios, sau mai exact spus plin de mîndrie, lucru dealtfel meritat : 18 milioane de lei la producția suplimentară, adică o depășire a planului cu o sută la sută, ceea ce asigură, mi s-a spus, o depășire trimestrială de 4 la sută ! Ce s-a întîmplat, de fapt, la Industria sîrmei ? În primul rînd trebuie spus că au fost atinse vîrfuri de producție pînă acum nici măcar sperate, cum ar fi de exemplu depășirea zilnică a planului din oțelărie, unde s-a produs cam cu 25 la sută mai mult ca înainte ! Astfel, întreprinderea a produs 1 000 de tone peste plan de laminate finite (oțel-beton și sîrmă laminată), 1 200 de tone de sîrmă trefilată (folosită la betonul precomprimat, acele panouri din prefabricate din beton, atît de cunoscute și în același timp atît de necesare în construcții), 230 tone bare trase, 125 tone cuie, 135 tone cabluri de tracțiune, 180 tone electrozi de sudură și așa mai departe, toate fiind cifre date **peste planul lunii martie.** Totodată, întreprinderea a acceptat suplimentar, peste contractele deja stabilite pentru trimestrul al doilea al anului, două noi contracte care urmează să se materializeze în producerea a 2 500 km de cabluri electrice și a aproape 600 tone de sîrmă trefilată. „Desigur, cereri de suplimentare a producției încă vor mai fi — îmi spunea inginerul Grigore Urs, director adjunct tehnic și de producție al întreprinderii. Angajamentul anual al întreprinderii noastre a fost inițial de o sută de milioane la producția suplimentară, apoi l-am mărit la 110 milioane. Noi sîntem însă pregătiți de o nouă suplimentare și sîntem convinși că dacă vom fi și ajutați cu materia primă necesară vom putea da țării — după ritmul nemaiîntîlnit încă la noi, cel al lunii martie — și 160 de milioane la producția suplimentară. Între altele, sînt convins că vom putea da pînă la sfîrșitul anului încă cel puțin o mie, o mie și ceva de tone fier-beton, element atît de necesar noilor construcții care se vor ridica."

Ce-ar mai fi de spus, alături de aceste cifre atît de convingătoare ? Va trebui totuși să subliniem că depășirea de peste o mie de tone de sîrmă trefilată pentru betonul precomprimat va asigura, la rata de cam 800 de kilograme pentru un apartament, producerea în plus a peste 1 300 de apartamente. Apoi, să nu uităm că lucrătorii de la Industria sîrmei au depus pînă acum în Contul omeniei aproape 600 000 de lei, iar angajamentul lor de a dona în fiecare lună o zi din retribuție aduce aceluiași cont, pe drept cuvînt numit „al omeniei", suma de cinci milioane de lei. Și apoi, desigur, că nici importantele sarcini de export (22 de țări pînă acum !) nu vor fi neglijate, ba am spune chiar dimpotrivă, privite cu o și mai mare responsabilitate.

Astfel încît, alăturînd toate aceste evidențe și lucruri remarcabile de vorbele frumoase cu care am fost primit la Industria sîrmei, acum ne putem face o imagine destul de exactă a ceea ce se petrece în momentul de față în colosul industrial din Cîmpia Turzii. Aici, ca în atîtea locuri din țară, oamenii se străduiesc și se îndeamnă la noi eforturi, fac tot ce este omenește posibil pentru o producție peste plan, pentru refacerea cît mai rapidă a economiei naționale.

DUMITRU GRAUR ■

FRONTUL REFACERII,

■ CRAIOVA

Oamenii ies de la muncă, după ce au dat importante cantităţi de prefabricate peste plan, ca să meargă la muncă

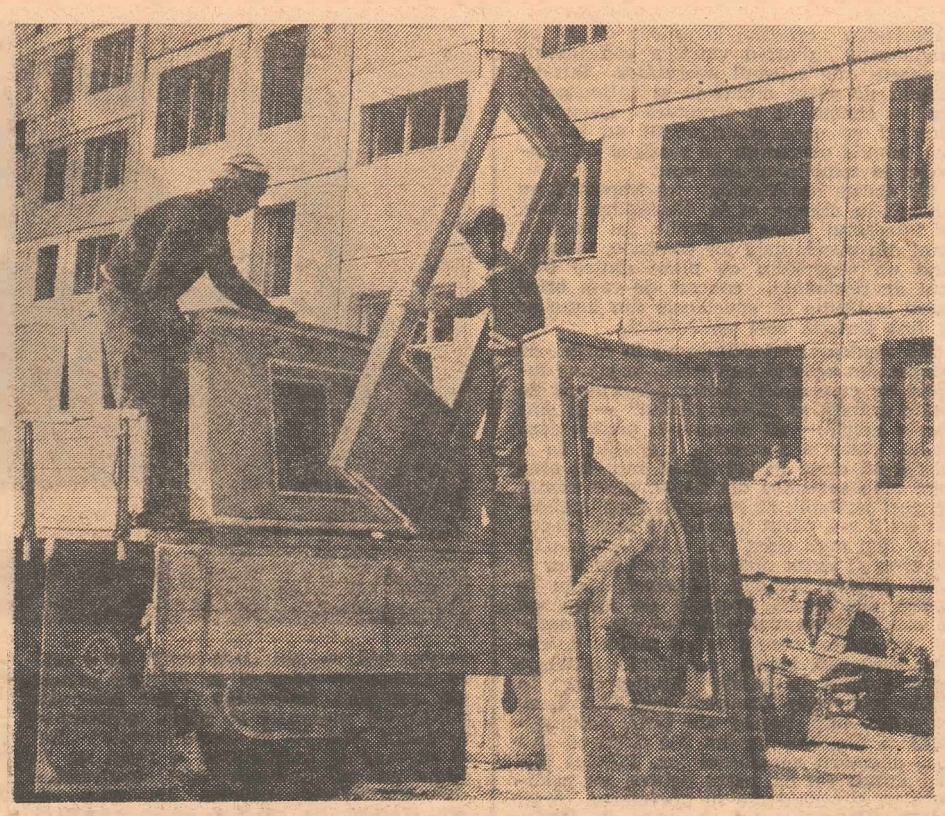

Plouă mocănește peste Craiova la acest ceas mai degrabă de noapte decît de zi, e aproape 4 dimineața, iar la Întreprinderea de prefabricate din beton munca își urmează cursul firesc, ca și cum ploaia n-ar îngreuna depozitarea în aer liber, pe o platformă pe care oamenii rînduiesc panourile și elementele spațiale de sub glugi de polietilenă, ca și cum n-ar fi ora care este, după aprecierile specialiștilor, una dintre cele mai grele de pe lungimea celor 3 schimburi. Se află în întreprindere, nu din întîmplare, ci în virtutea unui orar de supraveghere și intervenție respectat cu strictețe, directorul — de 7 ani — al unității, inginerul Valentin Smărăndescu, și secretarul comitetului de partid, Constantin Neghină. Că locuința ultimului, din cartierul Brazda lui Novac, a fost grav avariată în noaptea calamității e o problemă cunoscută de toată lumea la I.P.B.C., după cum cunoscută e și atitudinea exemplară de care a dat dovadă comunistul Neghină în toate zilele și în toate nopțile de după 4 martie, rămînînd în întreprindere aproape tot timpul, mobilizînd oamenii, făcîndu-le educație politică prin pilda devotamentului și abnegației sale, dînd o mînă concretă de ajutor nu doar la hala de beton celular autoclavizat, puternic afectată de seism, ci în toate punctele cheie ale producției. La hala amintită s-au fisurat și strivit 5 stîlpi de susținere de pe o deschidere cu 2 poduri rulante de 12,5 tone fiecare, activitatea s-a întrerupt pentru cîteva zile, dar munca plină de responsabilitate și perseverență a lucrătorilor a izbutit să repună în funcțiune 4 linii de beton celular autoclavizat pe un traseu modificat, în așa fel încît astăzi, vineri, 1 aprilie, hala să poată lucra cu 70 la sută din capacitate, conform planului de reluare treptată a producției. Pentru aceasta, ne spune inginerul Smărăndescu, aproape toți lucrătorii noștri din celelalte secții, de la prefabricate, tuburi de presiune pentru aducțiuni de apă, de la energo-mecanic și tuburi pentru canalizare, au petrecut multe ore după program în hala compromisă, fiind la un moment dat nevoie să intervenim pentru a-i trimite acasă. la odihnă, pe membrii echipei de tîmplari ai comunistului Marin Mitea. Într-un fel, continuă directorul, întreprinderea noastră s-a dovedit a fi un inel din lanțul solidarității muncitorești care a unit. cu minunate exemple de abnegație, omenie și patriotism, fabricile și uzinele țării, toate județele ei. Astfel, auzind de prăpădul făcut de seism la Zimnicea, noi am trimis imediat, din depășirile de plan, către cel mai sudic punct al României, 6 vagoane de elemente de planșeu, contribuind cu munca noastră la ajutorarea altora, după cum am făcut-o și la ceasul de necaz al inundațiilor. Dacă noi i-am ajutat pe alții, atunci trebuie să spun, cu recunoștință, că și alții ne-au ajutat pe noi. Fabrica de geamuri din Mediaș ne-a expediat imediat materialul necesar pentru închiderea golurilor prin care, în dimineața de 5 martie, vîntul bătea ca pe cîmp. Lucrătorii Trustului de construcții-montaj Valea Jiului au montat 2 500 de metri pătrați de geamuri în cîteva zile, făcînd adevărate acte de eroism, muncind legați în corzi, la mare înălțime. Minunat s-au comportat și lăcătușii veniți de la I.C.M. Deva, oameni care au muncit fără odihnă la restabilirea circuitului productiv în secția de beton celular, permițîndu-mi să afirm, în deplină cunoștință de cauză, că hala respectivă va lucra la parametrii maximi nu la 30 aprilie, cum s-a apreciat în zilele constatării pagubelor, ci cu 2 săptămîni mai devreme. De fapt, afirmația aceasta este un angajament ferm pe care ni-l luăm în fața țării, în fața secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, omul care, în clipele grele de după cutremur, a găsit răgazul să viziteze orașul nostru, oferind, cu profunzimea și înțelepciunea ce-i caracterizează fiecare acțiune, soluțiile cele mai bune pentru refacerea și reintrarea vieții în matca ei firească.

La 4,30 intrăm în uriașa hală în care se produc panourile mari din prefabricate. Secția are 6 linii de fabricație și 2 piste exterioare, de bunul mers al cărora răspunde inginerul Antonie Segărceanu, recomandat de director drept „om al fabricii cu trup și suflet", ceea ce vrea să zică, fără vorbe prea îndelung meșteșugite, că fiul unor țărani săraci din satul oltenesc Glod, netrecut nici măcar pe harta județului, a ajuns inginer și șef de secție după multă muncă, multă seriozitate și multă sudoare, fiind — pe rînd — muncitor necalificat, zidar și maistru. Îl găsim lîngă vibrator, un fel de masă pe care se așază panoul de prefabricate și în care, cu 3 000 de turații pe minut și cu un zgomot asurzitor, betonul este compactat spre a fi ferit de goluri sau fisuri. Panourile mari, îl auzim, de care lumea se cam ferea, s-au comportat fără reproș în timpul seismului, încercarea aceea fiind un prilej, firește nefericit, de a verifica munca noastră. Panourile s-au achitat bine de toate sarcinile, întărindu-ne convingerea că ne-am făcut datoria cum se cuvenea. Înainte de seism obligația noastră era să muncim bine și cu spor, dar acum, cînd întreaga țară și, firește, în primul rînd Craiova aflată în plină construcție, au nevoie mai mult ca oricînd de rezultatul muncii betoniștilor, obligațiile noastre au crescut. Am să exemplific prin intermediul producției din acest schimb de noapte, al cărui randament ploaia ar fi trebuit, măcar teoretic, să-l diminueze, dar pe care nu l-a diminuat. S-au produs pînă la această oră aproximativ 100 de metri cubi de panouri, adică 4 apartamente, peste 700 de metri pătrați de fișii, adică alte vreo 20 de apartamente a 3 camere fiecare, 40 de stîlpi pentru liniile electrice aeriene și 30 de metri cubi de diverse elemente industriale, cam 20 la sută din producția acestei nopți figurînd peste plan. Se cade să facem aici o paranteză și să amintim că, în urma unei analize lucide și temeinice, colectivul de muncitori, ingineri și tehnicieni de la I.P.B. din Craiova s-a angajat pe anul 1977 cu o producție suplimentară de 700 de apartamente, cifră care n-ar spune, poate, foarte mult, dacă n-am ține seama că ea provine dintr-o unitate care a avut de suferit pagube importante de pe urma cutremurului, de la o unitate în perimetrul căreia munca de producere a unor bunuri materiale solide și de calitate superioară se desfășoară în paralel cu strădania de a repune în funcțiune, cît mai repede cu putință, secția de beton celular autoclavizat. Inginerul Valentin Smărăndescu, care — după vorbele sale — n-a mai pus o cravată la gît din ziua de 4 martie, folosind ca uniformă numai salopeta, ne explică, printre bubuiturile vibratorului și ferindu-se mereu de benele cu beton ce se încrucișează în spațiul secției, mînate de cîrligele podului rulant dirijat de Atanasie Pîrvu. că suplimentarea producției se va obține prin creșterea numărului de tipare la unele repere cu pondere în structura unui apartament, prin îmbunătățirea agentului termic, prin realizarea unor prize de beton mai rapide, ca urmare a faptului că, la solicitările întreprinderii, furnizorii din Tîrgu Jiu au expediat în ultimele săptămîni numai ciment de calitate superioară, prin preluarea din mers a lucrului între cele 3 schimburi, în așa fel încît fiecare schimb să pregătească tiparele pentru cel următor, degrevînd astfel stația de betoane de aglomerarea tradițională de la primele ore ale intrării în lucru a unui nou schimb. În sfîrșit, dar nu ca ultim argument, prin seriozitatea și puterea de muncă a oamenilor întreprinderii pe care — cum zice — încercarea de la 4 martie i-a găsit uniți ca unul în jurul comuniștilor, al comitetului de partid, înțelegînd că interesele personale trebuie lăsate pe planul al doilea, punîndu-le pe cele ale unității la primul punct al ordinii de zi. Cuvîntul acesta este, firește, numai o figură de stil, căci aici se muncește cu aceeași tragere de inimă și noaptea, așa cum fac acum, sub ochii noștri, comuniștii Virgil Butușină, Constantin Nițipir, Ștefan Marinescu sau Ștefan Teianu, oameni pe care întreprinderea știe că se poate baza în orice clipă, fără nici o reținere.

Începe să se crape de ziuă. Lucrul continuă în ritm accelerat, prima grijă a oamenilor legîndu-se de calitatea produselor. Se toarnă betonul în forme. Se procedează la toaleta feței vizibile a panourilor din prefabricate. Se montează, sub ochii vigilenți ai maistrului Grigore Burtea, izolațiile termice. La vibrator, ne e dat să auzim, Nicolae Stan s-a dus după niște cuie, operațiile fiind urmărite de zidarul Gheorghe Staicu. Se muncește cu abnegație și folos, fiecare știe ce are de făcut și face, ordonat, poate chiar cu meticulozitate, inginerul Segărceanu schimbînd, la fiecare jumătate de oră, cifrele producției înscrise într-un carnețel cu scoarțe cărămizii. Alături, aflat la datorie de multe săptămîni, trecînd pe-acasă, cum spune, mai mult în vizită, directorul Smărăndescu calculează cîte produse vor fi scoase suplimentar, mîine dimineață, la vînzare liberă, pentru nevoile cetățenilor. Avem, continuă să gîndească cu voce tare, un plan de mai multe milioane de lei în magazinul ce desface materiale către cetățeni. Pe luna martie, adică în vreo 25 de zile, am îndeplinit mai bine de un sfert din el.

La ceasul la care, la lumina reflectoarelor, în cartierul Craiovița Nouă, constructorii montează ultimele elemente spațiale, confecționate la I.P.B.C., la blocurile 38 A și 38 B, cu cîte 20 apartamente fiecare, clădiri ce vor fi predate beneficiarilor cu mult înainte de termen, aici, la Întreprinderea de prefabricate din beton, munca își urmează cursul normal, sfidînd ploaia rece de afară și sfidînd firească oboseală a unor lucrători care, deși marea lor majoritate navetiști, au petrecut după 4 martie în unitate un timp cel puțin dublu față de orarul obișnuit. Schimbul 3 se pregătește să-și încheie treaba, neuitînd să aranjeze tiparele pentru lucrătorii aflați acum în drum spre întreprindere. Aflăm că de aici foarte mulți muncitori nu vor ajunge acasă decît spre prînz, cei mai odihniți avînd să se constituie, din proprie inițiativă, în echipe de intervenție ce vor da o mînă de ajutor la repararea și consolidarea caselor unora dintre colegii lor care au avut avarii serioase în timpul seismului. Echipele s-au alcătuit, iar adresele sînt deja stabilite. În cartierul Sineasca, la muncitorul Ion Afrenie, care mai are un zid de tencuit. La Ion Jianu, în Craiovița Veche. Tot acolo, la Vian Purcărea. Pe strada Bucovățului, la maistrul Gheorghe Bogheanu.

Afară continuă să plouă. S-a făcut ziuă de-a binelea. În poarta întreprinderii întoarce primul autobuz. Zgribuliți, oamenii aleargă să-l prindă. Au ieșit de la muncă spre a merge la muncă, demonstrînd, nu prin vorbe, ci prin fapte, înaltele calități morale ale românilor, găsind totdeauna resurse de eroism și noblețe sufletească.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

■ JIMBOLIA

Focul cuptoarelor, focul dorinţei de a trimite peste munţi cît mai multe cărămizi!

În martie din Jimbolia au plecat, ritmic, pe șantierele reconstrucției, 240 de vagoane feroviare încărcate cu 500 000 materiale de zidărie și aproape 1 200 000 țigle, cahle de teracotă, placaje ceramice.

... La plus 70 grade Celsius, cuptorul dogorește, aerul tremură. A trecut o lună de zile (cum poate timpul să fugă atît de repede !) de cînd pe această platformă a „scoțătorilor", Gheorghe Pantelimon plîngea. Era noaptea de 5 spre 6 martie, veștile dureroase, cutremurătoare, din inima Capitalei ajunseseră și la Jimbolia, el — Gheorghe Pantelimon — scosese din cuptorul forțat la maximum două norme, ar mai fi rămas în continuare dacă ceilalți nu l-ar fi obligat să plece: „Du-te, omule, să te odihnești. Ești ostenit, uite nu mai reziști!" „Ba mai pot... Arzînd de durere pentru cei loviți de cutremur nu m-am putut înfrîna ; o să-mi treacă !"

Nu greșesc cu nimic dacă afirm că funcția socială a lui Gheorghe Pantelimon a fost potențată de funcția lui umană, îmi explică întîmplarea directorul Întreprinderii „Ceramica" din Jimbolia, Aurel Helișanu, și adaugă, continuînd să filozofeze — această din urmă, funcția umană, este infinit mai subtilă decît cea dintîi. Sîntem aici vreo 2 000 de presari, uscători, arzători, scoțători, dar mai înainte de orice și deasupra a orice 2 000 de oameni. Așa trebuie înțelese lucrurile ! Lucrurile se înfățișează întocmai așa ! Sute și sute de **oameni** muncesc febril, încrîncenat, cu devotament extrem, cu sacrificii voluntare, în schimburi prelungite pînă la 10—12 ore, flux continuu. Ciclurile de fabricație scurtate. Și este mai mult decît semnificativ, este tulburător faptul că acest colectiv care ani de zile bate toate recordurile stabilite în industria materialelor de construcții, a înscris în martie cifre fără precedent de producție : 1 100 00 de cărămizi și blocuri ceramice peste prevederile planului ! Numai intensitatea extraordinară a ritmului de lucru a făcut ca din Jimbolia să poată pleca ritmic spre șantierele reconstrucției 240 de vagoane feroviare încărcate cu 500 000 materiale de zidărie și aproape 1 200 000 țigle, cahle de teracotă, placaje ceramice.

Puterea de a depăși limitele, starea de spirit ardentă nu au slăbit în intensitate odată cu încheierea trimestrului I ; cu cutezanța de a fi mereu mai tari și mai buni dar cu infinită modestie, ceramiștii din Jimbolia trăiesc în continuare zile și nopți de muncă încordată, din două în două zile li se alătură chiar și funcționarii fabricii, media realizărilor în ore suplimentare atinge acum 5 000 de cărămizi. Știu că secretarul de partid Ilie Știrbescu este prezent, la secția C, 14—16 ore pe zi, îi cunoaște „la perfecție pe fiecare în parte, dar în aceste zile, zice, raportat la ceea ce știam despre ei pînă acum, i-am regăsit mult mai generoși și mult mai puternici, pot să vă dau 1 000, chiar 1 500 de exemple, însă pentru că, oricum, nu aveți cum să-i treceți pe toți, notați așa : formațiile conduse de Virgil Paraschiv, Mihai Jos, Gheorghe Gherle, Ștefan Szeles, Vasile Santa și Ioan Koch, oameni minunați ca Nicolae Teacă, Ioan Balaban, Iosif Linster, Francis Farkaș, Alexandru Deszö — pentru că așa este alcătuit în fapt colectivul nostru, din români, germani, maghiari și de alte naționalități. De asemeni, fruntași sînt și cei din brigada pe care eu o conduc dar în cazul ăsta chiar că nu dau nici un nume pentru că ar însemna să fac departajări mincinoase: toți au muncit și muncesc, pretind că o spun fără să exagerez, ca niște eroi !"

... Încerc să redau aceste fapte de solidaritate umană, de dragoste de țară și recompun țăria deosebită, dîrzenia acestui colectiv, experiența fundamentală prin care trece — mă străduiesc, răsfoiesc iarăși și iarăși însemnările, caut semnificațiile cele mai elocvente, cuvintele, dar îmi dau seama că nici un reportaj nu poate cuprinde pe de-a întregul intensitatea nemăsurată, încărcătura de emoție, imensa forță, nevoia funciară și voința de participare cerută care marchează realitatea acestor zile de sacrificiu și de eroism la Jimbolia, și cu atît mai puțin măsura completă a transformărilor petrecute în oameni. „Ființa șantierelor de construcții și reconstrucție, așa cum numim noi cărămizile, blocurile și corpurile ceramice pentru planșee, va fi asigurată în continuare printr-o muncă fără preget — promite, în numele colectivului pe care-l conduce, directorul Helișanu.

Pînă la sfîrșitul anului vom produce peste plan încă de trei ori pe atîta cît am produs suplimentar pînă acum. Acesta este unicul comandament moral sub care ne-am unit în frontul național al refacerii : materiale de construcție mai multe, mai bune și cît mai repede dirijate peste munți!"

MIREL BRATEȘ ■

FRONTUL OMENIEI

■ CÎMPULUNG ARGEȘ

Liantul uman al solidarității

Oamenii se cunosc mai bine la greu. Recentul seism a dărîmat în multe locuri ziduri, dar a sudat peste tot conștiințe, ne spune Alexandru Girtan, secretarul comitetului de partid din Combinatul de lianți Cîmpulung Argeș. Vedeți, cînd e liniște, cînd totul e normal, vorbim de atîtea ori — și eu rămîn încredințat că nu vorbim fără temei — de calitățile moral-politice și civice ale omului societății noastre. În perioade calme, cînd grijile sînt obișnuite, pentru soarta producției, pentru viața noastră liniștită de acasă, cînd în afara lor nu intervine nimic ieșit din comun, grijile acestea fac, dacă vreți, banalul vieții noastre ; adică obișnuitul, cursul normal, cît de cît liniar al existenței, fără țișnirea alertantă a liniei acestui **grafic.** Munca noastră ne-a creat deprinderea de a-i mobiliza pe oameni la toate acțiunile întreprinse. Mobilizarea asta e, pînă la urmă — cu toată minuția noastră — ceva destul de abstract, dar se cuprinde în munca, în grijile, în viața noastră. Sigur că nenumăratele picături ale acestei munci, ale acestei minuții se regăsesc undeva în șuvoiul mare al rezultatelor concrete, în producție, în cifrele — și ele în fond abstracte — ale depășirilor de plan, în calitatea vieții. Dar parcă mai mult ca oricînd străduințele noastre, rezultatele muncii de educație moral-politică se fac vizibile în momentele cînd devine necesară și urgentă o neobișnuită mobilizare a oamenilor, a energiilor.

Puternicul seism de la 4 martie a produs avarii și la Combinatul de lianți Cîmpulung. În munca încordată pentru remedieri, liantul uman al solidarității, al unei înalte conștiințe muncitorești a fost hotărîtor și i-a unit pe oameni în aspra încercare, sporindu-le nu numai forțele fizice dar și energia morală. Soluția tehnică au găsit-o specialiștii unității și s-a trecut la aplicarea ei încă din ziua de sîmbătă, 5 martie. Proiectantul și experții sosiți duminică dimineața au confirmat și au apreciat această soluție, după o amănunțită analiză a calculelor de rezistență. A cui a fost ideea, cine a găsit de fapt acea soluție ? De la inginerul Florin Mustață, șeful atelierului de reparații, este destul de greu să afli asemenea lucruri. Atunci s-a lucrat într-o febrilitate a căutărilor, a unei admirabile lucidități muncitorești — ne spune acesta — care face fără importanță înregistrarea paternității ideii, mai precis a fiecărei faze de concretizare a acesteia. Aveam să aflăm însă că gîndurile de mai sus erau dictate și de modestia celui care ni le împărtășise. Inginerul Mustață, împreună cu maiștrii Gheorghe Saulea și Constantin Bărbulescu, cu inginerul Ion Florea și maistrul Constantin Florea au fost printre cei mai absorbiți în căutarea celei mai bune soluții pe care apoi au verificat-o prin calcule împreună cu directorul combinatului, inginerul Gheorghe Dobre, și cu inginerul Ion Oprea, director tehnic. S-a lucrat fără întrerupere la remediere pînă cînd benzile transportoare de ciment în silozurile de depozitare de la mori-ciment au pornit din nou. Toată conducerea împreună cu comitetul de partid au coordonat o uriașă muncă fără răgaz. Oamenilor li s-au asigurat în permanență ceai fierbinte și hrană caldă ; de toate treburile mai **gospodărești** s-a ocupat — și a făcut-o cu multă pricepere — Silviu Sora, președintele sindicatului. Muncitorii au spus simplu, în acele zile de vorbe puține, că lucrează ORICÎT. Reparațiile curente planificate pentru acea perioadă s-au executat de asemenea în termen. Oprirea a însemnat o pierdere la producție de 15 000 tone de ciment. Dar pînă la sfîrșitul lui martie se recuperaseră deja 5 000 tone, pe lîngă faptul că a fost suplimentat angajamentul cu 1 000 de tone. Celelalte 10 000 de tone vor fi recuperate în primele două decade ale lunii în curs. Acum, cînd în Capitală și alte zone ale țării se desfășoară, conform programului vast elaborat de conducerea partidului sub directa îndrumare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, activitatea de refacere a clădirilor afectate de seism, cînd se depun eforturi continue pentru grăbirea dării în folosință a atîtor blocuri de locuințe, colectivul combinatului din Cîmpulung trimite în permanență acolo unde este mai mare nevoie cantități sporite de ciment. Această pîine a șantierelor de construcții este expediată conform unui grafic sever de livrări. În martie au fost livrate în plus față de programul lunii 1 500 tone de ciment. Livrările suplimentate vor continua. Deși combinatul a fost și el afectat, oamenii, solidari cu întregul nostru popor, au hotărît să facă totul pentru scurtarea perioadei de remediere a pierderilor. Pe lîngă o însemnată contribuție la „Contul 1977" și în afara celor amintite mai sus, de aici vor mai fi trimise șantierelor țării peste plan pînă la sfîrșitul anului circa două milioane blocuri de zidărie ușoară.

Vorbele secretarului comitetului de partid au în ele adevărul și omenescul celor mai firești și mai frumoase din calitățile muncitorului de azi din România socialistă.

Experiența bogată a unor vechi cimentiști se exprimă aici concret în îmbunătățiri ale soluțiilor tehnice la reparații, precum și la întreținerea utilajelor. Maistrul Gheorghe Saulea — nea Gică, așa cum îi zice toată lumea în combinat, de la cei mai tineri în meserie pînă la director — este cunoscut ca unul din cei mai pasionați și fără astîmpăr căutători de nou și de mai bine. (Nea Gică are 40 de ani de ciment, nu uită să-ți spună oricare dintre tovarășii lui, pe cînd vocea și privirile omului se încarcă deodată cu o căldură de respect și de dragoste ca mîngîierea sfielnică a unor palme bătătorite de muncă.) La sfîrșitul anului trecut a pus la punct o mai bună acționare — cu came — a clapeților de sub răcitoare. Sistemul folosit pînă atunci nu corespundea condițiilor de lucru din combinat. Aplicată, ideea lui nea Gică a asigurat, pe lîngă o curățenie exemplară — se evită ieșirea nedorită a prafului de ciment —, și o îmbunătățire a randamentului termic prin împiedicarea pierderilor de aer cald.

La 31 decembrie nea Gică fusese în schimbul I, își amintește inginerul Florin Mustață. Era prima zi în care avea să lucreze efectiv și să-și dovedească utilitatea axul lui cu came. Ei bine, atunci cînd toți se grăbeau să se pregătească de revelion, el a stat aici pînă după ora 20, numai să vadă cu ochii lui cum va funcționa. A observat că într-un loc mai ieșea puțin praf. A șamotat cu mîna lui, a închis orice deschidere și n-a plecat acasă pînă nu s-a convins că ideea lui e bună, că axul lucrează exact așa cum gîndise el.

Nea Gică nu este însă singurul muncitor excepțional, cu o minte în permanentă căutare de îmbunătățiri tehnice, stăruie inginerul Mustață. Am să vă mai dau un singur exemplu din multele pe care vi le-aș putea da. E vorba de maistrul Constantin Bărbulescu de la reparații. De cîte ori izbutesc un lucru care îmi dă satisfacții — reducerea timpului necesar unei reparații, de pildă — Bărbulescu nu se astîmpără pînă nu mă depășește, pînă nu obține cu oamenii lui un timp și mai bun încă.

Oameni pasionați de munca lor, stăpîniți de acea minunată neliniște care-i face să caute mereu cîte ceva care să le facă efortul mai productiv, să le îngăduie să dea din ce în ce mai mult țării piinea aceea a șantierelor de construcții care se numește pur și simplu ciment, care e cenușiu ca indiferența, care le prăfuiește o viață întreagă hainele dar cu a cărui calitate ei, cimentiștii, nu sînt niciodată indiferenți — de la C.T.C.-iști pînă la cel mai tînăr muncitor — pentru că și de calitatea acestui ciment depinde trăinicia atîtor temelii, a atîtor ziduri și uneori — oricît de rar — liniștea căminelor, chiar viața.

Avem niște oameni minunați, i-au selectat propriile lor calități profesionale, spiritul muncitoresc, revoluționar al colectivului și dragostea pentru acest combinat al nostru, ne spunea Alexandru Girtan. Uite, iar mi se pare că sună vorbele a teorie, dar să știți că tot ce v-am spus, pentru noi înseamnă lucruri de viață, de trudă, de luciditate și de suflet muncitoresc, nu de teorie. Și pentru că am vorbit despre atîtea, ar fi nedrept să uit să subliniez meritul incontestabil al inginerului Gheorghe Dobre, directorul nostru, la ceea ce cu vorbe comune numim sudarea colectivului. Nici nu știu acum ce se cuvine să aleg mai întîi, și mai ales ca să înțelegeți de ce țin oamenii atît de mult la el, de ce-l respectă atît. Poate pentru că a fost, la rîndul lui, mai întîi muncitor, ori pentru că e un excepțional specialist, prezent întotdeauna acolo unde este nevoie, analizînd orice propunere și stabilind soluții tehnice în cel mai scurt timp : poate pentru că nimeni nu vine mai devreme decît el dimineața, sau pentru că știe întotdeauna mai mult decît ne așteptăm aproape despre fiecare angajat, ajutîndu-i pe mulți la nevoie să-și lumineze cu liniște chiar propriul cămin, sau pentru toate astea laolaltă.

Din Cîmpulung pleacă zilnic pentru zidurile țării și pentru multe ziduri de pe alte meridiane mii de tone de ciment. Volumul livrărilor la export n-a fost afectat și nu va avea de suferit. Cimentiștii sînt legați de toți muncitorii patriei în eforturile demiurgice ale acestui timp, legați prin mii de fire ale conștiinței și sensibilității, legați mai trainic decît poate să lege cimentul lor temeliile, legați cu armătura însușirilor moral-politice ale omului nou al societății noastre, om pe care ei, acești cimentiști, îl coboară din abstractul unei noțiuni în adevărul concret, muncitoresc și revoluționar al vieții lor.

DORIN GHERGHINESCU ■

■ PITEȘTI

Prin mii de ferestre să pătrundă în case lumina soarelui

Cu valoarea ei de simbol, chemarea aceasta a sunat simplu, ca o indicație de serviciu la Combinatul pentru prelucrarea lemnului din Pitești și i-a adus pe toți, absolut pe toți oamenii combinatului, în primele rînduri ale frontului continuu al celor angajați să înlăture, total și rapid, urmările catastrofei din acele nesfîrșite și blestemate secunde din noaptea de 4 martie.

De multă vorbă n-a fost nevoie pentru ca oamenii să înțeleagă ce li se cere : mai multe uși, mai multe ferestre, mai mult parchet, mai multe panouri pentru cofraje, mai multă mobilă... În ajutorul Capitalei țării, dureros rănite, combinatul piteștean a hotărît să vină — deocamdată cu 3 000 de metri cubi de cherestea din rășinoase (din care 2 000 metri cubi au și luat calea Bucureștiului), mobilier pentru 120 de apartamente (sufragerii, dormitoare, holuri) în valoare de circa 2 milioane de lei, 360 de mese de birou destinate instituțiilor avariate. Se contează ca pînă la sfîrșitul lunii aprilie întregul angajament să fie onorat. La faimosul Cont al omeniei vor fi depuși 2 210 000 lei realizați din contribuții directe în bani ale angajaților, precum și din ore de muncă suplimentară și din gratificații. Pagubele proprii suferite de combinat, cifrate la 360 000 de lei, au fost recuperate, avariile remediate, toate unitățile combinatului lucrînd la ora aceasta la capacitatea maximă.

Petre Stelian, secretarul comitetului de partid al combinatului, nu s-a speriat nici că în aceste momente decisive el este încă un om „nou" în combinat, după cum nu s-a speriat nici că la conducerea secției Binale — împovărată de imprejurări cu mari răspunderi — se află două femei — inginera Paraschiva Marinică, șefa secției, și tehnologul, tînăra inginer Rodica Gaba. A doua zi după cutremur — ca în toate celelalte unități ale combinatului, ca dealtfel în toate unitățile economice productive din țară, planul de producție al secției Binale n-a mai fost. pur și simplu, un plan bun. Și cum ar fi putut să fie un plan bun cînd la București, la Craiova, la Zimnicea și în alte părți ale țării, mii de familii au rămas fără adăpost ? Și printr-un simplu consens — cum se spune — planul a fost adus la momentul dramatic dar eroic al țării.

— Tovarășă Marinică — am întrebat-o pe șefa secției — planul dumneavoastră de bază a fost întocmit, cel puțin așa îmi închipui, pe temeiul unor realități precum materia primă, forța de muncă, utilaje etc. Cum au putut fi schimbate peste noapte datele planului ?

— Nu uitați, noaptea la care vă referiți a fost noaptea de 4 spre 5 martie, deci nu o noapte obișnuită, iar realitățile planului au cam trebuit să se supună vrerii noastre... Conducerea combinatului ne-a asigurat suplimentul de materie primă necesar, de rest — măsuri pentru o mai bună organizare, aprovizionarea cu scule și în primul rînd cu scule de tăiere, unele măsuri de autodotare, dar mai ales mijloacele politico-educative de stimulare a productivității, a randamentului în fiecare schimb — de toate acestea s-au ocupat oamenii din secție, comuniștii în primul rînd, cu fapte pilduitoare, uteciștii, ceilalți componenți ai colectivului nostru. Ne-am angajat să dăm suplimentar pentru acutele nevoi ale șantierelor de construcții de locuințe 5 000 de metri pătrați de uși și ferestre și 3 000 de metri pătrați de cherestea pentru cofrajele de betoane. Este o primă mînă de ajutor frățesc întinsă semenilor noștri rămași fără adăpost.

Întîmplarea a făcut ca, în timp ce îmi notam aceste relatări, în biroul în care ne aflam să intre secretarul comitetului de partid care avea de îndeplinit o misiune pe cît de scurtă, pe atît de plăcută pentru toți cei prezenți. Venise anume să felicite secția Binale pentru admirabilele rezultate obținute la încheierea primului trimestru al anului și a ultimei luni a acestui trimestru. Pînă la 31 martie, spre șantierele refacerii plecaseră primii 1 500 metri cubi de uși și ferestre și 3 000 de metri pătrați de cofraje. Am fost rugat să mai consemnez amănuntul, nu lipsit de semnificație, că nici unul din contractele de livrare încheiate înainte de 4 martie — teribilă dată de referință ! — nu a avut de suferit, în ciuda priorităților fortuite.

Pornită din cele mai bune intenții, o ultimă întrebare a mea cu privire la numele oamenilor din secție care s-au distins în mod special, s-a dovedit cam imprudentă. Șefa secției a citat un număr de oameni nu foarte mult diferit de efectivul complet de peste 500 de oameni al secției Binale. Evident, o listă de evidențiați de asemenea proporții depășește cu mult posibilitățile unui articol de revistă. Mi se pare însă că tocmai această împrejurare merită a fi scoasă în evidență. Nu unu, nu doi, nu zece. ÎNTREG colectivul secției Binale a Combinatului pentru prelucrarea lemnului Pitești a răspuns într-o asemenea măsură la fierbintile chemări ale secretarului general al partidului, încît să justifice pe deplin încrederea sa în destinele poporului nostru.

E. DASCĂLU ■

O permanență a istoriei noastre

Ideea de **solidaritate,** întemeiată pe unitatea etnică, pe comuniunea efectivă, pe identitatea de aspirații este o **permanență a spiritului românesc** și, am putea spune cu certitudine, una **din principalele arme de păstrare și afirmare** a individualității naționale. În unirea noastră stă puterea noastră, afirma cu viziunea-i profundă Nicolae Bălcescu. Ne-am unit în vremuri grele, făcînd zid în fața hoardelor cotropitoare și alungîndu-le de pe pămîntul sfînt al Patriei, ne-am strîns și mai mult rîndurile și ne-am înfrînt durerea, plîngîndu-ne morții cu evlavia proprie neamului, și cu gîndul tot atît de propriu, la urmași, la viitorul lor, care era în același timp al Patriei. Am știut și am reușit să convertim dramele istoriei noastre, atît de vitrege, într-o energie de neînfrînt, pentru că ne-am regrupat și ne-am strîns și mai hotărîți și mai dîrzi și, dacă individul singur devine, inevitabil, o victimă a istoriei, comunitatea întreagă, Țara, s-a dovedit inexpugnabilă. Nu ne-a doborît destinul tragic pentru că am fost „uniți în cuget și-n simțiri", am dat „mînă cu mînă" și conduși de bărbați „cu brațe tari și cu voința oțelită" am ieșit deasupra stihiilor istoriei.

Iar dacă solidaritatea românească este o permanență a istoriei noastre trecute, cu atît mai temeinic ea constituie o dimensiune fundamentală a epocii socialiste, în care solidaritatea se întemeiază pe egalitatea socială, pe fraternitatea efectivă, pe libertate (coeziunea și unitatea organismului nostru social au o bază firească și, prin urmare, cu atît mai puternică). **Pares cum paribus facillime congregantur** (Cu multă ușurință se stabilește o unitate între oameni care se aseamănă) spune Cicero în „De senectute". Uimiți de extraordinara unitate de acțiune a poporului nostru în timpul catastrofei seismice, mulți străini n-au înțeles mobilul acestui fapt care nu se poate explica altfel decît prin transformările revoluționare din structura statului românesc. Ideea că un **popor liber nu poate fi înfrînt** și-a găsit în faptele românești recente o confirmare strălucită. Cei loviți de seism au fost, dintr-o dată, înconjurați de întreaga suflare a obștii, n-au avut nici un moment sentimentul, tragic, al însingurării, al restriștii descurajante și ucigătoare. Ce forță materială și spirituală reprezintă orînduirea socialistă poate nimeni n-a bănuit pînă la aceste evenimente. Și, mai ales, cît umanism sublim, cîtă căldură a sufletului, cîte virtuți morale, mergînd pînă la spiritul de sacrificiu, au fost dovedite. Și nimeni nu se mai îndoiește, astăzi, că **omul nou** despre care pe drept vorbim adesea este zămislit la căldura incandescentă a învățăturii Partidului Comunist, marele constructor al sufletului contemporan românesc, partid în fruntea căruia se află cel mai iubit fiu al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cărui personalitate puternică, de adevărat **erou național,** ne dă tuturor încrederea în forțele și în destinul nostru.

Solidaritatea și unitatea românească de azi, la care contribuie, cu aceleași drepturi de fii ai Patriei socialiste, alături de români : maghiari, germani, sîrbi și celelalte naționalități conlocuitoare, se exprimă mai ales în **uriașul efort constructiv,** în hotărîrea și fermitatea cu care s-a trecut la vindecarea rănilor, la reconstruirea peisajului edilitar, la înfrumusețarea lui. Stăpînind durerea care pe om supune, cum zice poetul, vom zidi, din temelii, noi orașe, vom schimba fața altora, vom clădi edificii mai puternice, mai rezistente, mai frumoase, sfidînd, prin **voința noastră de a fi și de a dura,** forțele potrivnice și dușmănoase. Un gazetar străin, martor obiectiv al efortului nostru unanim de după 4 martie, nota această frază semnificativă : „Un popor care se manifestă așa cum se manifestă românii este imposibil să fie înfrînt". Este de la sine înțeles că solidaritatea tuturor fiilor Patriei nu înseamnă pur și simplu disponibilități individuale multiplicate la scara celor douăzeci și unu de milioane, nu înseamnă, adică, o progresie aritmetică, nici măcar geometrică. Amploarea, incomparabilă, a unității noastre se cere raportată la un coeficient pe care nici un calcul nu-l poate include și care-i dă adevărata dimensiune și măreție : **forța morală** uriașă, acel fluid incalculabil ce amplifică energiile și voințele conferindu-le dimensiuni ciclopice și apoteoze titaniene. Aici trebuie căutată, credem, explicația unei formule atît de frecvente în referirile la realitatea contemporană românească : **miracolul românesc.**

POMPILIU MARCEA ■

Cred că omul, pentru a fi om, trebuie să-şi cunoască locul şi rostul pe acest astru numit Pămînt

— De unde vine scriitorul Franz Storch ?

— Provin geografic dintr-un cartier mărginaş al Timişoarei.

— Cît de mărginaş ?

— Atunci sau acum ?

— Atunci şi acum.

— Astăzi, tramvaiul merge hăt, dincolo de locurile unde băteam mingea cu alţi băieţi. Atunci erau ultimele case ale oraşului. De acolo se întindea cimitirul şi apoi începeau livezile.

— Cum îşi petrecea vremea ştrengarul Franz Storch ?

— Studiam problema naţionalităţilor. Pe la 9 ani jucam într-o echipă de fotbal în care, printre alţii, portarul era un român, cei doi fundaşi erau maghiari, iar printre atacanţii de toate naţionalităţile, eram şi eu. Echipa adversă — întotdeauna aceeaşi — avea o componenţă asemănătoare.

— Ce învăţătură a tras viitorul scriitor din acest studiu ?

— O înţelegere firească a problemei, care la Timişoara era şi mai firească, oraşul fiind locul unde cel mai tînăr vorbeşte în limba celui mai în vîrstă.

— Altceva din perioada aceea ?

— Ei, am citit o carte. Litera T din lexiconul Meyer. Singurul volum salvat dintr-un incendiu. Mi l-au dăruit nişte vecini.

— O literă poate suplini o lume ?

— Poate. Dar, pentru toată viaţa, voi fi mai acasă în problema cuvintelor care încep cu T. Din acel volum am învăţat alfabetul Morse şi telegrafiam cu ajutorul oglinzilor şi al soarelui, peste acoperişurile caselor. Ştiu şi acum o groază de lucruri despre Togo sau despre istoria tutunului, despre Nicot care i-a adus sămînţa în Europa şi despre Sir Raleigh care a fumat urcîndu-se pe eşafod.

— Există vreun cuvînt mai impresionant acolo ?

— N-am avut niciodată preferinţe pentru cuvinte, ci pentru sunete. Dealtfel, dacă tot a venit vorba de preferinţe, eu, deşi n-am superstiţia că „un neamţ face din trei şuruburi un motor", trebuie să recunosc că mi-a plăcut întotdeauna foarte mult tehnica. Şi la asta a contribuit şi volumul din lexiconul amintit. Întîmplător cuprindea foarte multe cunoştinţe tehnice. Dacă n-aş fi avut o asemenea mare dragoste faţă de ştiinţă şi tehnică, probabil n-aş fi existat nici în literatură. Din respectul meu faţă de adevărul ştiinţific am descoperit că adevărul artistic este altul şi că trebuie la rîndul său respectat. Cele două adevăruri se pot fertiliza tocmai nefiind acelaşi lucru.

— Cum ?

— Dacă trebuie să rezolvi o problemă practică nu aplici legile literaturii. După cum nici arta nu trebuie s-o constrîngi să se supună unor canoane din viaţa reală. În 200 de pagini de roman se poate istorisi amănunţit viaţa unui om. Iar într-un tratat ştiinţific, pentru a înfăţişa ce se întîmplă numai într-o secundă în viaţa universului, nu-ţi ajung mii de pagini.

— Cînd a început să scrie Franz Storch ?

— Am crezut că scriu din 1957, dar un prieten de la Timişoara, Wittmann, mi-a amintit că am scos o revistă şcolară împreună cu cîţiva colegi. Acolo notam tot ce nu ne convenea din comportamentul profesorilor. Se numea **L'Ami du peuple.**

— De atunci a devenit scrisul o necesitate pentru Franz Storch ?

— Nu chiar de atunci. Dar acum, fără scris, n-aş mai fi un om întreg.

— Pe ce temei se bazează zvonul că autorul Inginerului de gramofoane **este un om delicat şi sensibil ?**

— Nu vreau să par aşa.

— De ce ?

— Pentru că am văzut de atîtea ori batjocorită sensibilitatea...

— Dar sensibilitatea nu poate să fie şi o armă ?

— Dacă sensibilitatea este sănătoasă, ea e o cale de cunoaştere. Cu cît captezi mai multe, cu atît ştii mai multe. Însă ea poate să fie şi o armă împotriva ta însuţi. Atunci cînd suferi fără să suferi. Atunci cînd te macini sufleteşte numai pentru a-ţi dovedi ţie însuţi cît de sensibil eşti. Eu aş vrea să-mi păstrez în dosul coajei mele o sensibilitate cît mai mare, nu pentru a o afişa, ci pentru ca să contribui la mişcarea condeiului meu în mod cît mai firesc.

— În altă ordine de idei, ce poate oare falsifica raporturile dintre oameni ?

— În primul rînd minciuna. Nu cea grosolană care seamănă mai degrabă cu un banc de prost gust, ci acel semi-adevăr în care frîntura de adevăr te lasă să crezi şi jumătatea falsă. Minciuna este arma intrigii şi a înşelării. La fel de periculoasă în relaţiile interumane ca şi între colectivităţi. Antidotul — cinstea, sinceritatea, corectitudinea şi curajul de a le aplica şi atunci cînd ele par mai puţin „rentabile". Este salutară creşterea numărului de piese de teatru şi romane care contribuie efectiv la netezirea acestui drum în sufletul nostru. Ca însuşiri general-umane ele au existat întotdeauna. Cu atît mai mult trebuie să-şi găsească locul azi şi aici, cînd societatea în ansamblu vizează aceste calităţi eliminînd treptat ceea ce nu se împacă cu progresul.

— Azi şi aici... Ce înseamnă azi şi aici pentru scriitorul şi cetăţeanul Franz Storch ?

— În locul unei definiţii, care pînă la urmă ar fi neîncăpătoare, aş spune : în lumea secolului nostru, în care mutaţiile se succed cu o repeziciune de-a dreptul ameţitoare, omul are nevoie — poate şi mai mult decît în trecut — de un punct fix, **de la care şi la care** să poată raporta totul. Un asemenea punct fix este pentru mine sentimentul liniştitor de apartenenţă la o colectivitate : la cea mică, formată din familie, rude, cunoscuţi, colegi de muncă şi de breaslă ; la cea mare, formată din naţionalitatea căreia îi aparţin şi din milioanele de oameni care şi-au împreunat gîndurile şi forţele pentru a face ţara noastră cît mai frumoasă. Cred că omul, pentru a fi om, trebuie să-şi cunoască locul şi rostul pe acest astru numit Pămînt.

— Asta înseamnă şi istorie.

— Fără îndoială. Nu-mi place însă să reduc istoria la istorioare. Pentru că fără istorie omul nu ar avea nici trecut, nici prezent, nici viitor. Pe mine mă interesează, de pildă, deşi nu sînt istoric, filmul convieţuirii saşilor sau şvabilor cu românii, cu maghiarii şi cu sîrbii de pe aceste meleaguri româneşti, care nu o dată au găsit limbajul comun al faptelor şi al luptei pentru dreptul de a fi consideraţi oameni. Românii au o tradiţie în a înţelege acest lucru. Din vremuri îndepărtate aici, la vărsarea Dunării, multe seminţii care au venit cu gînduri bune şi-au adăpat caii.

— Unele cercuri nu văd cu ochi buni acest film.

— De aceea ne invită la emigrare. Şi încă, unde mai pui, cică în spiritul ideilor de la Helsinki. De parcă reuniunea de acolo n-ar fi fost ţinută tocmai pentru instaurarea unui climat de încredere, deci în interesul omenirii şi al omului. De parcă o identitate colectivă, pentru care au trudit şi au luptat generaţii întregi, s-ar putea schimba ca pălăriile ! Războiul a adus destulă pacoste pe capul oamenilor, dezrădăcinînd pe mulţi din plaiurile bănăţene sau ardelene şi aruncîndu-i care încotro. Consider un gest uman ce merită toată stima faptul că Republica Socialistă România a înlesnit adevăratele întregiri de familii, atît cu mult înainte cît şi după întrunirea de la Helsinki. Dar a folosi această atitudine umanitară pentru a rezolva pe căi întortocheate şi contrar spiritului invocat cu totul alte interese, este — puţin zis — o încălcare a dreptului omului şi anume a dreptului său de a trăi în ambianţa numită patrie, deci acolo unde s-a format şi unde datorită acestui raport între mediu şi om şi între colectivitate şi om se simte acasă.

— Ce ignoră cei care îndeamnă la emigrare ?

— Nu vreau să folosesc imaginea arhicunoscută a copacului răsădit. Pentru că, ştim cu toţii, unii copaci nu rodesc decît după trei sau mai multe răsădiri. Dar mă întreb ce fel de umanism ar putea sta la baza acelei gîndiri care reduce personalitatea omului la veniturile băneşti în mărci sau dolari. Nu se ignoră aici trăsăturile esenţial-umane care implică infinit mai mult ? Dacă ne-am gîndi exclusiv la „posibila" situaţie materială, atunci, logic, cîteva ţări ar trebui să fie patria uriaşului „rest al lumii". Dacă am avea în vedere numai frumuseţile naturale, atunci eschimoşii ar fi renunţat de mult la patria lor. Iar teoriile aşa-zisei „patrii mondiale" par a fi o sărăcăcioasă consolare a unora pentru lipsa de patrie.

● Scriitorul şi publicistul Franz Storch s-a născut la 11-IX-1927 la Timişoara. Este redactor şef la revista **Volk und Kultur.**

● Bibliografie selectivă : **Umbre încătuşate** (1959), **Acordeonul** (1962), **În casa răvăşită** (1963), **Coada de păun** (1964), **Gramofonul de lemn** (1966) **Trei zile grele** (1968), **La marginea luminii** (1969). **Inginerul de gramofoane** (1973).

— Ei spun că omul se poate oriunde adapta.

— Da. Biosistemul om se adaptează. La condiţiile adîncurilor mării şi la înălţimile zborului cosmic. La traversarea deşerturilor şi gheţurilor. Dar, după Alvin Töffler, el reuşeşte asta numai pentru că ia cu el, deşi în microformat, un pic din lumea obişnuită. Şi omul ia cu el — lucrul cel mai important — **speranţa de a se întoarce.**

— Ce ziceţi despre aşa-zisul „pericol al dezintegrării naţionalităţii germane" din România ?

— Ce prostie! O cultură cu cît produce şi se dezvoltă şi cu cît oferă climatul pentru propria sa reîmprospătare nu lasă loc pentru asemenea terminologie. Păcat că n-a fost unul din adepţii teoriei pe care ai amintit-o în sală, luni, la întrunirea Consiliului oamenilor muncii de naţionalitate germană. Ar fi avut ce auzi cu privire la rolul istoric al populaţiei de această naţionalitate nu numai în trecut şi nu numai în prezent. Ea îşi păstrează specificul odată cu rolul ei istoric de constructor, pe care îl are împreună cu întregul popor român.

— Ziarele ne informează cu îngrijorare despre recrudescenţa fascismului în lume.

— Nu vreau să dau lecţii nimănui dar cer să se respecte lecţiile date de istorie. Căci aceste lecţii ne-au învăţat să fim precauţi cînd ni se oferă lucruri dubioase împachetate în hîrtie de staniol aurit. În anii '40 o parte a tineretului de naţionalitate germană a fost orbită cu promisiuni extraordinare (specializare în de-ale tehnicii) şi alte imagini de miraj. Ca să ajungă după şase săptămîni de „specializare", trecînd prin cazărmile fascismului, în primele linii ale frontului, fără să ştie măcar cum să se trîntească la pămînt cînd şuierau brandurile. În multe cazuri imaginile acelea mirifice s-au transformat în imaginile unor gropi comune. Am mai trăit şi „vremea" cînd sate bănăţene întregi au fost evacuate cu pistolul în mînă de către fascişti. Mulţi au fost transformaţi atunci în pribegi şi nu puţini în figuri de şah în mîna intereselor aceloraşi neoameni care atunci erau tineri fanatici şi acum, aproape de vîrsta pensiei, îşi continuă obiceiurile încercînd să atragă în mreje lor tineretul, fără a fi învăţat nimic din lecţiile istoriei. Fascism sau neofascism tot crimă se cheamă, sau crimă potenţială îndreptată împotriva umanităţii.

— În lumea contemporană se vorbeşte tot mai mult despre drepturile omului. E un semn bun pentru destinul său ?

— Rolul omului în ziua de azi este să prevină catastrofele. În primul rînd pe cele provocate de om. Ba mai mult: el trebuie să folosească detonaţiile de megatone nu pentru distrugerea de vieţi, ci pentru declanşarea de seisme minime care să le prevină pe cele mari. El trebuie să nu devalorizeze adevăratele sensuri a ceea ce a dobîndit omenirea prin înţelegeri ca aceea de la Helsinki. Consider că atîta vreme cît asemenea lucruri sînt folosite drept firmă pentru continuarea de învrăjbiri, care măresc pericolul unui război, drepturile omului nu pot fi garantate. Dacă o parte a lumii descoperă încălcări de drepturi umane numai în cealaltă parte, rămîne încă mult de descoperit pînă la a ajunge la drepturile umane...

— Una din problemele ce se pun acut lumii contemporane ?

— Problema umanismului. Care nu înseamnă fuga de tehnică, aşa cum s-a mai predicat pe ici-pe colo, ci desfiinţarea acestei opoziţii artificiale dintre ştiinţă şi tehnică, pe de o parte, şi om, de cealaltă parte. Orice demnitate umană necesită măcar un acoperiş deasupra capului, o haină şi de mîncare. Nu sînt adeptul teoriei că baza materială e totul ! Dar e ca şi cu sănătatea : dacă ea lipseşte, lipseşte cam totul.

— Cum se manifestă în socialism încrederea în valorile omului ?

— Am să-ţi recit o poezie de-a mea intitulată **Karl Marx.** Într-o traducere ad-hoc. E poate aspră, dar astăzi poezia trebuie să fie violentă pentru a scutura din amorţire orice conştiinţă.

— Ascult.

— „Karl Marx a luat omului libertatea / De a trăi ca analfabet / A luat omului dreptul / De a uita pe om / A luat omului fericirea / De a trăi fără viitor. / A luat libertatea, / Dreptul, fericirea / Din haosul numit istorie / Pentru a face odată cu istoria / Posibilul uman."

— E un răspuns frumos.

— E mai ales un răspuns exact.

— Ce rol joacă dezordinea în viaţa scriitorului Franz Storch ?

— Două feluri de dezordine îmi dau de furcă : cea provocată de mine şi cea stîrnită de neprevăzut. În general, ele se îmbină armonic, potenţîndu-se reciproc. Nu consider dezordinea o sursă sau o condiţie de creaţie. Dar ea poate să apară ca urmare a creaţiei. Prin faptul că în timpul creaţiei, cînd personajele imaginate îşi fac de cap sau îţi dau o lucrare peste cap, în asemenea ore sau zile uiţi de toate, începînd cu bărbieritul şi terminînd cu corespondenţa care rămîne nedesfăcută. Nu mai vorbesc de teancul de ziare care se adună pe masa de scris, împiedicînd chiar şi respiraţia de creaţie. În rest, mă consider relativ punctual şi condiţional. Dar imaginea despre noi înşine nu este întotdeauna cea reală.

— M-ar interesa opiniile unui reprezentant al prozei scurte despre genul acesta de literatură. Care îi sînt şansele azi ?

— Proza scurtă este astăzi un avantaj, în condiţiile unui timp lipsit de timp. O schiţă de 2—3 pagini este ca un punct într-o linie. Autorul nu se simte obligat să aspire să spună totul. Dar o astfel de schiţă nici nu „tace" după ultimul punct. Desface înţelesuri care te pot obseda la fel de mult ca şi un roman.

— Şi acum, cîteva păreri despre literatura germană din România.

— Legătura dintre patriotism, viaţă şi literatură poate fi urmărită şi în operele scriitorilor de naţionalitate germană, dealtfel nu numai de azi ci şi într-o apreciabilă moştenire literară. Scrierile lui Ştefan Ludwig Roth sînt cunoscute în parte şi cititorilor români ; Adam Müller Güttenbrunn, un bănăţean care a militat pentru frăţia dintre diferitele graiuri şi pentru drepturile românilor de pe aceste meleaguri. Nume ca Meschendorfer şi Wittstock se cer pronunţate cu mult respect ; Scherg, un bun romancier, Franz Liebhardt, poet şi eseist — pe care probabil l-aţi citit şi în româneşte — şi aşa firul continuităţii ne duce pînă la cei mai tineri, care se înscriu cu drepturi egale şi cu specificul tinereţii lor în marea dezbatere pentru perfecţionarea societăţii. Aş vrea însă să mai adaug ceva : Nu cunosc cifre precise dar pot să-l citez pe redactorul şef de la editura „Kriterion", Hedwig Hauser : „Niciodată înainte în România nu s-au tipărit şi difuzat atîtea cărţi în limba germană ca în prezent."

— Ce scrie în jurnalul lui Franz Storch la data de 4 martie 1977 ?

— Nimic. Absolut nimic. De pe data aceea şi pînă pe 15 martie nu am mai avut nici o tragere de inimă să-l deschid. Limbajul e inventat pentru viaţă. A folosi limbajul metaforic atunci cînd 1570 de oameni au devenit amintiri e aproape învecinat cu inumanul. Numai faptele au cuvîntul în asemenea împrejurări.

— Scriitorul Franz Storch are sentimentul că îşi cheltuieşte timpul sau este cheltuit de timp ?

— Eu cheltuiesc foarte mult timp în speranţa de a cîştiga timp. Şi poate că aşa şi e.

— Dar îi este lui teamă de timp ?

— Nu. Nu mi-e teamă. Cu cît însă e mai plin, cu atîta ţi se pare mai scurt.

— Este el un spirit tolerant ?

— De, oameni sîntem. Omul chimic pur nu s-a născut. Cel puţin pînă acum. Şi dacă s-ar naşte, n-ar mai fi om. Nici în viaţă, nici în literatură. Căci omul, alcătuit nu din substanţe plastice, ci din carne şi oase, are printre altele dreptul de a fi imperfect şi de a se forma în „zvîrcoleli", pe căi deseori întortocheate, ca personalitate. Iar societatea noastră, a cărei mare menire este aceea de a produce personalităţi la scară de masă, are şi calitatea, şi forţa de a suporta aceste „zvîrcoleli", de facere sau nu. Cu o condiţie. Omul ce-şi apără demnitatea sa umană să nu uite de demnitatea umană a semenilor săi.

— Deviza favorită ?

— Ceea ce năzuiesc eu nu se lasă încorsetat într-o deviză.

GEORGE ARION ■

Să nu uităm învăţămintele dureroase ale istoriei

Un fenomen care atentează la valorile umanităţii

De cîtva timp proliferează în mai multe ţări din continentul nostru şi din altele, o inexplicabilă recrudescenţă a fenomenului fascist. Se semnalează numeroase grupări politice dintre care unele nu se sfiesc a se numi neofasciste sau neonaziste şi să arboreze zvastica de odioasă memorie. Evident, ca orice mişcare la începutul ei. neofascismul recent răsărit ca „ciupercile după ploaie" nu recrutează un număr prea mare de partizani. Din punctul numeric, aşadar, nu s-ar putea vorbi de o primejdie iminentă. Curioasă este totuşi pasivitatea unor regimuri de democraţie burgheză înaintea acestui fenomen care nu urmăreşte decît o întoarcere la monstruoasele procedee criminale din trecut în vederea cuceririi puterii, iar apoi la împingerea omenirii din nou în coşmarul pe care l-am trăit în deceniul al patrulea şi prima jumătate a deceniului al cincilea din secolul nostru. Se ştie că unul din mijloacele de intimidare ale grupărilor fasciste a fost atentatul politic iar în momentul cuceririi puterii desfiinţarea tuturor libertăţilor publice şi instaurarea unui regim de teroare cu discriminări rasiale şi genocide. Noi am trăit zilele de groază ale asasinării profesorului Nicolae Iorga, ai cărui ucigaşi au beneficiat de impunitate. Asasinarea marelui savant şi patriot român a fost poruncită de hitlerişti şi efectuată după metodele tipic naziste de către mişcarea legionară, care n-a fost decît „coloana a 5-a" stipendiată de hitlerism. Atunci, erau printre tinerii captaţi de falsul patriotism al curentului copii care spuneau părinţilor lor : „Dacă ar porunci Căpitanul să te ucid, aş face-o".

Niciodată fanatismul nu a încercat să se manifeste cu atîta stăruinţă la noi împotriva simţului de omenie şi de dreptate care ne este specific. Din fericire, legionarismul a fost la noi trecător iar statul nostru socialist nu a răspuns celor ce se făcuseră vinovaţi cu aceleaşi metode. Ba chiar, intelectuali rătăciţi printre legionari şi-au găsit amnistierea şi dreptul la muncă în statul nostru. Nu am fost şi nu sîntem pentru suprimarea celor ce gîndesc altfel decît noi. Poporul nostru nu a practicat niciodată crima politică iar partidul nostru o condamnă categoric. Respectul omului şi cultului vieţii nu sînt pentru socialism cuvinte goale ci articolele unui crez verificat. Sînt însă voci în străinătate care contestă asigurarea drepturilor umane în patria noastră. Semnificativă este atitudinea postului de radio „Europa liberă", care ar putea fi numită duplicitară sau chiar, fără a face un joc de cuvinte, triplicitară. Voci ale acestui post se arată neutrale faţă de metodele şi înfăptuirile regimului nostru socialist ; altele elogiază unele din manifestările noastre, ca aceea recentă a solidarităţii noastre în urma cutremurului de la 4 martie ; cele mai multe însă, în mod sistematic, răstălmăcesc intenţiile sau chiar realizările evidente ale regimului nostru întreţinînd un fenomen pe care îl credeam de mult părăsit : acela al războiului rece. România întreţine relaţii de prietenie, de schimburi comerciale şi de relaţii culturale cu toate ţările din lume, indiferent de structura lor politică. Între numeroşi şefi de state din toate continentele şi tovarăşul Nicolae Ceauşescu, preşedintele Republicii Socialiste România, s-au efectuat numeroase vizite. În multe ţări există asociaţii de prietenie reciprocă atestînd astfel pe de o parte dorinţa noastră de a întreţine relaţii prieteneşti cu toate statele, iar pe de alta sentimentul real de prietenie şi de recunoaştere ce se manifestă în aceste ţări. Este aşadar de neconceput ca în ţările cu care întreţinem nu numai relaţii diplomatice dar şi reale sentimente de prietenie reciprocă să mai existe oficine de dezinformare şi de calomniere a regimului nostru socialist. O falsă aplicare a conceptului de libertate a opiniei în acele ţări îngăduie, pe de o parte, recrudescenţa de care vorbeam, şi care constituie o mare primejdie împotriva păcii şi umanităţii universale, şi pe de alta întreţinerea acestei campanii calomnioase care afectează profund prietenia reciprocă.

De bună seamă, calomniile, fie ele ale unor ziarişti străini, fie ele ale unor posturi de radio din unele ţări, nu-şi vor atinge niciodată scopul de a atrage oprobriul asupra regimului nostru socialist, aşa cum urmăresc unii. Străinătatea este bine informată asupra politicii externe şi interne a ţării noastre şi ambele se bucură de consideraţie pretutindeni. Nu ne gîndim să astupăm gura nimănui, pentru că, după vorba românului, „gura birfei n-o astupă decît pămîntul".

Mai îngrijorătoare însă este recrudescenţa fenomenului fascist împotriva căruia trebuie să lupte cu hotărîre toate regimurile democratice din lumea întreagă, toate forţele progresiste, dornice să păstreze liniştea planetei. Numai aşa se va putea asigura pacea unanim dorită şi pentru care militäm cu toată natura convingerii noastre. În definitiv, ne întrebăm, faţă de toleranţa pe care o arată unele regimuri faţă de noua primejdie : cui prodest ? Sîntem convinşi însă că popoarele vor face totul pentru a da riposta cuvenită acestui fenomen care atentează la valorile umanităţii.

ŞERBAN CIOCULESCU ■

Odioasa trădare

Nimic mai odios pe lumea aceasta decît trădarea, şi dintre trădători nimic mai venal, mai dezonorant şi mai condamnabil decît trădătorul de patrie.

Cine trădează patria, trădează neamul din care s-a născut ; trădează osemintele strămoşilor care au apărat-o cu sabia în mînă la Rovine şi Podul Înalt, la Şelimbăr, la Mărăşti, Mărăşeşti şi Oituz, pe crestele Carpaţilor şi în Cîmpia Transilvaniei, în toate satele şi oraşele noastre presărate cu morminte de eroi.

Cine trădează patria, trădează durerile şi idealurile multiseculare ale înaintaşilor, trădează limba, obiceiurile şi visurile alor săi.

Cine trădează patria, indiferent sub ce formă, trădează Omenia şi se acoperă de oprobriul tuturor, chiar şi al acelora pentru care a săvîrşit mîrşăvia. Cît de puternic a fost înfierată în artă şi în literatură trădarea. Deşi galeria figurilor de trădători se deschide încă din mitologia creştină cu Iuda, figura tipică a trădătorului a rămas, totuşi, în literatura universală paladinul Ganelon, acel cavaler al evului mediu care l-a trădat pe prietenul său, Viteazul Roland, din celebrul cîntec francez ce-i poartă numele. Ganelon, şi ca el Eremia Golia din **Şoimii** lui Sadoveanu, întruchipează simbolic trădarea. De aceea ei ne trezesc atîta greaţă şi scîrbă. De aceea le urmărim acţiunile fulgeraţi de o nobilă mînie. Uneori viaţa întrece, însă, literatura şi fantezia oamenilor. născind lichelele care după ce trădează mişeleşte încep să latre cu ură şi înverşunare împotriva ţării-mamă al cărei pămînt i-a hrănit şi i-a răbdat ani de zile. Că de n-ar fi fost atît de răbdător pămîntul bun al ţării ar fi crăpat de ruşine şi de durere şi i-ar fi înghiţit de vii. Dar poate-i mai bine aşa căci stîrvurile otrăvite de ură ar fi infectat roditoarea noastră glie, ar fi poluat izvoarele apelor noastre limpezi şi-ar fi viciat aerul curat al ţării.

Aşa că ducă-se pe pustii cu pustiul lor suflet, cu inima lor de piatră, cu capul lor sec precum o coajă de nucă uscată. Nu lasă nici un gol în urma lor scaieţii aceştia morali care-şi prăstăgălesc neomenia şi ura împotriva ţării pe pajiştile sterpe ale „raiului capitalist". Ce poate fi mai murdar decît licheaua care-şi bagă botul în lăturile minciunii şi scuipă pe leagănul copilăriei, pe oamenii care l-au învăţat să umble şi să vorbească, pe toţi cei ce au rămas acasă, în ţară, muncind pentru binele şi fericirea ei.

N-auzi, sinistră lichea, noaptea în somn, venind de peste veacuri, blestemul Doamnei lui Ieremia care ţi se adresează şi ţie :

Să plîngi lîngă morminte şi să nu poţi muri
Pînă din seminţia ta va mai fi unul ;
şi cînd te-o prinde ţărna, ţărnă să nu te faci,
ci să rămîi de piatră, precum de piatră-ţi fuse
şi inima, cînd fapta cea grea ţi-ai împlinit.

Nu-ţi este destulă mîrşăvia pe care ai comis-o, lichea trădătoare. Mai vrei acum să amăgeşti şi pe alţii cu migdale amare, vînturîndu-le pe sub ochi perspectivele deşarte şi sterile ale unui „rai capitalist" din care — nu vrei să spui — că fericirea oamenilor cinstiţi şi muncitori a fost de multă vreme izgonită. Minciuni fără ruşine, vorbele graiului străbun, ca pe nişte grăunţe, la moara stricată a unor oficine, aşa-zis libere, şi ne arunci cu tărîţe în ochi, cu o nonşalanţă cu care, altădată, ne zvîrleai, din alt unghi al oportunismului, alte vorbe de ocară. Te străduieşti în van, pentru că te cunoaştem prea bine ca să ne lăsăm înşelaţi ! Glasul discordiei, al aţiţării neofasciste, glasul urii de oameni, al vrajbei şi al neomeniei nu are ecou în catedrala sufletelor noastre curate în care sălăşluieşte un străvechi umanism românesc.

Să nu uiţi că glasul patrupedului cu urechi lungi nu se urcă la cer !

ION DODU BĂLAN ■

Oare se poate uita aşa de uşor lecţia istoriei?

Pentru mine ca om de ştiinţă şi cetăţean român, şi nu numai pentru mine desigur, recrudescenţa fascismului în lume rămîne unul dintre cele mai surprinzătoare lucruri ale timpului nostru. Speranţa omenirii, a tuturor oamenilor de bună credinţă, s-a aflat legată de cîtăva vreme de frumoasele hotăriri ale Conferinţei de la Helsinki, în care **drepturile omului** au constituit un argument esenţial pentru a îndreptăţi aceste speranţe, milenarele aspiraţii spre o lume mai bună şi mai dreaptă. Să fie oare un revers al medaliei ? Să fie oare această violenţă nemaiîntîlnită de decenii o simplă reacţie a elementelor antidemocratice, speriate de perspectiva unei lumi în care locul lor ar fi pe dinafară ? Este foarte probabil. Altfel, cum ne-am mai putea închipui — la peste 30 de ani de la sfîrşitul celui mai odios dintre războaiele omenirii — că la San Francisco se vînd zvastici şi vulturi de fier, au loc întruniri la care se cîntă „Horst Wessel Lied", imnul nazist, că în Franţa, între altele, se alcătuiesc grupuri aşa-zise „de sprijin" în fruntea cărora se află legionari notorii şi pe care poporul nostru i-a condamnat de mult pentru fărădelegile săvîrşite pe pămîntul românesc, că în Italia, R.F.G. sau aiurea grupurile neofasciste devastează magazine, atacă oameni paşnici, încearcă să impună o „ordine" fascistă, încearcă de fapt să înăbuşe aspiraţiile popoarelor la democraţie, la viaţă paşnică, la bună înţelegere cu toate popoarele globului ?

„Ordinea" mult scandată de grupările neofasciste nu este însă nici pe departe atît de nouă. România, altfel pămînt paşnic şi pe care numai ironia istoriei a creat monstruozităţi de genul celor întîmplate în anii '30 ai secolului, a avut o dată „şansa" de a cunoaşte idealurile „cămăşilor verzi", suferind îndelung de pe urma dominaţiei hitleriste, care a avut ca efect ciuntirea ţării, apoi participarea la un război antiuman, cu toate ravagiile pe care le-a provocat. Lungul şir de asasinate politice, dintre care nu pomenesc decît victimele ocupînd la acea oră un loc mai de seamă în aparatul de stat, ca I. G. Duca, Armand Călinescu, Virgil Madgearu şi, fără îndoială, cel mai dureros, Nicolae Iorga, părea destul de lămuritor cu privire la felul de viaţă nazist, la mijloacele prin care hoardele verzi au căutat să-şi impună strategia lichelească, avînd drept unic şi umilitor argument forţa brutală pornită din cele mai animalice simţăminte, disciplina rîngii şi a pistolului, ordinea gloanţelor. Pe mine personal, pomenirea de tristă amintire a legionarilor mă duce cu gîndul la acea zi de iunie a anului 1936 cînd, ieşind de la Liceul Gh. Lazăr, unde avusesem un examen de sfîrşit de an, am fost atacat în plină stradă de o bandă de huligani înarmaţi cu rîngi de fier. M-au lovit în cap de nenumărate ori ; dacă n-am rămas mort pe trotuar, nu este, bineînţeles, meritul acelor huligani de cea mai joasă speţă. Dar nu e decît un singur caz dintre multe altele, şi încă unul mai puţin grav, de vreme ce am scăpat cu viaţă. Poate nici persoana mea nu însemna pentru ei mare lucru, ca simplu simpatizant al mişcării comuniste, rostul unor asemenea fapte banditeşti fiind să semene teroarea, să nu mai îndrăznească nimeni să ridice vreo obiecţie cît de mică în faţa „ordinii" impuse de banda de apaşi fascişti. Şi totuşi — pentru a încheia acest pasaj personal — la puţină vreme după evenimentul amintit m-am alăturat definitiv Partidului Comunist Român, al cărui membru am devenit în anul 1938. Fără îndoială, foarte mulţi oameni de bună credinţă au urmat acelaşi drum, ca o reacţie firească, de omenie, faţă de criminala organizaţie a cămăşilor verzi.

Ideologia legionară-fascistă a promulgat, cu violenţa caracteristică organizaţiilor criminale, morbul brutalităţii şi al urii, proclamînd nonvaloarea şi refuzul culturii autentice, cultul războiului şi trădarea propriului popor. Mult cîntata libertate fascistă nu a însemnat altceva decît libertatea de a ucide nepedepsit, libertatea de a distruge oameni şi idei, demagogia, misticismul. Poporul român, o vreme uimit şi umilit de vehemenţa şi deşertăciunea vorbelor goale, altfel purtate cu deosebită trufie, a respins cu scîrbă şi totodată cu indignare „ordinea" hitleristă, alăturîndu-se hotărît, sub conducerea comuniştilor, la frontul antifascist, pentru redobîndirea libertăţii ţării, a democraţiei, pentru pace, pentru o patrie care a trecut cu hotărîre la construirea unei lumi infinit mai bune, cea a socialismului. Odată rebeliunea legionară din 1941 înfrîntă, odată războiul hitlerist terminat şi hoardele fasciste puse cu botul pe labe — aceste argumente trebuiau să-i fie oricui suficient de limpezi pentru a se dovedi imposibila supravieţuire a fascismului în lume prea multă vreme. Ele constituiau totodată avertismente cît se poate de clare cu privire la puterea maselor populare din întreaga lume de a respinge odioasele manifestări hitleriste, susţinînd în acelaşi timp dorinţa tuturor popoarelor de a se desolidariza de idealurile fasciste, de a curma orice încercare de întunecare a păcii în lume, a democraţiei, a drepturilor omului.

O parte dintre vechii purtători ai cămăşilor verzi au continuat să fie grupaţi în bande, au provocat, vorbind pe calea undelor, uneori reacţii hilare, alteori revoltare, denigrînd regimul socialist, complotînd în fel şi chip. Multă vreme au fost, şi nu puteau să nu fie, dezamăgiţi — fascismul fiind răsturnat în toate ţările europene, iar opinia publică părînd să dea un definitiv verdict de dispariţie a molimei verzi. Cum se face totuşi că, în ultima vreme, fascismul începe din nou să ridice capul şi încearcă să-şi reamintească vechile sloganuri de combatere a democraţiei ? Lucrul este cu atît mai interesant cu cît o asemenea activitate compromiţătoare se desfăşoară chiar în ţări mai puţin obisnuite cu banditismul politic, cum ar fi de exemplu Franţa. Sigur, Statele Unite sînt o ţară deprinsă cu asasinatul politic, chiar dacă uneori făptaşii sînt pedepsiţi — dacă sînt prinşi ! Dar nici Franţa, şi mai cu seamă Statele Unite, n-au cunoscut decît prea puţin pe propria lor piele atrocităţile făptuite de oameni înfăşuraţi în cămăşi de sumbre culori, purtînd la cingătoare pistolul, bita sau barda. Or, neofaşciştii — fie ei grupaţi în Italia, Spania, S.U.A. sau Franţa — nu sînt decît triste copii sau, uneori, chiar reapariţii, ale criminalilor din anii '30—'40, încercînd să aducă la zi vechile mijloace şi metode criminale, asupra cărora istoria omenirii şi-a spus de mult cuvîntul.

Fără îndoială, avem de a face cu o falsă democraţie. Socotind că fiecare trebuie lăsat să facă politica pe care o preferă, sînt servite de fapt interese mult deasupra micilor lichele care formează bandele neofasciste din Occident. Chiar mult lăudata democraţie americană nu poate decît să rămînă de ruşine, dacă se face că nu observă ce prevede „democraţia neofascistă", cea pe care cercurile cele mai înalte o tolerează cu o condamnabilă uşurinţă, adică exact aceleaşi mijloace de instituire a „ordinii", după tipul nazist : asasinatele politice, pogromurile, crimele sîngeroase împotriva oamenilor liniştiţi, teroarea fascistă, aşa-zisa superioritate ariană, ura împotriva comunismului. Mi se pare însă extrem de clar că dacă aceşti bandiţi ar izbuti să se consolideze, pînă şi ţările care n-au avut de suferit de pe urma grupărilor de dreapta, cum ar fi Franţa sau S.U.A., mai precis popoarele acestor ţări, n-ar scăpa de efectele sîngeroase, barbare ale grupărilor neofasciste, neonaziste, neocriminale !

AL. GRAUR ■

VATRĂ DE PÎINE, JUDEȚUL NOSTRU VA FI ȘI VATRĂ DE OȚEL

Convorbire cu tovarășul VASILE MARIN, prim-secretar al Comitetului județean Ialomița al P.C.R.

— Stimate tovarășe prim-secretar, prin ce credeți că se distinge județul Ialomița în ansamblul județelor țării ? Care sînt trăsăturile economice, sociale și culturale care îl definesc ?

— Situat în partea de sud-est a României, județul Ialomița cuprinde 2/3 din Bărăgan, avînd un relief predominant de cîmpie — cu ușoare denivelări formate de terasele fluviului Dunărea, ale riului Ialomița, precum și ale văilor Mostiștea, Argova. Fundata — ce i-au conferit de secole un pronunțat caracter agrar, singurul specific pînă nu demult. În anii construcției socialiste, rod al politicii științifice a partidului și statului nostru de dezvoltare armonioasă, echilibrată a tuturor zonelor țării, și în Ialomița profundele transformări revoluționare au determinat un adevărat salt în configurația economică și socială, situîndu-se astăzi în rîndul județelor în plină dezvoltare industrială, cu ritmuri superioare față de media pe țară. Cea mai importantă mutație economică o reprezintă schimbarea profilului predominant agrar al județului în industrial-agrar. În ultimele două cincinale au apărut noi obiective industriale, așezînd micile tîrguri ale Bărăganului în circuitul orașelor adevărate ale țării, cu personalitate și viață modernă. Au fost construite combinatele de celuloză și hîrtie de la Călărași și de îngrășăminte chimice de la Slobozia, Fabrica de conserve Fetești, Întreprinderea de prefabricate Călărași, filatura de bumbac, fabrica de ulei, Fabrica de produse lactate din Slobozia, și a fost modernizată și dezvoltată Fabrica de confecții din Călărași, s-a construit o secție de confecții la Lehliu, iar recent la Țăndărei o fabrică de zahăr. În anul 1976 a început construirea Combinatului siderurgic de la Călărași, unul din cele mai mari obiective ale actualului cincinal. Ca urmare a acestei dezvoltări a forțelor de producție, anul trecut, de exemplu, am realizat o producție globală industrială de 5,8 miliarde lei. În 1980 pe baza Directivelor Congresului al XI-lea al P.C.R., producția industrială va ajunge la 12 miliarde lei, intrînd în funcțiune noi ramuri pentru județul nostru cum sînt siderurgia, metalurgia, construcțiile de mașini, electrotehnica, sectoare de vîrf în industria României.

Agricultura, ramură de bază a economiei naționale, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Adunarea populară de la Călărași, este concentrată în județul nostru în 99 cooperative agricole de producție servite de 24 stațiuni pentru mecanizarea agriculturii și în 27 întreprinderi agricole de stat. Folosind din plin ajutorul multilateral acordat de partid și stat, baza tehnico-materială pusă la dispoziția agriculturii s-a dezvoltat an de an, revenind în medie pe tractor 73 de hectare față de 1 700 cît revenea în 1938, fără a mai ține seama de nivelul tehnic al acestora. Fondurile mari de investiții alocate agriculturii au fost orientate cu prioritate pentru amenajarea unor noi sisteme de irigații, chimizării și construirii complexelor industriale de creșterea și îngrășarea animalelor. În județul Ialomița se irigă acum peste 57 la sută din suprafața arabilă și se încorporează în sol anual peste 170 kg substanță activă pe fiecare hectar. Puternica bază materială, hărnicia și priceperea oamenilor au determinat creșterea continuă a producției agricole vegetale, care în anul 1976 a ajuns la 1 392 000 tone față de numai 500 000 tone precum confirmă unele date statistice ale anului 1938. Deși condițiile anului trecut n-au fost din cele mai bune pentru agricultură, am obținut cea mai mare producție din istoria Bărăganului și a țării.

Mutațiile structurale produse în dezvoltarea economică a județului au fost permanent însoțite de transformări profunde în domeniul social-cultural și al creșterii nivelului de viață al oamenilor muncii.

— După cum ați arătat, județul Ialomița este cunoscut ca un grînar al României. Legat de tradiția preocupărilor locuitorilor lui, am dori să cunoaștem ce schimbări s-au produs în cadrul acestora, ce deosebește agricultura de astăzi de cea dinaintea celui de-al doilea război mondial ?

— Într-adevăr, producția agricolă și mai ales cea de cereale ne-au conferit această simbolică denumire care ne onorează și ne obligă în același timp. Ceea ce deosebește însă agricultura județului nostru astăzi față de cea din trecut, o reprezintă în primul rînd marea ei diversificare și intensificarea producției, ca urmare a puternicei baze tehnico-materiale pe care o avem la dispoziție. De la grîu, porumb și alte cîteva culturi la care se obțineau producții foarte mici, de la creșterea animalelor în turmă, producem astăzi aproape întreaga gamă de produse agroalimentare. Obținem față de anul 1935 de patru ori mai mult porumb, cultivăm o mare suprafață de teren cu plante tehnice, anual obținem aproape 150 000 tone legume — culturi altădată aproape neîntîlnite în Bărăgan — precum și importante cantități de carne, lapte și ouă. Munca și producția agricolă sînt astăzi organizate pe baze științifice. Sînt aplicate cele mai noi tehnologii, dispunem de soiuri de cereale de mare productivitate, în zootehnie avem animale din cele mai bune rase. O mare suprafață, așa cum am mai arătat, este irigată, iar în unitățile agricole lucrează peste 1 000 ingineri și cercetători și peste 1 800 cadre cu pregătire medie.

An de an s-au obținut producții tot mai mari, iar titlul de județ „Erou al Muncii Socialiste", care ne-a fost conferit pentru cultura porumbului în 1975, a reprezentat o recunoaștere a eforturilor depuse și un puternic stimulent pentru toți oamenii ogoarelor.

Cooperatorii din Grindu, Cocora, Dormăruni, Gheorghe Doja, Miloșești, Grivița, Borcea, ca să nu amintim decît pe cîțiva din fruntașii recoltelor bogate la grîu, porumb, floarea-soarelui, sfeclă-de-zahăr, înscriu în cartea muncii succese care le-au atras aprecierea întregii țări, fiind onorate, la rîndu-le, cu înalte titluri și distincții ale Republicii Socialiste România.

— Cum a evoluat calitatea vieții, nivelul de civilizație al locuitorilor acestor meleaguri, cum se resimte deci saltul istoric înregistrat în domeniile economic, social, în viața fiecărui individ ?

— Tabloul sumbru, dezolant al așezărilor județului, înecate în praf și noroi, casele, multe dintre ele adevărate bordeie, mizeria, sărăcia și ignoranța mai pot fi întîlnite doar în amintirile oamenilor mai vîrstnici, în documente de muzeu, în descrierile unor mari scriitori și poeți. În anii socialismului satele și orașele ialomițene și-au schimbat complet înfățișarea, căpătînd atributele unor localități moderne care asigură oamenilor un grad superior de viață și bunăstare. Peste 75 la sută din fondul de locuințe de la sate a fost refăcut și s-au construit 11 000 de case noi, iar din 1968 și pînă în prezent au fost construite 9 500 apartamente proprietate de stat, 1 675 proprietate personală cu sprijin primit din partea statului și mai mult de 1 000 de locuri în cămine de nefamiliști.

Au fost dați în folosință tot în această perioadă peste 40 000 metri pătrați spații comerciale, s-au construit spitale, policlinici, dispensare și farmacii, 346 săli de clasă, 798 laboratoare și cabinete, 4 200 locuri în ateliere școlare, 6 200 în creșe și grădinițe, 3 160 în internate, case de cultură, săli și numeroase baze sportive.

Creșterea calității vieții oamenilor este grăitor exprimată și de faptul că toate satele și comunele sînt electrificate, dispun de rutării, de o largă rețea de unități prestatoare de servicii, de cămine culturale, biblioteci, cinematografe și alte instituții social-culturale.

S-au extins și modernizat continuu dotările tehnico-edilitare din orașe, iar în centrele civice din majoritatea comunelor s-au construit rețele de alimentare cu apă potabilă, trotuare, parcuri, locuri de odihnă și agrement. În comuna Amara, unde se află vestitul lac cu același nume, s-au dat în folosință două mari complexe modern utilate, pentru tratament, cu o capacitate de 1 500 locuri pe serie, ridicînd-o la nivelul stațiunilor balneoclimaterice binecunoscute atît în țară, cît și peste hotare. Dacă înainte de eliberare un medic revenea la peste 20 000 locuitori, iar spațiile de spitalizare erau aproape inexistente, astăzi revin la un medic circa 950 locuitori și dispunem de peste 5,5 paturi de asistență medicală la 1 000 locuitori.

Poate cel mai ilustrativ pentru creșterea calității vieții locuitorilor județului Ialomița este faptul că astăzi din cei aproape 100 000 de angajați peste 24 000 lucrează în industrie, practicînd profesii și meserii cu totul noi în Bărăgan — chimiști, textiliști, A.M.C.-iști, electroniști, tabloniști etc.

Dacă în anul 1938, așa cum o atestă statisticile vremii, în Ialomița existau 114 000 analfabeți, adică peste 50 la sută din populație, astăzi 1 din 5 locuitori frecventează cursurile unei școli, iar în unitățile economice și în instituțiile județului lucrează peste 4 000 cadre cu pregătire superioară și 11 250 cadre cu pregătire medie. Toți oamenii muncii de la orașe și sate sînt cuprinși în multiple și variate forme de ridicare a pregătirii profesionale, politico-ideologice și culturale, convinși fiind că numai pe această cale vor face față exigențelor ce le ridică cincinalul revoluției tehnico-științifice, operă măreață de edificare a socialismului și comunismului în patria noastră.

— E știut faptul că județul Ialomița are, între altele, ca hotar Dunărea. Ce înseamnă Dunărea pentru oamenii acestui județ ?

— Este o prezență perenă cu profunde implicații în viața materială și spirituală a locuitorilor din județul Ialomița. Existența ei a făcut posibilă construirea unor mari obiective industriale cum sînt Combinatul de celuloză și hîrtie și Întreprinderea materialelor de construcții din municipiul Călărași, Fabrica de conserve din orașul Fetești și alte unități industriale și agrozootehnice ce-i folosesc din plin apa. Tot cu apa Dunării, prin mari conducte derulate de-a lungul a 42 de kilometri, sînt aprovizionate Combinatul de îngrășăminte chimice și orașul Slobozia, reședința județului. Fără apa Dunării nu ar fi fost posibilă amplasarea la Călărași a unei noi și grandioase vetre de oțel a țării. Combinatul siderurgic, care va primi materia primă și va expedia produsele sale pe liniștitele unde ale bătrînului fluviu. Totodată vitală pentru agricultură, apa Dunării aprovizionează prin uriașe stații de pompare, al căror debit este egal cu cel al Argeșului și Ialomiței luate la un loc, întinse sisteme de irigații. În plus, Dunărea și împrejurimile sale dispun de un valoros potențial turistic și de agrement, prin a cărui valorificare vom crea noi condiții pentru odihnă și turism.

— Care sînt problemele cu care se confruntă mai des activul de partid al Comitetului județean, problemele care solicită mai intens și pentru rezolvarea cărora este nevoie de o mai atentă mobilizare ?

— Ar trebui, cred, să subliniez mai întîi preocuparea noastră permanentă pentru perfecționarea continuă a stilului și metodelor de muncă folosite de activul județean de partid într-un profund caracter partinic, militant, revoluționar.

Așa după cum am arătat, multe dintre colectivele noastre din întreprinderile industriale sînt tinere, uneori lipsite de experiență necesară, insuficient omogenizate din punct de vedere tehnic și ca nivel de conștiință. În această situație ne preocupă permanent întărirea și creșterea rolului de conducător și educator al organizațiilor de partid, în vederea unei pregătiri profesionale temeinice a forței de muncă, a creșterii gradului de responsabilitate față de îndeplinirea tuturor sarcinilor economico-sociale.

De bună seamă că și județului nostru îi sînt comune sarcinile de bază ale economiei naționale pe perioada 1976—1980 la îndeplinirea cărora activul de partid depune mult efort și dăruire, dar marile fonduri de investiții care ne-au fost alocate ridică în fața noastră probleme deosebite. Ne preocupăm desigur de recrutarea forței de muncă pentru șantierele de construcții, de realizarea la timp și la parametrii proiectați a noilor capacități de producție, paralel cu pregătirea cadrelor care vor lucra în cadrul acestora.

Odată cu modernizarea activității din unitățile agricole, avem de înfăptuit la sate un program fără precedent de sistematizare și urbanizare a localităților — unele comune vor deveni centre de tip urban — ceea ce ridică în fața organelor și organizațiilor de partid sarcini sporite. Fiecare activist al județului nostru nu poate uita că acest cincinal — așa cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, în repetate rînduri — este perioada în care vom construi societatea socialistă multilateral dezvoltată, vom crea premisele de ridicare a României în rîndul țărilor avansate ale lumii. Fără efortul nostru, al tuturor, nu se poate.

— Conturați, vă rugăm, în cîteva cuvinte, imaginea viitorului acestui județ înfloritor, prin prisma Programului de perspectivă al Partidului Comunist Român.

— Asemenea tuturor județelor țării, și județul Ialomița — datorită politicii științifice a partidului și statului de dezvoltare armonioasă a tuturor zonelor țării — va cunoaște o continuă, multilaterală și rapidă dezvoltare, ceea ce-i va conferi valențele unui județ cu o economie complexă și o cultură înfloritoare, capabil să se integreze profund în circuitul de producere a bunurilor materiale și spirituale ale poporului.

În acest cincinal vor intra în funcțiune noi și importante obiective industriale ceea ce va determina trecerea industriei pe primul loc ca pondere în economia județului. Va începe să producă marele combinat de la Călărași, o nouă cetate siderurgică a țării care, în final, va realiza o producție de oțel egală cu cea a României anului 1976. Totodată, se va dubla capacitatea Combinatului chimic Slobozia, care va pune la dispoziția agriculturii o cantitate de îngrășăminte de peste două ori mai mare față de cît se realizează în prezent. Va intra în producție o nouă fabrică de ulei din in și soia, vor fi date în folosință 2 mari abatoare în Slobozia și Fetești și se vor extinde și moderniza întreprinderile existente, toate acestea determinînd o creștere a producției globale industriale cu 230 la sută în 1980 față de anul 1975, realizînd un ritm mediu anual de 19 la sută. Județul Ialomița, cunoscut pînă nu demult ca o zonă agrară, va deveni unul din principalii producători de oțel, laminate, produse electrotehnice, elemente pentru construcția de mașini și mari cantități de produse ale industriei chimice, ușoare și alimentare.

Puternica dezvoltare industrială — așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul vizitei din toamna anului trecut la Călărași — nu va duce la stagnarea dezvoltării agriculturii ci, dimpotrivă, va asigura condiții și mai bune pentru perfecționarea și modernizarea producției agricole, astfel încît Ialomița să constituie în continuare grînarul patriei noastre.

Concomitent cu intensificarea mecanizării și chimizării producției se vor extinde suprafețele de sere și solarii și vor fi amenajate pentru irigat încă 149 000 ha. În 1980 vor fi irigate 440 000 hectare, ceea ce înseamnă circa 90 la sută din suprafața arabilă a județului. Pe această bază vom realiza, în 1980, producții superioare celor obținute în 1976. În zootehnie vom construi 17 noi complexe industriale pentru creșterea și îngrășarea intensivă a animalelor, asigurînd înfăptuirea prevederii din documentele Congresului al XI-lea al partidului, ca 40 la sută din producția globală agricolă a județului să se realizeze în zootehnie. Creșterea substanțială a producției agricole vegetale și animale va crea, desigur, posibilitatea sporirii contribuției județului la fondul centralizat al statului. Dezvoltarea industriei și agriculturii va asigura ca încă la sfîrșitul anului 1980 să se realizeze o producție globală de 18,1 miliarde lei — mai mult decît dublu față de cincinalul trecut.

Corespunzător dezvoltării industriei și agriculturii va crește populația activă de la 155 800 persoane în 1976 la 190 400 în anul 1980. Numai în industrie se vor crea peste 35 000 noi locuri de muncă. La meseriile existente se vor adăuga altele noi ca: oțelar, turnător, modelor, laminator, constructor de mașini.

Vom construi în această perioadă 15 000 apartamente — mai mult decît dublu față de ceea ce s-a construit în întreaga perioadă de la înființarea județului, un spital nou cu 430 de paturi, 144 noi săli de clasă, ateliere școlare, săli de gimnastică, vom da în folosință peste 3 000 locuri în grădinițe, case de copii și creșe. Va spori, totodată, numărul cadrelor didactice de la 5 400 la 6 200, al cadrelor sanitare de la 3 300 la 4 300, iar al elevilor și studenților de la 60 000 la circa 81 000. Cred că aceste cifre creează pe deplin o imagine succintă a marilor înnoiri ce se vor înfăptui în județul Ialomița în actualul cincinal. Dacă înainte vreme ialomițenii își căutau de lucru în altă parte, în prezent tot mai mulți dintre cei vîrstnici se întorc în locurile natale, iar cei tineri se integrează în munca și viața județului, pentru că și aici ca și în celelalte, viața clocotește tumultuos, se scrie istoria nouă a României socialiste.

Deși avem de realizat un program atît de vast și complex pe teritoriul județului, locuitorii de pe aceste meleaguri, solidari cu întregul popor, au depus eforturi sporite pentru ajutorarea zonelor afectate de catastrofalul seism de la 4 martie, pentru ștergerea cît mai grabnică a urmelor lui. Astfel, lucrînd în schimburi prelungite, folosind mai bine timpul de muncă și concentrîndu-ne activitatea de acasă, vom construi 210 apartamente la Zimnicea, iar în contul omeniei ialomițenii vor depune peste 75 milioane lei.

Magistrala Expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu la lucrările ședinței comune a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Marii Adunări Naționale, Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și activului central de partid și de stat a mobilizat plenar energia și hotărîrea tuturor oamenilor muncii ialomițeni de a nu precupeți nimic pentru a contribui la lichidarea urmărilor nefaste ale cutremurului, pentru înfăptuirea Programului partidului de înflorire multilaterală a patriei.

CICI IORDACHE ■
A. DOHOTARU ■

Bărăgan fără ciulini şi secete, Ialomiţa — un spaţiu cu oameni harnici

Primăvara pămîntului

— În Griviţa, sat ce dă denumirea unei comune mari din centrul Bărăganului, uliţele largi au o geometrie perfectă, o sistematizare cum puţine sate au ajuns să aibă, sînt drepte perpendiculare pe şoseaua asfaltată care îl uneşte cu capitala judeţului, Slobozia, şi cu celelalte două sate aparţinătoare — Smirna şi Traianu. Asta, fiindcă este o aşezare destul de nouă — un secol în istoria unui sat românesc este cît o clipă — ea născindu-se la 1882, după ce ţăranii s-au întors din marele Război pentru independenţă. Arhive ale primăriei reţin că în urmă cu 30 de ani, în comuna Griviţa existau circa 700 de case construite din lut şi grădele de lemn, majoritatea cu cîte o singură cameră, 3 debite de tutun, o cîrciumă, o şcoală primară cu 5 săli de clasă, 6 învăţători şi 1 200 de analfabeţi. „Despre prezent e greu să vorbeşti în statistici, îmi spune primarul Nicolae Miu. Aţi umple tot carnetul de note". Vizavi de sediul primăriei — două blocuri cu două niveluri nu s-au terminat încă, dar sînt aproape. „Locuinţe pentru specialişti ?", întreb. „Nu, acestea s-au construit de mult în toate trei satele. Sînt localuri pentru grădiniţă şi creşă". „Aveţi atîţia copii ?" „Destui. Oamenii din Bărăgan au iubit dintotdeauna copiii. La noi natalitatea se menţine la un procent foarte bun. Fiecare sat are o grădiniţă a lui. În plus, numai la Şcoala generală de 10 ani, de la centru, sînt peste 700 de elevi.

Casele, casele oamenilor, aceste case ca florile unui copac uriaş, cu trunchiul în şoseaua de asfalt, s-au dărîmat în ultimii 20 de ani cam în proporţie de 80 la sută, construindu-se altele din cărămizi solide, cu ferestre largi spre şosea, cu dușumele în loc de lut, cu sobe de teracotă care au luat locul sobelor vechi cu cerdac în tindă pe unde se băgau paiele ca să ardă. Puţurile adînci, puţurile cu cumpănă, oricît ar fi ele de pitoreşti, de romantice, de tradiţionale, sînt pe cale de dispariţie. Griviţenii — şi cine-i poate condamna ? ! — au optat pentru confortul civilizaţiei. Reţeaua de alimentare cu apă a pătruns dincolo de centrul civic, ca şi trotuarele, ca şi piinea cumpărată de la brutărie, nemaifiind frămîntată şi coaptă acasă cu paie şi coceni în ţestul de pămînt galben. Dar dimensiunile comunei le putem vedea nu atît, sau doar, pe străzile satului, ci pe cîmp, acolo unde creşte piinea, acolo unde se face agricultura de azi, fundamental modernă, fundamental alta, în Griviţa ca pretutindeni în România. Împreună, cele trei cooperative agricole din cele trei sate au peste 11 500 de hectare, o moşie vastă pe care anul trecut, în 1976, s-au obţinut producţiile record din istoria Bărăganului şi recorduri pe ţară.

Preşedintele de la C.A.P.-Smirna, inginerul Vasile Berbecel, este fiu al satului, copil de ţăran smirnean care a avut cinci copii şi unul, cel mai mic, s-a făcut agronom. „Pentru mine Agronomia n-a fost o facultate de rezervă, de ocazie, spune. M-am dus acolo fiindcă mi-a plăcut şi de

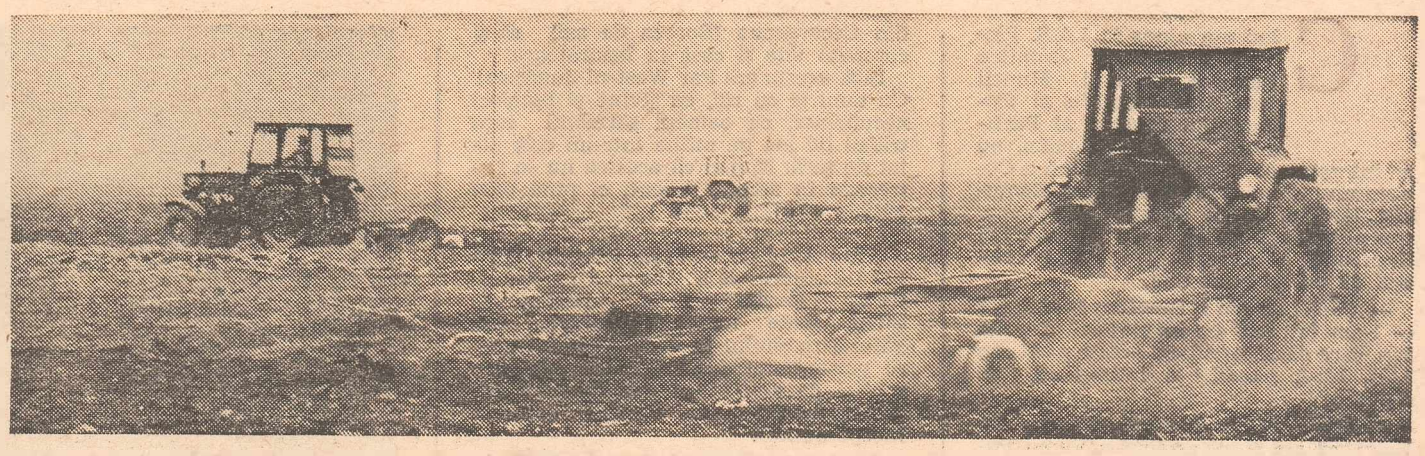

la început am candidat la Institutul agronomic. După trei ani de la revenirea în sat, oamenii au hotărît să mă pună preşedinte. Aveam 26 de ani. Nu pot spune că n-am vrut, aş fi ipocrit. Am vrut, dar mi-era un pic teamă. În probleme de gospodărire şi conducere a oamenilor mă simţeam mai puţin pregătit. M-am înconjurat de oameni tineri — contabilul şef, şefii de fermă, consiliul de conducere al C.A.P.-ului eram toţi tineri între 20 şi 26 de ani — şi toţi voiam neapărat să arătăm că situaţia se poate schimba. Se făceau 2 000 kilograme de grîu la hectar şi porumb pînă la 3 000. Solul totuşi nu e prea grozav, e fără aport freatic, şi cooperatorii noştri erau resemnaţi — idee pe care le-o băgaseră alţii în cap — că nu puteam să ne punem cu ceilalţi din satele vecine". Şi tînăra generaţie a satului a demonstrat că este timpul ei şi că trebuie să-şi arate puterea, cuvîntul, capacitatea, dragostea. „Am început să lucrăm ca la carte, spune inginerul, cu tehnologii noi, soiuri noi, productive, am introdus pe scară largă mecanizarea, chimizarea...". Preşedintele Berbecel alerga de la staţiune la staţiune de cercetări, prin I.A.S.-uri, prin C.A.P.-uri care cultivau cu îndrăzneală linii noi şi hibrizi noi de plante, studia pămîntul şi soiurile, învîrtea în fiecare toamnă şi primăvară solele, ca un arhitect planul unei localităţi, îşi făcea loturi demonstrative, „germina" cîte un an întreg planul de culturi al anului următor şi, cum singur declară, „încă din primul an rezultatele s-au arătat". „N-au fost spectaculoase de la început. În 1970, am obţinut la porumb 4 600 kg la hectar. Dar trecusem bariera. Învinsesem. Cîştigasem încrederea oamenilor". Acum putea să îndrăznească mai mult. Anul următor ajunge la 5 100 kilograme de porumb boabe la hectar şi cooperativa este distinsă cu Ordinul Muncii clasa I. Drumul în sus era al ei, fără întoarceri şi poticneli. În 1972 ajunge la 5 700 şi sutele cresc în fiecare toamnă, astfel încît în 1976 atinge 7 876 kilograme porumb boabe la hectar şi este distinsă cu titlu de Erou al Muncii Socialiste. „Dacă nu aveam secetă în lunile iulie şi august, am fi atins 10 000. În condiţii de irigaţie n-am fi stat de vorbă decît de la 10 000 kilograme la hectar în sus". Trebuie să precizez însă că preşedintele de la Smirna n-a avut patima porumbului, ci a agriculturii. Cu grîul merge la fel, crescendo — de la primul salt cu peste 2 000 la 4 500—4 600 de kilograme la hectar, iar la sfeclă atinge 45 000—50 000 kilograme, record ca şi la floarea-soarelui. La grîu a îndrăznit chiar foarte mult, adoptînd soiuri faţă de care alţii erau sceptici, şi a fost deopotrivă atent la greşeli. Îşi făcuse chiar un fel de carnet al greşelilor „ce trebuiau eliminate în anul viitor". Cu alte cuvinte o agricultură făcută cu cap, după preceptele ştiinţei şi inteligenţei. Şi dacă totuşi putem vorbi de o ambiţie mai aparte a inginerului Vasile Berbecel, aceasta a fost zootehnia. A creat o veritabilă fermă model, a ajutat rasa olandeză renumită să înfrunte barierele geografiei şi ale naturii, şi să se adapteze perfect aici. Din 1976 obţine producţii de 4 400 litri lapte de la fiecare vacă, situîndu-se totodată printre primele locuri pe ţară. Ferma de vaci este însă eclipsată de cea de păsări, ale cărei producţii situează cooperativa din Smirna prima pe ţară, cu 267 de ouă obţinute de la fiecare pasăre în 1975. Şi cu asta n-am spus tot despre ce pot să facă pasiunea, competenţa, devotiunea, omul potrivit la locul potrivit. În Smirna, ceea ce n-au visat smirnenii vreodată, se află şi o fermă de oi merinos de Stavropol. Iar acum, în această primăvară, pe veritabila ei platformă zootehnică se construieşte febril o ultramodernă fermă, de tip industrial, cu o capacitate de peste 120 de mii de păsări anual, pentru ouă.

..Dar primăvara e mai ales a pămîntului, cu toate acestea ţăranii nu sînt pe cîmp ca altădată. Îi găseşti doar în vii şi în grădinării. De mult primăvara cîmpiei, primăvara agriculturii a devenit spaţiul şi timpul mecanizatorilor. Al acestor oameni jumătate ţărani, ei locuind în sate, lucrînd pămîntul C.A.P.-urilor, jumătate muncitori şi care, de fapt, nu mai sînt nici una, nici alta, ci cu mult mai mult, cum spune directorul S.M.A. Griviţa, Milinton Trif. „Noţiunea de tractorist e depăşită, susţine dînsul, tractoristul a făcut de mult saltul de la a mînui pur şi simplu tractorul şi eventual de a şti să semene. El fertilizează pămîntul cu îngrăşăminte chimice, erbicidează, combate dăunători, cu maşini speciale, minuieşte cultivatoare de tot felul, pe scurt, maşini agricole tot mai complexe. Este un ţăran total, dacă vă place neapărat cuvîntul ţăran, fiind în fond un tehnician al pămîntului. Cu 198 de mecanizatori noi efectuăm o mare gamă de lucrări agricole pe 16 000 hectare din patru cooperative agricole de producţie".

...Sîntem în punctul numit Pogoane. Pogoane ale C.A.P. Griviţa. Duduitul motoarelor se aude tot mai aproape, tractoarele apar, se apropie, sosesc în capătul tarlalei. La un semn al directorului opresc. Primul care coboară este Ion Creţu. Decanul lor de virstă. Are 51 de ani şi de 25 este tractorist. Uscăţiv, are faţa brăzdată adînc de cutele virstei, dar mai ales de vînturile şi ploile care l-au bătut pe cîmp. Ară anual peste 300 de hectare de pămînt. Firește că a fost ţăran şi s-a urcat pe tractor de la început, din 1952, cînd au venit pentru prima oară tractoare în Griviţa. Acele modeste — „dar ce bogăţie erau pentru noi, atunci !" — prime tractoare. Erau descoperite, „nu ca acum, cu cabine", îţi intra tot praful în ochi, şi aveau un scaun care-ţi zdruncina măruntaiele. Atunci lăsase coarnele plugului cu cai pentru caii putere ai K.D.-urilor, apoi a lăsat K.D.-urile pentru maşinile moderne de 65 şi 45 CP, apoi s-a urcat pe o combină C—12, „o adevărată uzină pe roate", apoi a învăţat să minuiască maşinile de erbicidat, de împrăştiat îngrăşăminte, cultivatoarele autopropulsate... Şi a învăţat tehnologii de culturi — alt fel pregătea el terenul pentru semănat şi semăna în 1960, de pildă, şi alt fel în 1974. Anul cînd a văzut şi semănat el pentru prima oară în viaţa sa sămînţă monogermă de sfeclă-de-zahăr. „Ce mai, am învăţat şi noi mereu. Am fost forţaţi de timp şi timpul ne-a dus după el".

Iată ce ar spune el, mecanizatorul Ion Creţu, fost tractorist şi fost ţăran din Griviţa Ialomiţei, la ediţia 1977 a Congresului consiliilor de conducere din unităţile agricole socialiste, al întregii noastre ţărănimi, ce va avea loc peste cîteva zile. Ar vorbi despre viaţa lui din aceşti 25 de ani care înseamnă o schimbare de destin, care înseamnă spaţiul unei revoluţii, istoria unui sat din Bărăgan.

CICI IORDACHE

Ţărani altădată, chimiştii Sloboziei au rămas, totuşi, oamenii ogoarelor

Între Combinatul de îngrăşăminte chimice din Slobozia şi celelalte întreprinderi similare din ţară s-ar putea pune următorul semn de egalitate : plasarea lor în inima zonelor agricole. Chiar şi numai acest amănunt ar putea vorbi de la sine despre caracterul vizionar şi ştiinţific al politicii partidului nostru care a aşezat agricultura sub triada chimizare-irigare-mecanizare. Altfel spus, producţiile record realizate cu precădere în ultimii ani nu mai trebuie să mire pe nimeni, ele sînt rezultatul aplicării cu consecvenţă a ideilor cuprinse în documentele de partid. Acum, în preajma deschiderii lucrărilor Congresului consiliilor de conducere din unităţile agricole socialiste, al întregii noastre ţărănimi, a vorbi despre chimiştii care trudesc alături de oamenii muncii din agricultură, avînd acelaşi scop, sporirea continuă a producţiei agricole, înseamnă, după părerea noastră, să ilustrăm contribuţia acestor oameni la bunăstarea ţării şi a fiecăruia dintre noi în parte.

L-am abordat, pentru început, pe inginerul Gheorghe Anăstăsoai, director adjunct comercial al combinatului, din partea căruia, drept introducere, am notat : „Dat fiind că ne aflăm chiar în inima Bărăganului, principalele noastre produse, ureea, azotatul de amoniu şi nitrocalcarul cu conţinut scăzut de amoniu pentru solurile acide, combinate cu îngrăşăminte, cum ar fi superfosfaţii, enpekaurile — adică un complex alcătuit din natriu, fosfor şi potasiu — sau mai noul îngrăşămînt complex numit diaminafosfat, sînt răspîndite într-o zonă care cuprinde judeţele Ialomiţa, Brăila, Tulcea, Constanţa, Buzău şi, parţial, Prahova. Sporul de producţie agricolă pe care-l asigură aceste îngrăşăminte chimice se cuprinde între 20 şi 30 la sută. Şi-n fine, un ultim amănunt ar fi acela că primele şarje ale combinatului nostru au fost elaborate acum 8 ani de zile, ceea ce nu poate să fie prea mult pentru un combinat construit integral după un proiect românesc şi dotat în proporţie de 95 la sută cu utilaj românesc, utilaj de seria zero".

Pornind de la aceste două amănunte, mai pe larg, avea să ne vorbească inginerul Valeriu Platon, directorul întreprinderii. Dar, pînă una-alta, un fapt care neapărat se cere adus la cunoştinţa cititorilor ar fi acela că şi la Combinatul din Slobozia, afectat de cutremur, s-a muncit, ca pretutindeni în ţară, cu o îndirjire şi cu un eroism pe care inginerul Nicolae Stroe, şeful atelierului mecanic şi de întreţinere, le-a sintetizat în doar cîteva cuvinte : „acum, cînd greul cel mare a trecut, degeaba încerc eu să vă explic şi să vă descriu ce a fost şi cum a fost şi cum au muncit oamenii. Cinci zile nu am avut amoniac, or, fără amoniac noi sîntem ca şi morţi. În momentul acela cumplit s-a întrerupt curentul şi, drept urmare, am rămas fără energie electrică la cuptoarele de cracare a gazului metan, care s-au răcit brusc. Această răcire a provocat surparea parţială a pereţilor din cărămidă refractară şi prăbuşirea tunelurilor de ieşire a gazului. N-are rost să intru în amănunte tehnice, dar reparaţiile care, pe timp de pace, ca să zic aşa, ar fi durat chiar şi 10 zile, au fost executate în 3 zile şi jumătate, iar în a cincea zi, că reîncălzirea cuptoarelor a durat o zi şi jumătate, aveam din nou amoniac. Ce să spun despre oameni ? ! Trebuia să fiţi aici şi să-i vedeţi. Pe mine m-a surprins, pur şi simplu, şi m-a bucurat să-i văd muncind fără întrerupere, timp de 30—40 de ore, de parcă era în joc propria lor casă, gospodărie, avere, mă rog, cum vreţi să-i spuneţi. Asta a fost. Abia acum îmi dau sema, cu exactitate, că în zilele acelea oamenii au arătat tuturor că ei sînt cu adevărat stăpînii combinatului şi nu le este indiferentă soarta producţiei. Îmi face plăcere, chiar aşa să notaţi, să spun că în fruntea lor au fost maiştrii Petre Pădureanu, Ion Buterez, Jenică Filip, Ion Ganea, lăcătuşii Dan Ploieşteanu, Petre Clănţău, Gheorghe Basamc, sau şamotorii lui nea Gheorghe Costea. Se cuvine, desigur, să-i notăm aici şi pe cei cinci şamotori veniţi de la combinatul din Făgăraş şi care au tras cot la cot cu noi, frăţeşte. Le mulţumim, dacă se poate, şi pe această cale".

Dincolo de această întîmplare la zi, ca să-i zicem aşa, din viaţa combinatului, inginerul Valeriu Platon, reluînd spusele colegului său, inginerul Gheorghe Anăstăsoai, avea să-şi aducă aminte despre greutăţile care, în ordinea firească a lucrurilor, a începuturilor, au fost şi nu puţine la număr. Am să spun doar că ţăranii Bărăganului, nu chiar peste noapte, au devenit operatori chimişti, electronişti, automatişti, amecişti, compresorişti şi lăcătuşi mecanici capabili să înţeleagă, pe dinlăuntru, instalaţii de-o complexitate, putin zis, dificilă. Şi am să mai spun că, livrînd atît pe piaţa internă, cît şi pe cea externă, în peste 30 de ţări ale lumii, de nicăieri nu am primit nici cea mai mică reclamaţie privind calitatea produselor noastre.

Celor consemnate pînă acum li s-ar mai putea adăuga şi un amănunt de ultimă oră, care poate fi oricînd subiectul unui reportaj aparte, în colaborare cu Staţiunea de cercetări de la Mărculeşti, pe terenurile Trustului I.A.S.-Slobozia a fost experimentată, în premieră pe ţară, răspîndirea îngrăşămintelor chimice lichide prin intermediul apei de irigaţie. Autorii acestui experiment, inginerii Dumitru Lăutărescu, Ion Andrei şi Nicolae Matei, şi cercetătorii de la Mărculeşti.

În loc de oricare altă concluzie, Combinatul de la Slobozia, după spusele inginerului Valeriu Platon, s-a dovedit a fi nu doar punctul de sprijin al ogoarelor din Bărăgan, ci şi o şcoală care s-a confruntat, înaintea multor altora, dar şi spre folosul lor, cu toate greutăţile posibile şi, iată, le-a învins.

VICTOR NIŢĂ

UZINA VIE A

JUDEȚUL IALOMIȚA

Cînd am ajuns la I.A.S. Pietroiu, directorul, Dumitru Dumitru, Erou al Muncii Socialiste, membru al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, nu se întorsese de la ședința comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Marii Adunări Naționale, Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și activului central de partid și de stat.

— Ce fel de om e Dumitru Dumitru ? — l-am întrebat pe învățătorul Enache Ion, care dăscălește prin aceste părți din 1931. Mi-a povestit o întîmplare de demult.

— Într-o seară de vară veneam din Baltă, că am stupi acolo. La Vadul Podului mă întîlnesc cu Dumitru — nea Mitică, după cum îi spune toată suflarea în aceste locuri. Pe bac mai erau vreo 50 de bărbați și femei care se întorceau acasă de la lucru, de la I.A.S. Și atunci, față de oamenii aceia obosiți și prăfuiți, nea Mitică a lăsat să scape niște vorbe simple, izvorîte din inimă, de care îmi amintesc după ani. A zis că-i place agricultura — lui, muncitor, turnător de meserie ! — și vrea să lucreze pentru țară. Asta-i omul.

Balta și Omul. Insula aceasta între Borcea și Dunăre, crestată de gîrle, de privaluri, bîntuită de lupi, nestrăbătută

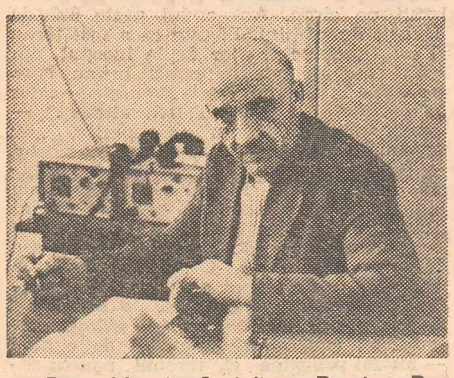

Eroul Muncii Socialiste Dumitru Dumitru într-o postură neobișnuită : la birou. Dar și aici, stația de radio emisie-recepție îl ține în permanent contact cu acel petic de pămînt de care și-a legat întreaga viață : insula dintre Dunăre și Borcea, pe care anii socialismului au transformat-o într-o mare uzină agricolă

Fotografii de RADU CONSTANTINESCU ■

de picior de om de la un capăt la altul, cu păpuriș înalt de 4 m, era supravegheată prin **benoclu** de domnul administrator al Așezămintelor Brîncovenești, Craiu. Insula aceasta tainică, în care, spun bătrînii, a sălășluit cîndva și faimosul Terente, împărăția gălbenelelor, păpădiei, izmei și urzicii de baltă, a aleorului și țipirigului, fusese luată în stăpînire de cîrdurile de pelicani și de lebedele sălbatice, dar și de oameni haini : administratorul îi împușca pe țărani cu alice de sare dacă îi prindea la pescuit și îi silea să mănînce harbuzul cu coajă cu tot, dacă îi „încălcau" domeniul. Insula aceasta de doar cîteva zeci de mii de hectare reprezenta, acum 30 de ani, echivalentul românesc și danubian al Vestului Sălbatic.

Țăranii își duceau în insulă cîțiva porci, dincolo de raza de acțiune a flintei administratorului, și-i lăsau să se descurce singuri, să rîme după melci. Cînd și cînd, se ivea din vreun tufiș figura zburlită a unui Robinson Crusoe local, poreclit Bucureșteanu — nimeni nu-i știa numele adevărat — mic, îndesat, cu privirea tăioasă, în jurul căruia circulau cele mai fantastice legende : cum că fusese proprietarul unui... tramvai cu cai în București, că-și ucisese nevasta la mînie (sau că femeia murise de inimă rea) etc., etc. Se spunea că Bucureșteanu dorea să-și ispășească grele păcate în pustietate. De fapt, nu era defel bisericos. Creștea capre și îi ajuta pe tinerii din Cocargeaua (Borcea de azi) să-și cumpere vite și casă la însurătoare.

Iată, acesta era Far West-ul dunărean Cu buni și cu răi, cu jivine și hățișuri necuprinse, cu oameni sărmani, care trăiau de azi pe mîine într-un colț uitat de țară. Numai că acestea nu se petreceau în secolul trecut, ci pînă prin 1948.

Alo ! Alo ! Către toate fermele ! Ferma 1 ?... Recepție !... Ferma 2 ?... Recepție !... Ferma 12 ?... Recepție !... Luați toate măsurile pentru pregătirea terenului în vederea însămînțării porumbului din grupa 200, conform schiței de amplasare a culturilor. Acțiunea începe mîine. Repet : acțiunea începe mîine...

Alo ! Alo ! Sectorul de chimizare !... Sînt sectorul, inginerul Oarfă. Recepție !... V-au sosit la gara Bărăganul cele 20 de vagoane de îngrășăminte pe care le așteptați. Trimiteți camioanele... Înțeles !... Cînd terminați erbicidarea la ferma 6, trimiteți toate forțele la ferma 1... Înțeles. Recepție !

Alo ! Alo ! Stația de irigare nr. 1 ?... Aci stația ! Recepție !... Luați legătură cu stația de pompare de la Dunăre și introduceți apă pentru irigatul lucernei la ferma nr. 8. Am nevoie, pentru 125 ha, de 600 metri cubi pe hectar. Repet: 600 metri cubi. Total 75 000 metri cubi... Total 75 000 metri cubi... Total 75 000 metri cubi...

Apeși pe buton la stația Întreprinderii de exploatare și întreținere a lucrărilor de îmbunătățiri funciare și apa este pompată sub presiune în conducte. Singură stația Pietroiu-Ștefan cel Mare poate furniza 50 metri cubi pe secundă, cam de două ori debitul normal al Ialomiței.

Între timp, dialogul pe unde peste ogoarele I.A.S. Pietroiu continuă înfrigurat.

Campania de primăvară 1977 este în toi.

I.A.S. Pietroiu, imagine a Bărăganului de azi și mai ales de mîine, este o uzină vie, după admirabila expresie a directorului ei. O uzină agricolă în care oierii sînt dirijați prin radio și care, de pe cele 9 000 hectare ale sale, produce anual 40 000 t porumb, 10 000 t grîu, 7 000 t orz, 6 000 t floarea-soarelui, 8 000 t soia, 2 000 t carne, 80 000 t lînă, 4 000 hl lapte de oaie.

Cineva a socotit că de la înființare I.A.S. Pietroiu a dat țării 1 000 000—1 500 000 tone de cereale. Acești munți de grîu și de porumb, de lînă și de carne, au fost și sînt obținuți din Baltă. Așa-i spun toți, deși din vechea baltă nu mai dăinuie decît amintirea.

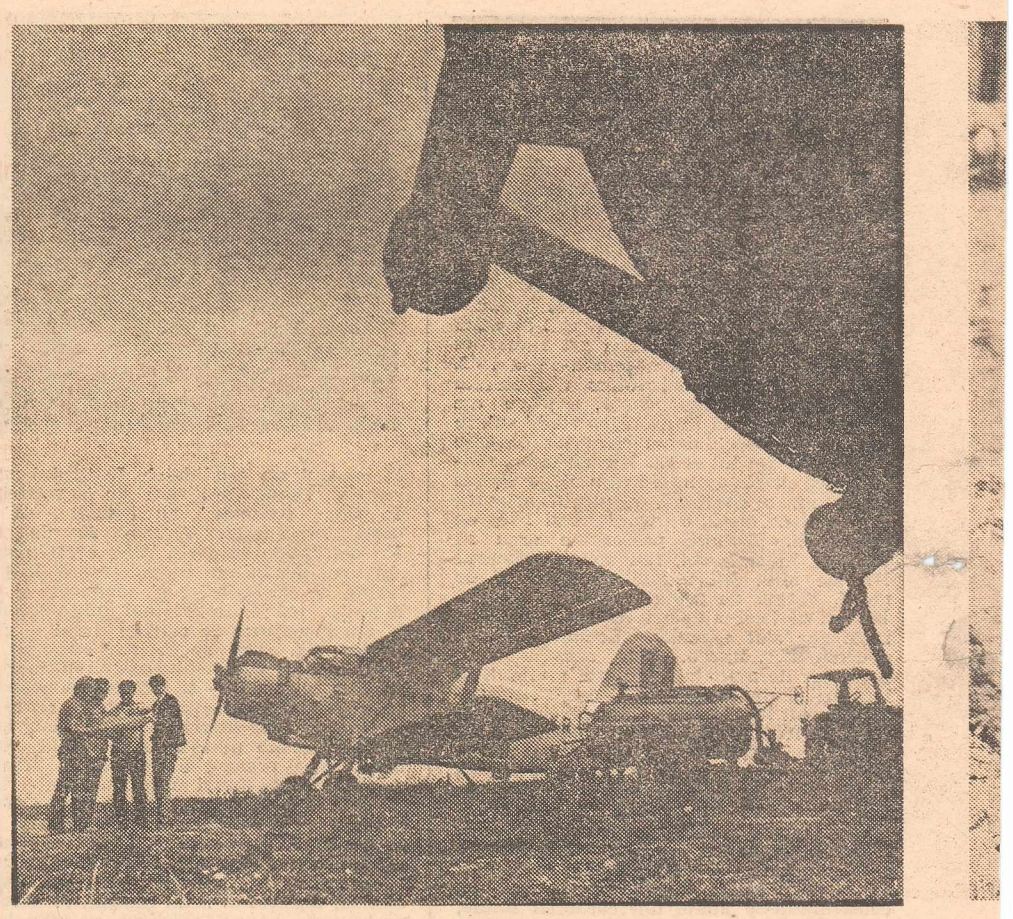

Nea Biju lucrează la Pietroiu din 1938. Pe cartea lui de muncă nu este completat decît un singur rînd : **angajat la...** Peste cîțiva ani se va așterne încă un rînd, ultimul : **ieșit la pensie la... Desfăcut contractul de muncă.**

Unii merg de colo,-colo, se perindă prin atîtea servicii, încît trebuie să se adauge o anexă la cartea lor de muncă. Mecanicului Nicolae Dumitru Ion — nume sub care, în realitate, nimeni nu-l cunoaște, fiindcă de la Țăndărei la Călărași toți știu doar de Nea Biju — nu i-a trebuit, așadar, decît un singur rînd pentru o viață de muncă, răsplătită și de unul din cele mai înalte ordine ale țării : Steaua Republicii Socialiste România. Acest modest „lucrător din agricultură" își amintește :

— În 1948 Balta, adică insula, se asemăna cu o junglă. Lupii te mîncau de viu ziua nămiaza mare. Cei zece kilometri care despart Uluia de ferma 10 de azi, nimeni nu s-a încumetat să-i traverseze. Atunci au venit comuniștii. În 1949 cîteva tractoare grele au început să spargă țelina. Un tractor o lua înainte, trecea ca prin zid și pierea în bălării. După ce parcurgea cîteva zeci de metri tractoristul oprea motorul, se suia pe cabină, își scotea salopeta și o agăța pe o prăjină, pe care începea s-o fluture. Primul tractorist zărea salopeta fluturînd și o pornea într-acolo, ghidîndu-se ca după un far. Așa înaintam, metru cu metru. Noaptea urlau lupii. Eram o mînă de oameni în singurătate.

După ce s-a desțelenit balta, necazurile nu s-au terminat. Într-o iarnă a trebuit să se evacueze insula : se anunțau, la dezgheț, ape mari. Două luni încheiate au muncit oamenii, zi și noapte, dar n-au lăsat acolo nici un fier de plug, au cărat, pe gheață, tractoare, semănători, discuri, combine, ateliere, magazia de piese. Oile se înșiruiau cale de mai mulți kilometri, pe o crustă subțire, deasupra Borcei, care clocotea în

„Călărași-ștafetari", un oraș simbol, un nume de viitor

De cîte ori am auzit pronunțîndu-se numele orașului Călărași, mi s-a părut că aud galopuri lungi de cai prin Bărăgan, nori de praf, cu soarele ghilotinat la orizont. De fapt, oamenii acestor locuri, ascediați de lanuri de grîu și de porumb, erau numiți „călărași ștafetari" încă din vremea strălucitoratului domn Constantin Brâncoveanu care a avut nevoie aici, în mal de Dunăre și baltă, de o așezare pentru popas și pentru cumpăna în drum spre Istanbul. A fost tîrg și bîlci renumit în împrejurimi, port spre Orientul melodios și cuceritor, han pentru călători osteniți de drum și doldora de bani, moșie mănăstirească și reședință de județ vreme de 116 ani.

În comparație cu tot ce a fost, în comparație chiar cu orașul de pînă acum un deceniu, municipiul Călărași — intrat mai tîrziu în circuitul industrializării socialiste — se înfățișează astăzi ca o localitate urbană cu o forță economică de sine stătătoare, un oraș industrial în plină expansiune, care trăiește mai ales din perspectivă, decît din trecut. Sînt elemente desprinse dintr-o convorbire cu primul secretar al Comitetului municipal de partid Călărași, tovarășul Martin Vasile, unul dintre acei oameni minunați care trăiesc profund problemele personale ale oamenilor din oraș, cît și problemele obștii. „În ultimii ani, municipiul nostru a beneficiat de importante fonduri de investiții, ceea ce a permis darea în folosință a unor importante obiective economice, social-culturale și edilitare, printre care Combinatul de celuloză și hîrtie, Întreprinderea de materiale de construcții, Fabrica de nutreturi combinate, Complexul de creștere și îngrășare a porcilor, peste 3 000 de apartamente, 112 săli noi de clasă, 7 grădinițe și creșe, un spital cu 430 de paturi și o policlinică aflate în curs de finisare".

De fapt, ce produc la ora asta locuitorii orașului Călărași, ce iese din mîinile lor ca să intre în circuitul de valori materiale ale vremii ? Peste 40 000 tone de celuloză, 65 000 tone de hîrtie, peste 120 000 mc de prefabricate din beton, 125 000 mc de beton celular, 235 km tuburi din beton, confecții textile, nutreturi combinate etc... Cifrele sînt evident raportate la un an de producție ! Odinioară, oamenii din Călărași lăsau să treacă mai departe, spre lumea largă, mai ales apele Dunării și, eventual, valsul „Dunărea albastră" cîntat de fanfara pompierilor ! Astăzi, orașul Călărași se învecinează de-a dreptul cu multe orașe civilizate de pe glob.

La ora reportajului de față străzile erau pline de interdicții privind circulația autovehiculelor. Cîteva case vechi și putrede, dintre care unele afectate de cutremur, se demolau împrăștiind nori de praf și amintiri îndepărtate de familie. Urmează să se construiască altele noi, într-un plan de sistematizare impresionant. Acestui oraș i se rezervă un viitor demn de previziunile noastre științifice dar uluitor pentru rapiditatea prefacerilor într-o așezare unde sutele de ani au trecut uneori doar clătinînd firul de praf. Oamenii de astăzi ai Călărașului trăiesc conștienți că viața și munca lor fac deja parte din acest viitor.

Transcriu numele acelora pe care i-am cunoscut pentru că fără ei nu se poate concepe nici un plan de viitor : Emanoil Medeșan, Simion Mihai, Lucian Coca, Voicu Petcu, Vasile Mușat, Gheorghe Apostol, Tudor Stoian, Ion Barbu, Gheorghe Ion, Milița Dumitru, Nicolae Stan, Gheorghe Dinu, Valentina Achim, Vasilica Gogoncea. Nume și prenume pentru un portret colectiv al locuitorilor orașului, oameni așezați, înțelepți, care își gîndesc viața din perspectiva devenirii urbei, muncitori, maiștri, tehnicieni, subingineri și ingineri. Majoritatea sînt călărășani. Unii au venit din alte părți și s-au stabilit aici. Ce i-a determinat ? Orașul, deocamdată, nu e prea departe de anul primei sale sistematizări în plan rectangular. E un oraș vechi și atît. Ce i-a determinat deci ? Medicul emerit Gherasim Nicolau, directorul spitalului, stabilit acum 25 de ani în Călărași, spune că a rămas aici din cauza oamenilor : deschiși, muncitori, întreprinzători și foarte săritori la nevoie. Nu e mai puțin adevărat

BĂRĂGANULUI

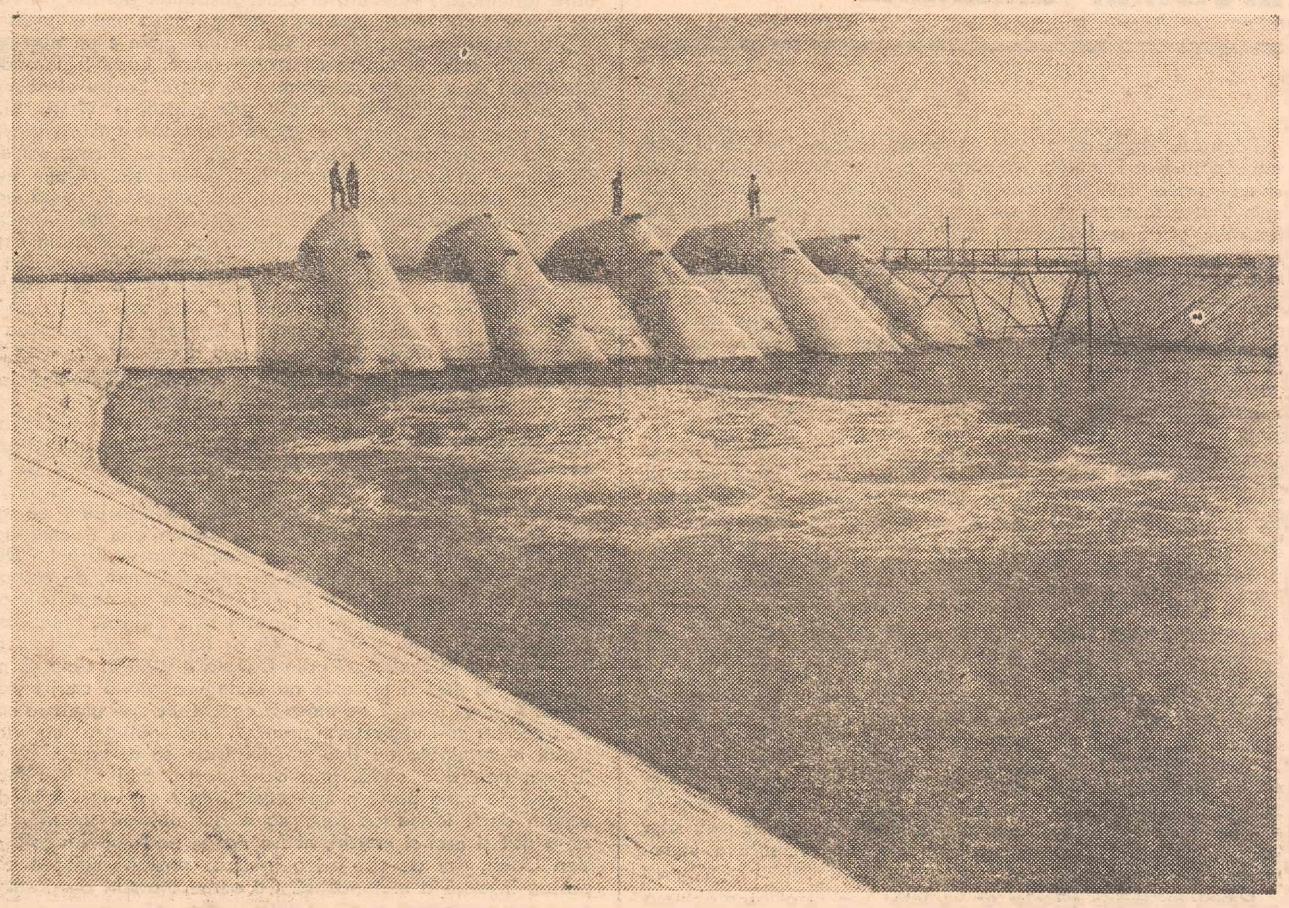

adîncuri. Prima oaie behăia în mijlocul Bălții, ultima — în Pietroiu. Pare simplu, chiar pitoresc, dar nu era. Şuiera vîntul, zăpada depăşea, pe alocuri, 1 m, gheaţa trosnea, fiindcă, totuşi, se apropia primăvara. Apoi a trebuit să fie trecuţi pe gheaţă două mii de porci. Acolo era primejdia cea mare : oaia stă cuminte. Dar porcul ?

— Nu pot uita nici eu acele momente — intervine Dumitru Dumitru. Gheaţa cobora încet, încet, se topea şi apa ţişnea printre crăpături ca printr-o fîntînă arteziană. Puteau să piară toate animalele. Aveam un cioban care toată viaţa lui fusese slugă la boieri, anul Andrei Apolozan. Cu prezenţă de spirit, s-a năpustit ca o nălucă printre oi şi porci, plesnind din bici. A împrăştiat animalele, le-a risipit pe pojghiţa de gheaţă, şi astfel, gheaţa a rezistat. Călărea pe un cal alb, parcă-l văd şi acum. Acest păstor amărît l-am făcut apoi mai mare peste oile gospodăriei. Lui, care în viaţa lui n-a stăpînit o oaie, i-am dat pe mînă 32 000 oi. Era un om plin de viaţă, plin de pasiune pentru om, pentru agricultură.

— Aveam toţi atît de multă viaţă în noi ! — oftează Nea Biju.

— Pe Apolozan l-aţi revăzut ? — îl întreb pe Dumitru Dumitru.

— Deunăzi la A.S.C.A.R.

Inima oboseşte, rămîne fapta, care nu e afectată de tahicardie, rămîne amintirea acelei ierni şi a atîtor altor ierni, imaginea Cavalerului Oilor.

Tovarăşe Dumitru Dumitru, au trecut anii, I.A.S. Pietroiu a devenit o legendă vie, iar dv. sînteţi cel mai vechi director de I.A.S. din ţară : aproape trei decenii în aceeaşi unitate. Ce reprezintă Pietroiu pentru agricultura Bărăganului, a ţării ?

— A fost şi mai este încă, într-o măsură, un precursor. Aci s-a construit primul sistem complex de irigaţii din Lunca Dunării şi probabil din întreaga ţară, cu motopompe, canale deschise, măsurători topometrice precise, mă rog, cum scrie la carte. Aci s-a construit cel mai frumos — la vremea lui — dig din România socialistă. Aci s-a creat — printre primele — un sistem de desecare cu staţii de evacuare, nivelări de terenuri, defrişări, după un proiect care relua, în forme înnoite, un vechi plan al lui Anghel Saligny. Prin 1930, o societate americană a ridicat vreo 150 m de dig, dar apoi a abandonat lucrarea. După război, un cioban bătrîn din Unirea, nea Vasile, mi-a spus : „Nu i-au dat de rost americanii, n-o să-l faceţi nici voi". L-am făcut. Şi multe alte lucruri, pentru ca să ajungem unde ne aflăm azi.

— Nea Biju îmi spunea, în vorbirea lui colorată : „Cînd vezi cum combinele intră în porumb şi în trei ore o tarla de 70 ha este băgată în saci, îţi vine să crăpi de atîta forţă". Asta, azi. Ce va fi mîine ?

— Avem apă, maşini şi, mai presus de toate, oameni devotaţi şi stăpîni pe meseria lor. Sîntem o uzină vie a Bărăganului. Peste 4—5 ani vom apăsa pe buton şi vom da producţie. Nu înţeleg prin asta că oamenii nu vor mai munci. Dimpotrivă, unde nu există efort, tragere de inimă, nu e nimic. Numai că se va munci **alt fel.** De fapt, de pe acum muncim alt fel. Fiecare fermă se află în permanent contact radio cu sediul. Avem aparate de radio-emisie şi pe maşini, ca miliţia. Eu sînt staţia 309. Toată alimentarea cu energie în Baltă este electrificată, lucru foarte important. Pînă nu demult, irigarea era asigurată cu motoare cu ardere internă : oameni mulţi, necazuri tehnice. Acum unde lucrau zece mecanici nu găseşti decît doi, graţie electrificării. Apeşi pe buton şi I.E.I.L.I.F.-ul ne trimite apă la comandă. Azi, o combină de-a noastră recoltează zece hectare, înlocuind munca a o sută de oameni. Pînă în 1980 vom mecaniza complet şi porumbul. Noi vom da, în 1980, 7 000 kg grîu la hectar, 10 000 kg porumb, 4 000 kg floarea-soarelui ; cît priveşte orzul, sîntem de pe acum aproape de recordul mondial. Nu uitaţi că noi culegem recolte de pe mii de hectare, în această lumină trebuie judecate cifrele noastre. Pe cîteva zeci şi chiar sute de hectare este uşor să te lauzi cu randamente ridicate ; la I.A.S. Pietroiu, ca dealtfel şi la alte I.A.S.-uri din Bărăgan, condiţiile de lucru sînt, dacă mă pot astfel exprima, industriale. În prezent, ne aflăm angajaţi cu toate forţele în campania agricolă de primăvară, străduindu-ne să transpunem în fapte recenta chemare a tovarăşului Nicolae Ceauşescu pentru folosirea din plin a condiţiilor climatice din această primăvară, pentru executarea în cele mai bune condiţii a tuturor lucrărilor agricole, astfel încît să se poată asigura obţinerea unor recolte superioare celor din anul trecut.

— Ce vă stînjeneşte în munca dv. ?

— Ni se cer prea multe situaţii, prea multe tabele, prea multe anexe etc. de către organele agricole. Eu sînt pentru evidenţă strictă, pentru economii, dar nu pentru birocraţie. Or, în prezent, după părerea mea, se cere un prea mare efort birocratic în raport cu cel din cîmp. Altfel zis : „În loc să mă pui să fac unele situaţii şi evidenţe inutile, la nesfîrşit, lasă-mă să merg acolo unde fată oile, şi se decide soarta producţiei". Pe drept cuvînt cerea tovarăşul Nicolae Ceauşescu, la şedinţa de la care abia m-am întors, ca geologii să fie aproape de locul lor de muncă şi ca, în general, specialiştii să nu fie „funcţionari". Este tocmai ce nu dorim nici noi să fim — şi nici nu sîntem. Pledez pentru mai puţine hîrtii şi mai multă activitate concretă.

— Ce reprezintă pentru dv. I.A.S. Pietroiu ?

— Viaţa mea. Iubesc acest pămînt al ţării mele, această apă care zi de zi curge în faţa ochilor mei, pe care o văd mereu aceeaşi şi totuşi mereu alta, iubesc oamenii locului. Dacă m-ar iega cineva la ochi şi aş păşi cu tălpile goale pe acest pămînt şi tot aş simţi că sînt **acasă.** Aci, toţi mă cunosc, intru în casa fiecăruia cu bucurie şi tot cu bucurie ies. O sută de copii am trimis la şcoli înalte ; sîntem şi noi, această comună de la Dunăre, un focar de cultură în felul nostru.

Pomenind de copii, Dumitru Dumitru uită să amintească de cei doi băieţi ai şefului de depozit Ciorăneanu, pe care directorul şi soţia sa, i-au crescut de mici, cînd au rămas orfani. Uită să spună că soţia sa spăla, cu mîinile ei, rufele micuţilor, împreună cu ale propriilor copii, şi că Dumitru Dumitru i-a făcut oameni. Şi nu a fost defel un caz izolat.

— Fiecare pom din jur ştiu cînd a fost plantat, şi tot aşa cunosc fiecare copil şi fiecare tînăr. Ei îmi amintesc şi de tinereţea mea. Am sosit aci, acum 29 de ani, cu un singur geamantan. Altă avere nu aveam decît patul pe care dormeam. Dacă venea cineva în vizită, trebuia să doarmă în pat cu mine. Azi, dacă au sosit peste noapte o mie de sezonieri, am unde să-i culc, în cele mai bune condiţii. Iar angajaţii permanenţi îmi cer apartament cu patru camere în loc de trei, fiindcă au nevoie pentru mătuşi, soacre sau musafiri. Şi eu, dacă pot, le dau, fiindcă şi ei au tras mult la gospodărie şi azi sîntem mai bogaţi. Totdeauna mai trebuie ceva la casa omului, fie măcar şi o bunică... Aci avem aproape tot ce poate oferi Bucureştiul în materie de confort. Numai troleibuze nu, şi nici nu le simţim lipsa. La noi nu e nici o vînzoleală. Unii tractorişti lucrează în I.A.S. de 20 de ani şi chiar mai mult. Oamenii sînt ataşaţi de munca lor. Cînd am venit la Pietroiu scoteam apa cu burduful şi măgarul, acum dau telefon la I.E.I.L.I.F.

Saltul uriaş realizat la Pietroiu nu reprezintă decît una din faţetele spectaculosului progres al agriculturii Bărăganului în ultimii ani. Drumul parcurs, ca şi jaloanele progreselor viitoare vor fi, fără îndoială, amplu dezbătute la apropiatul Congres al consiliilor de conducere din unităţile agricole. socialiste, al întregii noastre ţărănimi.

Lui Dumitru Dumitru cel mai mult îi place primăvara. Maşinile duduie, sistemul de irigare funcţionează din plin, pămîntul şi oamenii par plini de soare şi de lumină. Balta musteşte de viaţă, iarba şi omul cresc împreună şi el se simte din nou ca acum trei decenii, cînd a coborît de pe şalupă într-un sat necunoscut din Bărăgan, cînd a sosit singur, cu tinereţea şi visurile sale şi un geamantan.

LIONEL NIŢESCU ■

că şi medicul Gherasim Nicolau a ut tot ce omeneşte era posibil ca să undă încrederii oamenilor printr-o roşabilă atitudine profesională şi nă. Între altele, a transformat vechiul al, construit la sfîrşitul secolului tre- într-un spital civilizat şi pe alocuri m de invidiat. L-am văzut trecînd pe dă. Ei bine, rar se întîmplă să-şi ri- atiţia oameni pălăria în faţa unui în faţa unui concitadin.

entru a contura cît mai exact imagi- oraşului de mîine, am apelat din nou ovarăşul Martin Vasile, primul secre- al Comitetului municipal de partid ăraşi : „Pe baza Directivelor Congre- ui al XI-lea al P.C.R., municipiul Căşi va continua să se dezvolte în mod endent. Se vor construi Combinatul urgic, Centrala electrică de termofi- e, peste 8 000 apartamente, 2 000 locuri căminele de nefamilişti, un hotel cu locuri, 500 locuri în creşe şi grădiniţe, noi săli de clasă, un nou spital cu de locuri, o casă de cultură, precum lte obiective edilitar gospodăreşti".

raşul se pregăteşte ca numai în cursul stui cincinal să înregistreze 10 000 de locuri de muncă.

tă de ce numele de „Călăraşi-ştafe- " se potriveşte ideal cu locuitorii a- ei aşezări de la malul Dunării, pentru ei se află, de fapt, într-o permanentă fetă spre viitor.

A. DOHOTARU ■

Între clasic și baroc (XX)

Michelangelo
Eroismul umanului

2

Pentru un artist nu e totul să repete ca grecii că omul este măsura tuturor lucrurilor. Important este ce lucru alege pentru a ne sugera această măsură. Dacă Michelangelo sculptează sclavi, el o face numai pentru a-i elibera din piatră. Pentru a face din ei oameni liberi. Și nu e aceasta de ajuns pentru a-l compara cu Prometeu, fără a abuza de o comparație la care am apelat destule ori prea ușor? Poate că Prometeu nu era decît un om singur. Iar vulturul exista în el, nu cobora de nicăieri. Și-l amintea, asta era tot. Și în aceeași clipă începea să sîngereze. Zeii nu l-au pedepsit altfel decît să fie singur. Și orice singurătate dacă nu ucide cu ghearele ei, naște pînă la urmă un vultur... Dar nu. Există artiști pe care numai îi admirăm și alții pe care îi și iubim. Michelangelo face parte, pentru mine cel puțin, din a doua categorie. Și în acest caz nu mă pot opri la o asemenea interpretare fără să văd că ea ne frustrează de adevărul cel mai important, al unui om care vrea să-și datoreze libertatea doar sieși, înfruntînd cerul pentru a iubi și mai mult pămîntul. A crea un trup uman înseamnă pentru Michelangelo, în primul rînd, a face ordine în ceea ce era inform ; a da un sens rocii pe care o sculptează. Dacă trupurile care se clarifică în piatră n-au ajuns să deschidă buzele, cum se întîmplă cu sclavii concepuți pentru mormîntul papei Iuliu al II-lea și neterminați, rămîne să ne spunem singuri ceea ce trebuiau să șoptească ele. Și sînt destule lucruri de spus. De ce, de pildă, melancolia trebuie să poarte numele unui zeu decăzut, al lui Saturn ? Cînd e evident că de data aceasta melancolia vrea să ne învețe, dimpotrivă, mîndria ? Ca și Prometeu, Michelangelo e mai ales istoria unei îndîrjiri. La el, omul vrea să arunce toate lanțurile ; cele care îi leagă mîinile și cele care îi leagă sufletul. Mai mult, ne amintește că nu știm ce s-a întîmplat cu Prometeu după ce titanul a coborît de pe munte ; nu știm cum și-a folosit victoria împotriva zeilor și împotriva vulturului...

Hegel ne spune că nici un sculptor n-a rezolvat problema ochilor, în sensul că toate statuile au ochii orbi. Dar iată că sclavii pe care-i sculpta Michelangelo vor să fie liberi înainte de a vedea lumea. **Sclavul ce se deșteaptă** stă culcat în marmură ca un luptător înaintea bătăliei. Iar **Atlas** vrea să arunce piatra care-i strivește umerii pentru a căpăta în sfîrșit un obraz. Amănuntul că aceste sculpturi ale lui Michelangelo sînt neterminate n-ar trebui, probabil, decît să ne aducă aminte că la Leonardo aproape toate operele sînt intermediare. Ce-i lipsește Giocondei ? Nimeni nu poate răspunde. Și totuși, Leonardo se întorcea mereu să lucreze la acest tablou, niciodată nu i se părea că e terminat, niciodată nu știa dacă nu mai avea ceva de spus. Dar există oare un tablou „terminat" ? Terminat în ce sens ? „Creația" lumii e oare terminată ? Adevăratul artist răspunde acestei întrebări : nu ! Pentru că, altfel, arta sa n-ar mai avea nici o justificare.

S-ar spune că un trup sculptat în întregime e un trup închis în limitele sale, în vreme ce acești sclavi, captivi în rocă, au libertatea de a aspira continuu spre viață. Pentru ei nu există ideea morții, deoarece rămîn veșnic în pragul vieții. Și, la prima vedere, s-ar părea că nici o libertate nu este mai înaltă decît a acestor sclavi care se nasc perpetuu. Și care vor să se transforme în destin... Dar de aici merită să reținem numai ceea ce ne umple mîinile de mirosul primăverii. După aceea nu vom mai putea invidia nemurirea lor care nu le îngăduie să atingă cu degetele nici un detaliu al vieții. Victoria asupra stîncii va însemna viața lor și în același timp moartea lor, însă aceasta e singura victorie posibilă, de a se ridica în picioare și de a cutreiera pămîntul ca un om, nu ca un zeu, căci numai un trup muritor poate înțelege că dreptatea nu este de partea morții și va căuta s-o dovedească.

Din fericire, statuile neterminate ale lui Michelangelo nu spun niciodată totul. Totdeauna au ceva de adăugat. Să le lăsăm deci să adauge... Poate că niciodată Michelangelo nu s-a apropiat cu mai multă pasiune de acel prag unde orgoliul se dă la o parte și începe recunoștința în fața vieții. De data aceasta el nu ne-a chemat lîngă statuile sale să ne vorbească orgolios, ci să ne îndemne să privim în jur și să ascultăm inima care bate... Iată ce ne spune aici Michelangelo. Că arta are nevoie nu numai de frumusețea virilă a lui **David**, ci și de lumina care înălbește zidurile muzeului, de chiparoșii care se clatină posomoriți în soare. **Atlas** nu caută alt obraz decît al celor care trec prin dreptul lui... adevăr, prea simplu, poate, pentru a ne emționa cît ar trebui, dar... faptul că a fost gonit de Michelangelo din Capela Sixtină în timp ce artistul lucra la frescă nu este oare singura glorie ce i-a rămas papei Iuliu al II-lea ? Pe măsură ce mă uit mai atent la sclavii ce trebuiau să-i vegheze mormîntul, mă gîndesc că aceste statui neterminate ne dau posibilitatea să le facem să vadă lumea, pentru o clipă, prin ochii noștri. Sau să fim mai aproape de acea parte a melancoliei care nu împrumută de la Saturn decît ideea că fericirea e o problemă umană. Arta ne-a dat și eroi și martiri, ni l-a dat și pe Michelangelo și pe Van Gogh, dar de cîte ori a iubit cu pasiune viața a căutat partea însorită a melancoliei. Ca acele drumuri de pămînt de care mă simt legat și care, uneori, duc, într-adevăr, mult mai departe decît cea mai modernă autostradă.

OCTAVIAN PALER ■

Expoziții

Tudor Tudan — pictură

În împrejurări normale, expoziția de la Căminul Artei (sala etaj) a lui Tudor Tudan ar fi fost bine luată în seamă. Dar iată, ea se consumă cam fără ecou și e păcat, fiindcă pictorul acesta are ceva de spus. Ca structură el e un colorist și un liric. Ceea ce-l detașează de mulțimea pictorilor înclinați să facă din toate cîte ne înconjoară numai o chestiune de culoare e darul de a vedea substanța vie a lucrurilor. În imagine, asta dă rezultate pasionante. Iată, spre exemplu, o compoziție de dimensiuni medii care se cheamă „Republica". Ceea ce vedem e o manifestație cu steaguri. Oamenii, obiectele pe care le poartă cadrul — totul se prezintă ca niște pete mari de culoare. O pînză, am zice, care parcă se preumblă, sub diferite semnături, prin expoziții. Artiștii preocupați să picteze impresii vor ajunge, într-un fel sau altul, la aceeași soluție și vor forța neasemănarea mai ales prin acord. Originalitatea lui Tudor Tudan nu stă în compoziție. Pictura lui e foarte proaspătă deoarece pata de culoare e rezultatul unei analize extrem de ambițioase a elementului real. Muncind foarte mult pe imagine, artistul stăruie permanent spre miezul lucrurilor. De unde senzația că pata de culoare este ființă, că este chiar portretul realității. Altfel spus, tablourile posedă acel tip de ambiguitate captivantă cînd, sub ochii noștri, forma este și nu este, cînd tușa subtil vibrată este și narațiunea realului și proiecție simbolică. Vom remarca astfel în tablourile lui Tudan un anume clocot în cea mai așezată realitate, o ardență a expresiei cum rar se vede. E ca și cum am așeza o pînză intens încărcată de materie colorată peste o mulțime fremătătoare. Pînza trebuie să dea unitate mișcării frenetice de dedesubt și se preface ea însăși în ceva viu.

Trebuie spus că Tudor Tudan își prepară cu multă grijă paleta. El are un roșu auriu mult studiat, care trimite direct la roșul plin de spirit al vechii picturi românești. S-a remarcat somptuozitatea suprafețelor sale pictate, senzația de brocart cu luciu pal, ușor alterat de vremuri. „Pictura aceasta — spune Dan Grigorescu în catalog — distilează, cu un elaborat simț al construcției, sugestii venite din unghiuri și din epoci diverse ale istoriei artei. Dar le contopește, cu puterea pe care i-o dă capacitatea de a redescoperi sensurile lăuntrice ale culorii, într-o imagine proprie..." Observații întru totul întemeiate. Artistul trăiește și are atelierul la Lugoj. E relativ puțin cunoscut, dar are, după credința noastră, toate virtuțile trebuincioase unei bune afirmări.

TUDOR OCTAVIAN ■

Cronica spectacole'or

Pledoarie cu oameni, pentru oameni

12 oameni furioși pe scena *Teatrului de Comedie :* prima reacție a fost de nedumerire, doar *Reginald Rose* a scris o dramă. Da, dar piesa asta mizează — dincolo de meșteșugul de mare abilitate cu care-i organizată și condusă acțiunea și demonstrația logică — mizează, spun, pe ce-i mai important într-un teatru : actorii. Or, în privința aceasta, Teatrul de Comedie se dovedește foarte serios. Piesa este de fapt un grupaj de 12 portrete în mișcare, nu expuse ci lăsate să evolueze în dreptunghiul tridimensional al unei simeze-scenă. O piesă de actorie și un teatru cu buni actori : deci, de data aceasta mijloacele scuză scopul.

Regizorul *George Teodorescu* a avut înțelepciunea să facă o distribuție a rolurilor potrivit criteriului maximei diversități și apoi să se retragă cu discreție și să-i lase pe doisprezece actori — talentați și stăpîni pe meserie — să facă douăsprezece bune roluri de compoziție. La rîndul ei, scenografia, semnată de *Sanda Mușatescu*, este simplă, limpede, și denotă că artista știe adevărul, cam dureros pentru breasla dumneaei, că oamenii-spectatori vin la teatru nu atît pentru o întîlnire cu șipci, draperii, și mucava, chiar cu artă organizate, ci pentru o întîlnire cu oamenii-actori.

Și acum, numele celor doisprezece actori — autori a douăsprezece roluri de compoziție, a douăsprezece chipuri ale furiei salutare, ale furiei care îndreaptă conștiințele și, implicit, viața oamenilor : *George Mihăiță* (aparent personajul său e senin, dar ce furtună furioasă e în conștiința lui !), *Silviu Stănculescu* (omul său furios are chip distins și eleganță în ținută, însă reprezintă un sărman om care suportă șocul dramatic principal, pentru că lui i se spune adevărul despre sine, adevărul că-i pătimaș subiectiv), *Constantin Băltărețu* (cu mult, mult firesc ne arată chipul furiei superficiale și de aceea extremiste, cînd plictisită, cînd agresivă, dar pînă la urmă onestă), *Iurie Darie* (personajul său uită de furia lui — și de aceea pare exagerat de bine dispus, dar uită pentru că are o supapă : face portretele în creion ale celorlalți oameni mai mult sau mai puțin furioși), precum și *Costel Constantinescu, Vladimir Găitan, Valentin Plătăreanu, Dan Tufaru, Dumitru Chesa, Aurel Giurumia, Candid Stoica, Cornel Vulpe*, care, fiecare, în felul său, fiecare prin compoziția sa, fiecare prin alte nuanțe contribuie la o demonstrație unitară : oamenii trebuie să aibă încredere în oameni, oamenii trebuie să trăiască cu responsabilitate. Un mesaj din bătrîni dar încă actual.

NELU IONESCU ■

Cronica filmului

O lume de coșmar

Duminică seara am avut prilejul de a vedea sau de a revedea, prin solicitudinea micului ecran, una dintre cele mai cutremurătoare pelicule ale cinematografiei americane contemporane : „Conversația", în regia lui Francis Ford Coppola și avîndu-l ca protagonist pe cunoscutul actor Gene Hackman.

Pentru spectatorul român, lumea lui Coppola, transpusă pe ecran prin mijloacele ciné-verité-ului, rămîne practic de neînțeles, greu de definit din unghiul de vedere al moralei tradiționale, al conceptului de bine și rău în accepția lui clasică. O lume de coșmar, monstruoasă, halucinantă și asta cu atît mai mult cu cît realizatorii vor avea pînă la sfîrșit puterea de a-l convinge că ea există, că asemenea lucruri se petrec aievea, că prin transparența ficțiunii apar oameni și întîmplări posibile, obișnuite în peisajul citadin al metropolelor capitaliste. Deruta intervine în clipa care, contrar tradiției, pretextul conflictual nu-i permite să stabilească nici simpatii, nici antipatii de circumstanță — lupta ireconciliabilă dintre bine și rău este aproape inexistentă — ci doar să asiste mut și îngrozit la un spectacol incredibil.

Filmul reia o temă clasică, cea a ucigașului plătit, dar în care asasinul beneficiază de data aceasta de uneltele rafinate ale tehnicii secolului nostru, el însuși este un cunoscut și virtuos inventator, apreciat și solicitat pentru talentul său de excepție în conceperea și construcția aparatelor electronice pentru înregistrare. Instrumentarul utilizat de personajul întruchipat de Gene Hackman — un veritabil geniu al răului — a întrecut de mult și cu mult toată puterea de anticipație a bunicilor noștri, a tuturor celor care, cu decenii în urmă, călătorind pe volutele fanteziei, au crezut că pot prevedea evoluția tehnicii și științei veacului nostru. Aparatele lui Harry Caul (Gene Hackman) pot înregistra de la distanță orice conversație, pot desprinde din vacarmul străzii chiar și șoaptele pe care le rostesc la ureche persoanele urmărite.

Cu acest instrumentar demonic, realizat în propriul său laborator, Harry Caul nu se pune la dispoziția unor companii industriale, nu slujește interesele serviciilor de spionaj și contraspionaj, ci preferă să onoreze comenzile unor persoane particulare — a unui bărbat încornorat în cazul de față — pe care criza de vanitate și gelozia îl îndeamnă să cheltuiască sume fabuloase. Genialul inventator devine vînător de oameni și o face de dragul banilor, din cupiditate, în pofida oricărui crez moral, așa cum o demonstrează cu putere filmul lui Coppola. Handicapat de remușcări, obsedat de finalitatea dramatică a acțiunilor sale — Harry Caul rămîne totuși, pînă la sfîrșit, prizonierul actelor sale premeditate în mod savant.

Într-o societate infestată de violență, unde totul concură la dezagregarea personalității umane, cîștigurile fabuloase, dobîndite de la o zi la alta, presupun, legic, abdicarea de la principiile și normele de morală.

De fapt, Harry Caul nu este cu nimic mai respingător decît ceilalți. Directorul încornorat, beneficiarul serviciilor oferite de mașina diabolică concepută de inventatorul vîndut diavolului, ca și victimele acestuia, ca și camarazii de petrecere ai electronistului — toți, absolut toți cei care, de-a lungul filmului, vin să-și confrunte interesele, pasiunile și amiciția de ocazie, fac parte, fără excepție, din aceeași lume veroasă, imorală și amorală. O lume în care germinează crima și desfriul, ireversibilă, imposibil de nestăvilit cum o dovedesc statisticile alarmante ale serviciilor de ordine din Statele Unite, o lume în care totul e posibil și unde conștiința poate deveni oricînd marfă de tarabă.

LIVIU TIMBUS ■

Note polemice

Memorialistică de fantezie

Într-un articol publicat în „Flacăra" **(În absența martorilor)** nr. 8 din 24 II 1977, Ion Roșu atrage din nou atenția asupra lipsei de seriozitate a unor memorialiști, autori de amintiri fantezie, dar mai ales asupra capcanelor în care pot cădea chiar și istoricii literari atunci cînd se încred în ele. La rîndul nostru, am ostenit și ne-am plictisit tot semnalînd „erori" de memorie în paginile numeroaselor volume de astfel de proze apărute în ultimii ani, chiar cînd nu era vorba numai — ca în cazul semnalat de Ion Roșu — de simple romanțări aposteriori ale unor date și documente cunoscute. Uneori se fac afirmații foarte grave despre cîte o realitate, devenită cu timpul incontrolabilă, și gravitatea sporește atunci cînd persoana oferă temeiuri de încredere chiar istoricului literar mai circumspect.

Vom semnala aici încă una dintre aceste posibile ușurințe de condei (în cazul cel mai bun !) apărută chiar în „Flacăra" (nr. 6, din 10 II 1977). Anume, într-un interviu luat de G. Arion, Al. Piru, criticul literar de cunoscută strășnicie și pasionatul apărător al operei și personalității lui G. Călinescu, afirmă că articolul acestuia **Un tînăr poet** („Contemporanul", 23 oct. 1964) ar fi fost scris de „complezență", deși chiar d-sa l-a republicat în culegerea **Literatura nouă** (1972), fără nici o rezervă de acest soi, ba afirmînd categoric : „Cine mai mult decît G. Călinescu putea să se pronunțe asupra poeziei noi, cine ar fi fost în stare mai mult decît el să decidă ce e durabil în producția momentului ?" (p. 8). Iată textul : „Să luăm cazul lui Marin Sorescu. El a beneficiat de o prezentare elogioasă a lui Călinescu, făcută la rugămintea unei persoane. Era un articol de complezență în care se apreciază o poezie ca aceea intitulată **Trebuiau să poarte un nume** (inexact : în articolul său, G. Călinescu vorbește de un grupaj de 21 de poezii și citează din cîteva. **N. n.**) pe care personal o socotesc fără valoare artistică. Majoritatea criticilor au fost înrîuriți de acest articol".

Gravitatea afirmațiilor conținute în aceste fraze credem că nu a scăpat nimănui. Suntem invitați să credem pur și simplu că o serie de verdicte critice dintre cele mai clar formulate de G. Călinescu nu aparțin acestuia, ci unei „persoane", care-i șoptea în mod ocult încotro să o ia pana sa atît de personală. Faptul vine în contrazicere nu numai cu tot ceea ce cititorul știe îndeobște despre personalitatea morală a autorului **Istoriei literaturii române**, dar și cu mărturiile altor memorialiști destul de apropiați de el. Ne referim anume la Dinu Pillat, un critic și un istoric literar de o mare și recunoscută probitate, și care scrie despre mentorul său : „Ultima oară cînd l-am vizitat, puțin timp înainte de internarea sa în sanatoriul de la Otopeni, era întins în dormitorul de sus, cu ochii pe o pagină dintr-un număr al revistei «Luceafărul», cu niște poeme de Marin Sorescu. Mi-a citit atunci cîteva din ele **(Dansează, Shakespeare, Trebuiau să poarte un nume)** mărturisindu-mi la urmă că ar vrea să fie un poet ca Marin Sorescu" **(G. Călinescu, în : Mozaic istorico-literar, 1971, p. 262).**

Cui să dăm crezare într-o astfel de dispută de mărturii ? Întrucît ne privește, nu avem nici cea mai mică ezitare, dar nu sunt mulți cititori care cunosc și această din urmă versiune a eventualei atitudini a lui G. Călinescu față de poetul Marin Sorescu. Dacă cealaltă versiune, susținută de Al. Piru, este cumva cea reală, toată problema se deplasează pe un teren de bănuieli și implicații dintre cele mai stranii. Să presupunem, în ipoteza cea mai favorabilă d-sale, că Al. Piru e victima unei prea accentuate identificări cu persoana profesorului său, după cum stau mărturie atîtea fapte din ultima vreme, și ajunge să-i atribuie și lui o serie de practici ce-i sunt numai lui proprii. Ne referim la o mărturie a d-sale cum că în monografia sa despre Ibrăileanu s-ar afla unele aprecieri de mare importanță, care s-au publicat însă „cu îndreptările redactorului editurii", sincera sa opinie fiind cu totul alta **(Varia, în „Luceafărul" nr. 2, 1977).**

Desigur că a jongla cu propria noastră semnătură și cu judecățile despre un scriitor sau altul, schimbîndu-le după cum ne convine, e o treabă care nu poate să lase indiferenți pe cei ce ne citesc. Mai grav e cînd atribuim această pornire unor ilustri dispăruți, cărora avem aerul a le venera și apăra memoria în ieșiri publice. Oricum, cititorul trebuie pus în gardă împotriva acestei memorialistici de fantezie, elaborată în absența martorilor.

ALEXANDRU GEORGE ■

Cîntarea României

Ne-am ales cu cîtăva vreme în urmă **Cîntarea României**, această operă nemuritoare ca și **Miorița** și **Meșterul Manole**, ca prin ea să ne regăsim ființa, să ne cîntăm cîntecele noastre mai vechi și mai noi, cîntecele noastre cu mesaj sacru pentru noi.

Fiecare cuvînt din aceste cîntări care se cheamă **Pe-al nostru steag e scris unire, Pui de lei, Hora Unirii** și atîtea altele, fiecare gînd cuprins în țesătura lor de purpură este istorie sfîntă pentru noi.

Cîntarea României înseamnă și suferință, să avem curajul s-o luăm cu noi și pe această maică durere care se abate pe la vetrele noastre din cînd în cînd, să-i împletim lacrimile în steagul mirelui în zorii sărbătorilor nunții și să ne vedem cu înțelepciune de lucrarea și privegherea noastră în istorie pe mai departe.

„Orașele se întemeiază și se înfrumusețează din nou... oamenii cresc în îndestulare și se înmulțesc ca nășipul mării... pămîntul se acopere cu holde aurite..." așa spune românul prin cîntul al patruspreze-celea din **Cîntarea României** și acest vers este astăzi profetic pentru noi.

Iar cîntul al nouăsprezecelea al nepieritoarei epopei afirmă sfîntul adevăr al renașterii noastre dintotdeauna : „Lupta întărește pe cel slab și primejdia mărește pe cel tare... tot bunul are nevoile sale. Nu aurul este bogăția neamurilor, nu neavutul este sărăcia oamenilor. Avuțiile de aur sînt pieritoare, sărăcia harnică e o bogăție ce nu se răpește ; munca e bogăție veșnică".

Muncind cu hărnicia care ne-a înnobilat mereu să ne spunem pe mai departe unul altuia și toți laolaltă cîntările noastre, cîntecele strămoșilor noștri, care ne-au lăsat o moștenire sfîntă pe care trebuie s-o sporim și s-o păstrăm ca lumina ochilor pruncilor noștri. Cei curați cu inima au dat de izvoarele care nu pot fi tulburate în adînc de nici o furtună. Ei să fie pilduitori să reînceapă, să continue mai departe cu sfințenie și bucurie, cu încredere și nădăjduire și iubire **Cîntarea României**, cîntarea sufletelor noastre.

IOAN ALEXANDRU ■

Faptele și vorbele

Iar despre forța literaturii

Pe lîngă scriitorii și cititorii normali, ca să spunem așa, literatura cunoaște și o sumedenie de producători și consumatori trăsniți. Dacă ultimii ar lipsi cu desăvîrșire, primii ar fi nevoiți să se spînzure, după cum, fără existența celor dintîi, ultimii ar ajunge să fluiere a pagubă. Istoria literară reține, din păcate, exclusiv numele autorilor săriți, cum aveam și noi unul în urbea mea natală, plăpumarul Tiridus care răsturnase — susținea el — teoria relativității și-i demonstra gravele erori fundamentale printr-o broșură purtînd pe copertă întrebarea-cheie, înfundătoare : „Despre ce distanță vorbește domnul Einstein ? Cea de la pămînt la lună sau invers ?"

Gustătorii de asemenea scrieri, nu din rafinament intelectual pervers, ci amatorii sinceri, rămîn anonimi și e o mare pagubă.

Am auzit deunăzi o întîmplare care arată că spița lor se păstrează și merită mai multă atenție, veți vedea îndată de ce : la Uniunea scriitorilor, printre numeroși solicitanți bizari, și-a făcut apariția cineva cu o cerere întru totul ieșită din comun. Nu voia să publice, deși lăsase un caiet gros de însemnări. În el se aflau copiate — declara persoana cu pricina — pasaje, versuri, panseuri, pe care ea le scosese și dorea acum ca președintele Uniunii scriitorilor să identifice sursa citatelor. În cazul cîtorva ca : „amorul e un lucru foarte mare !" — nu era greu. Altele, de tipul „privirea ta mă înfioară din creștet pînă în tălpi", sau „tu ai fost, ești și rămîi bărbatul visurilor mele", presupuneau cercetări anevoioase și fără prea multe șanse să ajungă la rezultate concrete.

Motivația cererii, mai ales, merită însă tot interesul. Persoana nu avea ambiții erudite. Soțul îi găsise caietul intim și refuza să creadă că paginile din el cuprind doar citate. I le atribuia, de unde scene și scandaluri : „La ce-ți umblă mintea ? Cine e individul ?" ș.a.m.d.

Iată, mi-am zis, un exemplu în plus de puterea scrisului, chiar dacă lucrurile stau aici cu capu-n jos.

Cineva copiază din volume fraze anodine pe care le găsește memorabile. Ce le-a dat autoritatea ? Calitatea cuvîntului tipărit, indiferent dacă în turnura stilistică a lui Rică Venturiano !

În sfîrșit, soțul zuliar care atribuie simplei copiste titlul de autoare. Prefacerea consumatorului în producător de texte, așadar, exact cum preconizează Ricardou. Schimbarea de sens, apoi, prin situarea scriiturii în alt montaj. Îmbogățirea ei astfel cu conotații neprevăzute. Ce temă grasă pentru un comentariu nestructuralist !

Mă opresc aici, fiindcă am credința că v-am convins. Nu e păcat să se piardă asemenea experiențe rare ? Și ar fi fără rost o istorie literară a felului de a citi ?

OV. S. CROHMĂLNICEANU ■

O operă vie

Șapte romane, un volum de nuvele, alte două de eseuri, aceasta este opera lui Alexandru Ivasiuc, durabilă prin ceea ce este, tulburătoare prin ceea ce ar fi putut deveni. Căci prozatorul, născut la 12 iulie 1933, în Sighetu Marmației, se stinge din viață pe neașteptate, înainte de a fi împlinit vîrsta de 44 de ani.

Desigur, observația cea mai ușor de făcut este că toate romanele sale sînt cărți vii, nu neapărat în înțelesul că sînt scoase din viață, ci în acela că încearcă s-o interpreteze și să-i găsească un sens. Toate cărțile lui, fără nici o excepție, stau pe un număr de propoziții politice curajoase, pe un număr de raționamente de filozofie a istoriei, pentru că, probabil, nici unul dintre prozatorii noștri nu a fost obsedat de politica și de istoria vie într-o măsură mai mare decît el. Se poate spune, de aceea, că a vorbi despre **voință** și despre **putere**, despre **libertate** și **necesitate**, despre responsabilitatea individului față de istorie, și a „istoriei" față de indivizi însemnează a vorbi despre cărțile lui Alexandru Ivasiuc.

În ciuda acestei unități de gîndire, diferența dintre primele sale trei romane **(Vestibul — 1967, Interval — 1968, Cunoaștere de noapte — 1969)** și următoarele este apreciabilă. Căci în vreme ce la început prozatorul mergea de la idee spre roman, în **Apa** (1973), dar mai ales în **Păsările** (1970), drumul este invers, de la literatură spre idee. În primele cărți Al. Ivasiuc travestește eseul în roman, în celelalte îl sugerează. A doua diferență, și ea în favoarea ultimelor romane, se referă la capacitatea lor de cuprindere. În înțelesul acesta, literatura lui Al. Ivasiuc nu numai că devine mai epică, dar, ceeea ce este mai important, ea evoluează de la individ spre societate. De aceea, deși „schema" cărților sale este aproape întotdeauna aceeași (un personaj își reexaminează conștiința, trecînd printr-un moment de criză sau de conflict), ea se vede mai repede în **Vestibul**, în **Interval** sau în **Cunoaștere de noapte**, dar trebuie descoperită în **Păsările.**

În măsura în care examenul unor conștiințe formează aproape mereu obiectul romanelor lui Al. Ivasiuc, **amintirea** reprezintă procedeul literar cel mai des întrebuințat. Dar și aici lucrurile se prezintă diferit de la o carte la alta. Prezentă peste tot, **amintirea** ia forme din ce în ce mai rafinate, se încorporează în roman, se transformă în episoade sau în personaje cu o semnificație specială. Chemate parcă mai mult pentru a îndulci ariditatea monologică și pentru a întrerupe vorbirea **à bâtons rompus** a personajelor, episoadele din primele cărți sînt înlocuite treptat cu pagini din ce în ce mai severe și mai subtile (episodul vînătorii, în **Păsările**, cel al activistei Cati Langa, în **Apa**, cel al călugărului ateu Danilo, în **Iluminări — 1975**), suficiente pentru a dovedi că, alături de vocația excepțională de eseist, Al. Ivasiuc era înzestrat și cu o puternică vocație epică, de care numai neliniștea și fervoarea neobișnuitei sale inteligențe speculative îl întîrzia să se apropie.

Am vorbit despre unitatea de gîndire a romanelor lui Al. Ivasiuc (la care s-ar putea adăuga frapanta unitate de preferință pentru un anumit gen de personaj : individul născut să conducă, omul care dispune de putere și, prin ea, de destinele celor din jur, cu sau fără îngăduința istoriei — conducătorul de institut sau de fabrică, omul politic). Dar tot atît de frapant este un alt fel de unitate, care arată că, în ciuda tehnicii literare moderne, cu precădere eseistică și monologică, romancierul și-a fixat, pentru cărțile sale, un punct de plecare în așa-numitul **roman polifonic** sau **frescă**, de tipul Romain Rolland, Duhamel sau Jules Romains. Pe măsură ce proiectul avansa, era din ce în ce mai limpede că Al. Ivasiuc urmărea să realizeze romanul unei familii, intersectată de istorie la un moment dat. Ilie Chindris, din **Interval**, Liviu Dunca, din **Păsările**, Grigore și Paul Dunca, din **Apa**, în fine, Paul Ichim, din **Iluminări** sînt, cu toții, descendenții aceleiași vechi familii ardelenești de luptători memorandiști și de apărători ai demnității naționale — familia Dunca. Indivizii acestui clan sînt oameni de care istoria se servește, pe care îi acceptă sau, dimpotrivă, îi dă la o parte, căci revoluția, o spune un personaj important din **Apa**, „e o treabă complicată", în care „ai nevoie de tot felul de oameni, și apoi oamenii se schimbă pe parcurs".

Poate cu excepția **Păsărilor**, nici unul dintre romanele lui Al. Ivasiuc nu este ceea ce se numește o carte perfectă. Toate își au „defectele" lor, mai mari sau mai mici. Pe de altă parte, romanele lui Al. Ivasiuc sînt pline de personalitatea scriitorului, de ticuri, de obsesii, de semne particulare, încît nu este nevoie să-l fi cunoscut pe romancier pentru a-i simți mereu prezența, printre întîmplările despre care vorbește. Și totuși, fie că le numim imperfecțiuni, fie că, dîndu-le alt nume, le interpretăm ca pe elemente ale unei tehnici românești noi, toate aceste semne sînt dovezi ale vieții, pentru că Alexandru Ivasiuc este romancierul căruia i-a plăcut să trăiască împreună cu cărțile pe care le-a scris, în cea mai strînsă și mai frumoasă complicitate.

Din 1963, cînd este semnalat de Mihu Dragomir, în revista **Luceafărul**, la **„Poșta redacției"**, și pînă la apariția ultimului său roman, la sfîrșitul anului 1976, Alexandru Ivasiuc a reușit să realizeze o operă care îl impune ca pe unul dintre prozatorii noștri cei mai importanți. Ca și cum s-ar fi așteptat la un sfîrșit intempestiv, a trăit intens și a lucrat cu o febrilitate care, printre romancierii români, îl situează undeva, aproape de Camil Petrescu.. La 4 martie 1977, Alexandru Ivasiuc se sfîrșea sub dărîmăturile blocului **Scala.**

FLORIN MANOLESCU ■

Din Războiul pentru independență (IX)

Atacul deci, reînnoit, din 7 octombrie, începu la ora 7 seara de către regimentul 7, comandat de lt.-col. Ion Grigore. ● Martor ocular : „Lt.-col. Ion Grigore, urmat de soldații săi, sare în șanț, și o luptă de moarte se încinge atunci între năvălitori și apărători. Șanțurile sînt umplute cu leșuri, ca și de gabioane rostogolite spre a-și face trecere; turcii sînt uciși, și cei care scapă de baionetele românilor își caută mîntuirea în redută. Voinicii noștri, înfierbîntați de luptă și de îndemnurile ofițerilor, așază scările și încep a urca escarpa cu vînătorii batalionului întîiu, care alergaseră în ajutor. Cu bărbătesc strigăt de ura ! ei ajung pe parapet și încep a pogorî în redută ; turcii sînt respinși. Atunci se aduse raportul comandantului diviziei că reduta este luată, și că soldații noștri sînt într-însa. Eroic succes dar care nu putu rămîne desăvîrșit. Apelul bate cu furie în tabăra turcească și adună pe osmanlîi din toate părțile. Lupta fiind mărginită numai asupra acestui singur punct, ei își putură strînge nu numai rezervele, dar și a-și aduna o mare parte din forțe spre a le asvîrli în ajutorul redutei. Lupta uriașă, crîncenă, începe de îznoavă în întunericul nopții; dar cu toată vitejia ce desfășurară ai noștri, ei sînt nevoiți a da înapoi în fața numărului covîrșitor al vrăjmașului, văzînd că moartea le seceră și le rărește rîndurile, că mai toți ofițerii sînt căzuți și că bravul lor colonel Ion Grigore, rănit, este ridicat pe brațe și scos din luptă. Viteaz și ca furtuna nestăvilit fusese asaltul soldaților noștri, și numai marea lor disproporție numerică față cu vrăjmașul îl putuse opri. Acest atac îndreptățit și dînsul judecata unui bărbat competent, a tacticianului francez care a scris asupra războiului din 1877 : „Nu putem intra în amănunte asupra atacurilor violente ale românilor, dar fie-ne permis a spune aci în treacăt că, într-un singur dintre aceste atacuri, românii pierdură mai mult de 2 000 de oameni, ceea ce arată tăria și bravura tinerei armate care-și făcea proba focului, și aceasta privește atît armata activă, cît și pe cea teritorială. Această tînără oștire a dat dovada unei abnegațiuni, soliditățI și energii care făcură serviciile ei cel puțin tot atît de folositoare ca acelea ale armatei rusești"... Colonelul Angelescu văzînd că și acest al doilea atac de noapte nu putuse lua fără veste pe vrăjmaș și că spre a înfrînge superioritatea numărului său ar fi trebuit să trimită în foc întreaga divizie, dete ordin trupelor a înceta asaltul și a se retrage în paralele. Multe acte individuale de curaj și de devotament se săvîrșiră în acest atac de ofițerii și soldații noștri. Printre numeroasele fapte ale acestor din urmă merită a se înregistra acel al sergentului major Călin Petre, din compania 2, regimentul 5, care, după rănirea comandantului de peloton, locotenentul Marotineanu, se puse în capul pelotonului și-l duse cu mare bravură în foc. Asemenea, cînd în compania a treia din același regiment căzură doi răniți, căpitanul Toporeanu și locotenentul Oprea, și soldații începeau a slăbi, sergentul major Dimitrie Pascu asvîrlindu-se în fruntea companiei, strigă tovarășilor săi să nu facă necinste regimentului și să nu dea înapoi; și compania porni cu nouă energie în luptă. Sergenții Marin Ion, Nica Stan și soldatul Marinescu Pîrvu, tot din regimentul al cincilea de dorobanți, se luptau vitejește înconjurați de vrăjmași în șanțul redutei. În sfîrșit port-drapelul regimentului al 5-lea de dorobanți, subofițerul Ilie Petcu, căzînd rănit de o spărtură de obuz care rupse și prăjina drapelului în partea de sus, sergentul Toader Hristea ridică de jos steagul strigînd : „după drapel, copii !" Se repede în mijlocul gloanțelor și înimează prin această pildă eroică pe tovarășii săi. ● Începe lunga perioadă de friguri și privațiuni. ● T. C. Văcărescu: „Cît ținuse primăvara și vara, cît timpul fusese frumos și înlesnitor operațiunilor militare, armatele beligerante nu întîmpinaseră decît neînsemnate și trecătoare greutăți în privința marșurilor, a transporturilor și aprovizionărilor de tot felul ce se cer pentru gloate de oameni adunați care trebuie să se hrănească și să lupte. Dar cu înaintarea vremii și cu apropierea iernii, situațiunea armatelor beligerante care operau în Bulgaria devenea din ce în ce mai anevoioasă și nu era scutită de asemenea îngrijiri. Cu un mare rîu în spate, între baza și liniile lor de operațiuni, cu un rîu ca Dunărea care, în anotimpul ploilor, se umflă și-și varsă prisosul puternicilor sale ape la mari distanțe de țărmuri, care, cu intrarea în iarnă, începe să se prindă de ghețuri cărora nici vase, nici pontoane nu li se pot împotrivi, problema comunicațiilor avea să devină mult mai grea, aprovizionarea mult mai nesigură. Provincia bulgărească, îmbelșugată, de altminteri, în roadele pămîntului, suferise neapărat de urmările războiului ce se petrecea într-însa de șase luni, și nu putea să îndestuleze multiplele și diversele trebuințe ale unor însemnate oștiri. În lipsă de comunicațiuni repezi și sigure, marșul trupelor, înaintarea convoiurilor pe drumuri noroioase și desfundate de ploi abundente, întîmpinau nespuse dificultăți, și aceste piedici înrîureau în chip neputincios asupra operațiunilor militare. Vremea aspră care-și începea acum domnirea între Dunăre și Balcani preschimba condițiile climaterice ale teatrului de operațiuni, și făcea să i se simtă urmările și asupra stării sanitare a trupelor. Afară de umezeală, de frig, viscole și zăpezi ce oștenii aveau să rabde, pe părțile unde ei erau mai grămădiți aerul era stricat și nesănătos prin mulțimea leșurilor de vite căzute cu sutele, prin anevoința drumurilor și rămase în marginea lor, nefiind întotdeauna timp a se îngropa sau distruge acele leșuri. În jurul Plevnei chiar, unde atîția mii de oameni stau îndesați pe același loc de trei luni de zile, condițiunile igienice, cu toate măsurile riguros ordonate de comandantul armatei, nu puteau să fie perfecte. Armatele aveau astfel a lupta nu numai cu un vrăjmaș dar mai trebuiau să învingă și toate aceste greutăți ale anotimpului, ale climei și considerațiunilor locale de pe teatrul de operațiuni militare. ● Situația din țară după același autor: „Cînd armata noastră începu operațiunile ei ofensive, cînd steagurile sale purceseră peste Dunăre, ele duceau în cutele lor speranțele și urările întregii suflări românești. În orașe, ca și în sate, în cătune viața părea momentan oprită. și afară de puținii oameni valizi opriți de îndatoriri publice nu mai întîlneai decît femei, copii și bătrîni; flăcăii și bărbații în floarea vîrstei porniseră și, mîndri feciori de oaste, luptau și mureau pentru moșie. Situațiunea militară înaintea Plevnei, unde se afla oștirea noastră, dobîndise o deosebită însemnătate prin bătăliile sîngeroase care se dedaseră fără ca acest zăgaz al împotrivirii musulmane să se fi putut dobori. Îngrijite erau deci atunci la noi în țară cugetările, căci resbelul se prelungea, soarta sta în cumpănă și sfîrșitul nu se vedea nici apropiat, nici sigur. Dar cu cît mai multiple deveneau cerințele, cu atît mai mari erau și energiile... Mișcată adînc de bărbăția cu care fiii ei înfruntau trude, privațiuni, răni și moarte, tresăltînd de bucurie și recunoștință la auzul vitejiilor săvîrșite de dînșii peste Dunăre, țara era încinsă de dragoste fierbinte, de devotament nemărginit pentru oștenii săi. Ea desfășura nepregetate silințe, duioase și de mamă îngrijiri spre a le înlesni sarcina, a le procura trebuincioasele, a le împlini lipsurile și a le ușura nevoile. Minunate erau bunele voințI, sîrguitoarele rîvne și venirea în ajutor. Mari și mici își deschiseseră inimile... subscripțiuni voluntare aveau loc în toate județele, în toate comunele, produseră însemnate sume bănești pentru cumpărare de arme; ofrande în natură de tot felul, cai, vite de consumațiune, produse și articole de subzistență, veșminte calde, medicamente și obiecte spitalicești se adunau în magaziile militare și reînnoiau depozitele... Și, simptom îmbucurător și vrednic de laudă, nu numai oamenii culți și luminați, dar încă și marea clasă a muncitorilor de pămînt lua parte însemnată în acest concurs de cugete și de porniri patriotice. Săteanul aducea și dînsul modestul și spornicul său prinos: baniță de grîu ori de porumb, putineiul de lapte, coșul de brînză, serviciile cu carul în trebuințele oștirei. De mare folos fură aceste din urmă servicii cerințelor de transporturi militare la mari distanțe unde nu erau căi ferate și pe drumurile anevoioase ale Bulgariei, țăranii făcînd de bunăvoie sute de kilometri pentru a aduce proviziunile armatei, a evacua bolnavii și răniții ei... Ne-a fost dat și nouă a vedea de multe ori în cursul acestei campanii țărani și țărance, veniți din depărtare pe marginea Dunării și pînă în fața Plevnei spre a-și vedea fiii, frații, sau soții sub steaguri, și era mișcător a observa cu ce mîndră mulțumire, cu ce bărbătești cuvinte îmbrățișau pe acei viteji. „Așta-i făcut de flăcăii noștri, Dumnezeu să le ajute !" exclama cu fală, trecînd podul peste Dunăre la Nicopole, un bătrîn sătean cu plete albe și cu pieptul desfăcut în mijlocul lui noiembrie, care mergea la Plevna să ducă un cojoc și merinde fiului său. De sus și pînă jos deci străbătea puternic curentul de entuziasm și de patriotism și în acele memorabile zile cu adevărat că, după vechia și frumoasa noastră zicere, țara, de la opincă pînă la vlădică, era strînsă în aceleași simțiri și dorințe de a sfărîma de veci umilitoarele pretenții de vasalitate turcească și a dobîndi prin ea însăși, cu lupte și cu sacrificii virile, neatîrnarea și suveranitatea în afară... Mijloacele medicale civile fură chemate în ajutorul mijloacelor militare, se făcu apel la concursul și la sprijinul general. Societatea de Cruce Roșie sub președinția lui D. Ghica aduse servicii neprețuite prin neobosita activitate ce dezvoltă în înființarea de ambulanțe și spitale, în adunare de fonduri și material. Această societate deschise subscripții publice în țară care produseră suma de 524 565 lei, sumă destul de însemnată dacă se ține seama de greutatea vremilor și de toate celelalte contribuțiuni ce-și impuneau cetățenii, precum subscrieri pentru cumpărare de arme, ofrande de tot felul pentru armată. Funcționarea îngrijirilor medicale se împărți în două secțiuni: secțiunea de pe teatrul de operațiuni pe malul drept al Dunării sub direcțiunea inspectorului general al serviciului sanitar al armatei, doctorul C. Davila; și secțiunea de pe malul stîng, în țară, sub directorul general al serviciului sanitar, doctor Capșa. Prima secțiune dispunea de elementele proprii ale armatei, cu personalul militar crescut cu adoasele create din inițiativă privată. Armata avea pe lîngă dînsa peste Dunăre 7 ambulanțe complecte, din care două erau înființate și trimise pe cîmpul de resbel de Crucea Roșie română ; apoi ambulanța doamnelor din Iași și ambulanța societății izraelite, 5 din aceste ambulanțe erau stabilite în imediata apropiere a trupelor în dosul platoului Griviței... Pe liniile de comunicațiuni Plevna—Nicopole se aflau două ambulanțe, una la Mecica, sub doctorul Fotino, alta la Muselimselo, sub doctorul Cernătescu. Toate aceste ambulanțe de pe cîmpul de luptă puteau da îngrijiri la 2200 răniți și bolnavi... Pe malul stîng al Dunării se organizase de serviciul sanitar civil, cu concursul medicilor din țară, ambulanțe și spitale pentru tratamente mai îndelungate. Capul liniilor de evacuare era la Turnu Măgurele, unde se aflau 5 spitale care puteau cuprinde 2000 de bolnavi, sub direcțiunea doctorului Kalinderu, ajutat de medici români și străini, francezi, englezi, germani, danezi, suedezi, trimiși de guvernele lor sau de asociațiuni filantropice internaționale. Din Turnu Măgurele porneau trei linii de etape de evacuațiune spre calea ferată, care, prin 2 trenuri sanitare pe zi, transportau bolnavii și răniții la București și la spitalele din alte orașe. În capitală, la spitalele Colțea, Colentina, Filantropiei, la spitalul de copii și la Spitalul Brîncovenesc, erau rezervate paturi pentru soldații armatelor beligerante, și români, și ruși, și turci, primeau aici deopotrivă îngrijiri medicale. Mare parte din cazarme fuseseră asemenea transformate în spitale... ● Dr. Bruberger : „...se înfățișă un tablou războinic de toată frumusețea cînd sosi seara tîrziu lunga coloană de care cu înhămutul lor alb (boi) pe piața din fața spitalului central din Turnu Măgurele. Fără nici un țipăt de durere se descărcară rănițII (între care erau unii cu răni grave) după un transport de trei zile, spre a-i aduce în spitalul unde îi așteptau cele mai bune îngrijiri... Nici unul dintre răniți nu se plîngea de frig, căci soldatul român este obișnuit cu frigul nopții; adeseori se vede țăranul român încă în luna lui noiembrie îmbrăcat cu o cămașă deschisă pînă la briu, avînd pieptul cu totul neacoperit". ● Dr. Henriet: „Să vorbim acum de răniți. Nu știu dacă vin din apropierea luptelor și din condițiunile tragerii, dar rănile prezintă un caracter de gravitate remarcabil... Vă spuneam adineauri că soldații români s-au purtat bărbătește pe cîmpul de luptă; n-am constatat aceasta pe mine însumi, dar ceea ce pot afirma este că, pe patul de operații ei sînt incomparabili. Am văzut venind în picioare, fără a voi să fie susținuți, la masa de operații, suportînd fără strigăt, chiar neanesteziați, o mutilație gravă, cerînd o țigară și apoi ducîndu-se pe picioare înapoi în sală..." ● Și totuși spune cronicarul: „Mii de cadavre rămaseseră pe cîmpul de luptă. În cele trei atacuri din august, septembrie și octombrie ale românilor, aproape 2000 din ai lor căzuseră morți între redutele Griviția 1 și 2; și la acest număr mai trebuie să adaogi cadavrele turcești rămase neridicate... ● Se ajunge, după lungi demersuri, la încheierea armistițiului în vederea ridicării morților și răniților. ● Martor ocular : „În acea zi, după cum se convenise, se prezentă, la ora 9 dimineața, un parlamentar turcesc cu steag alb înaintea redutei Griviția 1. Îndată fu înălțat un asemenea steag alb pe parapetul redutei noastre, și focul încetă numaidecît pe toată linia de împresurare. Turcii scoaseră atunci din întăririle lor un șir de sentinele fără arme, pe care le așezară la 2 metri distanță una de alta de-a lungul liniei lor, cu fața spre noi. Era învederat că ei înfățișau aici oameni aleși din cei mai arătoși și mai bine echipați. În momentul în care se postă astfel lanțul turcesc, ieșea din reduta și din tranșeele noastre un lanț de soldați fără arme, pe care ofițerii îi rînduiră cu fața spre sentinelele turcești, rămînînd între amîndouă lanțuri un spațiu ca de 20 de metri. Comandanții români printr-o neconcertată, dar curioasă potrivire, îngrijiseră asemenea ca oamenii lor care se prezentau înaintea inamicului să fie îngrijiți în ținută-marțială, cochetărie a cîmpurilor de război unde oștirile potrivnice își pun cinste întru a avea înfățișare corectă și a face bună întîpărire una asupra alteia. Pe locul între ambele lanțuri circulau despărțiri de ambulancieri și brancardieri sub direcțiunea medicilor, care ridicau pe morți, și soldați cu sape, lopeți etc. comandate de ofițeri și însoțite de preotul regimentului. Brancardierii noștri ridicau morții inamicului, îi duceau în spațiu liber și neutru, de unde turcii îi luau și-i îngropau în dosul liniilor lor; tot asemenea procedau și brancardierii turcești cu morții români pe care ai noștri îi depuneau într-o mare groapă săpată de soldați în spatele tranșeei noastre... Această tristă formalitate dură trei ore, și în timpul cît țînu, trupele româno-rusești, cît și cele turcești, folosindu-se de încetarea de arme, ocupau parapetele nu atît spre a privi la funebra ceremonie, cît a se vedea unele pe altele. În războiu, omul ajunge a se obișnui cu spectacolul morții, și el nu-i mai face nici o impresiune; ceea ce deștepta curiozitatea acestor protivnici care luptau cu atîta îndîrjire unii împotriva altora, era de a se privi în acele puține ore de liniște și de a se studia reciproc. În acest scurt contact între adversari domni curtenia și cuviința ostășească; ofițerii români și turci se salutau de deferență, soldații ambelor oștiri, chiar păreau că au uitat luptele crîncene ce avuseseră împreună pînă aici, și care aveau să înceapă iarăși peste cîteva momente. Ei schimbau la distanță cuvinte inofensive și glumețe; ai noștri aruncau turcilor tutun, aceștia răspundeau prin prietenesc evala ! și aruncau din parte-le lulele sau mici obiecte orientale. În fine, ura nu părea că există între aceste ființe, care pînă aici se ucideau între dînsele... La amiază îngroparea morților era terminată; trupele turcești și românești reintrară în liniile lor, steagurile albe se deteră jos și focul reîncepu cu aceeași vigoare de o parte și de alta". ● Cu acest prilej mai muriră 6 soldați, iar alții 14 fură răniți.

ÎNAINTEA PLEVNEI

- **Lupta uriașă, crîncenă, începe de îznoavă în întunericul nopții.**
- **Această tînără oștire a dat dovada unei abnegațiuni, soliditățI și energii care făcură serviciile ei tot atît de folositoare ca acelea ale armatei rusești.**
- **Acte individuale de bravură și eroism ale ostașilor români.**
- **Începe lunga perioadă de friguri și privațiuni.**
- **Mișcată adînc de bărbăția cu care fiii ei înfruntau trude, privațiuni, răni și moarte, tresăltînd de bucurie și recunoștință la auzul vitejiilor săvîrșite de dînșii peste Dunăre, țara era încinsă de dragoste fierbinte, de devotament nemărginit pentru ostașii săi.**

Pagină realizată de
NICOLAE CRISTACHE ■

Spiritul revoluționar al țăranului cuprinde luptă, jertfă, dragoste de pămînt și țară cît în istoria acestui popor

1907
Două primăveri
1977

La 16 martie, în acel an 1907, țăranii din Potlogi se adunaseră în fața primăriei. Cereau schimbarea învoielilor agricole care-i stringeau, ca și pe ceilalți frați ai lor ce porniseră răscoala, „ca într-un cerc de fier, pînă la înăbușire", cereau pămînt, și drepturi politice care să le permită a lua parte la „facerea legilor". Patru zile după aceea, ziarul „Dimineața" relata „furia mulțimii revoltate". Același ziar revenea cu o știre despre sătenii „hotăriți să devasteze avutul unui fost isprăvnicel care ținea la dînsul harta delimitărilor din 1864". În sfîrșit, nu peste mult se notează intervenția armatei care avea „ordin de a împușca pe capii răscoalei".

Gheorghe Șerbănescu avea atunci opt ani. Își amintește încă bine despre crainicii călări, cei ce purtau ștergare albe ca zăpada la coama cailor. Dar ei nu mai vesteau răscoala, fiindcă răscoala se aprinsese pretutindeni. Rostul lor era de a pregăti drumul cetelor de țărani din nordul județului Vlașca, ce se organizau dincolo de Argeș pentru a porni asupra Bucureștiului. Cei din sudul județului Dîmbovița urmau să le deschidă calea și să se alăture lor. Dar chiar în acele zile de sfîrșit de martie riul veni mare și tulbure, revărsîndu-se pe alocuri. Podurile fuseseră rupte iar cele rămase se aflau deja în paza soldaților. Cei din Potlogi ședeau pe malul stîng al Argeșului, iar cei din Vlașca, veniți dinspre Corbii Mari și Corbii Ciungi, pe malul drept. Strigau, vorbeau unii cu alții, peste ape. Dar nu s-au putut uni. După cîteva zile au fost risipiți de armată.

În urma răscoalei, la Potlogi n-a primit nimeni nici un petic de pămînt. Au obținut doar ca pe izlazul comunal să nu mai fie dajdie prea mare și el să stea în folosința tuturor. Dar pămînt n-a primit nici unul. Nici tatăl lui Gheorghe Șerbănescu, care se numea, mai scurt, Dumitru Șerban și avea 21 de copii. I-a crescut, omul, muncind la pămînt, pentru copiii lui mai puțin, pentru boier și arendaș mai mult. În 1915, el se numără printre cei cîțiva săteni care alcătuiesc o „obște de arendare" ce avea drept scop îndepărtarea unui intermediar prea lacom, a arendașului Alexandru Barbu. De atunci încolo urmau să arendeze pămîntul direct de la boier. Dar în 1916 izbucnește războiul și Dumitru Șerban e mobilizat.

Un an mai tîrziu, Gheorghe Șerbănescu, împreună cu doi frați ai lui mai mici, Petre și Ion, pleacă după tatăl lor, în Moldova. Cei trei copilandri se strecoară prin linia frontului și-l găsesc pe Dumitru Șerban, după îndelungi căutări, la Iași. Sînt primiți la o unitate, îmbrăcați cu uniforme militare, dar nu sînt lăsați să meargă pe front. Sînt puși să facă diferite lucrări folositoare armatei. El, Gheorghe Șerbănescu, de exemplu, e trimis într-un atelier unde trebuia să facă țigări pentru soldați. „Asta am făcut pînă la sfîrșitul războiului, asta am fost lăsat să fac, zice parcă și astăzi puțin supărat. Dar cineva tot trebuia s-o facă și pe-asta, mă gîndesc. Pe front fumează și nefumătorii".

După război, se știe, s-a dat țăranilor pămînt. Se mai știe însă că nu tuturor, și nu de ajuns. Gheorghe Șerbănescu e unul dintre aceia care o știu cel mai bine. Cum tatăl lui n-avusese pămînt, n-a avut nici el. Prin 1924, scoțîndu-se însă la vînzare moșia unui anumit conte Emanuel Robert de Roma, care se găsise să fie proprietar tocmai la Potlogi, sătenii alcătuiesc o „obște de cumpărare". Gheorghe Șerbănescu ajunge astfel să aibă, în cele din urmă, un pogon. Cu el îi crește pe cei trei copii : pe Dumitru și Elena, astăzi muncitori la București, și pe Vergina, rămasă în sat pe lîngă casa părintească. Într-un alt martie, 1945, primește aproape două hectare. Cu ce avea înainte și cu ce a primit atunci avea să se înscrie, mai tîrziu, la C.A.P. Acum el nu mai lucrează. La cei 78 de ani ai săi e pensionar. Lucrează, în schimb, fiica sa. Și, e ușor de înțeles, dacă bunicul ei s-a luptat atît pentru pămînt, dacă tatăl ei nu prea a avut parte de el dar și l-a dorit atît, ea, urmașa, se cuvenea să fie o bună muncitoare a pămîntului. Și chiar este, după cum aflu.

— Acum, îmi spunea primarul Ștefan Neagu, problema e de a munci pămîntul cît mai bine. De a nu ne sfii de înnoiri, de a face agricultură așa cum se cere.

— Să vorbim despre aceste înnoiri.

— Aș putea să mă opresc la dotarea tehnică, destul de bună după părerea mea. Sau la construirea prin forțe proprii a unui sistem local de irigații de peste 600 de hectare. Dar vreau să vorbesc, mai bine, despre oamenii noștri. Cine sînt, cum sînt. Vreo 2 500 au rămas aici, în comună, și lucrează pămîntul. În afară de aceștia, mai avem vreo 3 000 de oameni care lucrează în industrie. Nu vorbesc de cei ce au plecat definitiv. Ei sînt foarte puțini. Vorbesc despre cei care lucrează prin alte părți dar se întorc zilnic aici, unde au familii și case. Toți muncesc în acord global. Și nu-i greșit dacă zic : noi i-am dat pe ei industriei, iar industria ne-a dat încă de pe acum, prin ei, spiritul de ordine și disciplină muncitorească. Noi, aici, la Potlogi, facem agricultură în bună parte cu muncitori ! Deci, cred eu, cu o conștiință și într-un spirit revoluționar în cel mai autentic sens al cuvîntului. Dovadă, ultimele adunări generale ale celor trei C.A.P.-uri din comună.

— Să concretizăm.

— Marin Preda, de exemplu, sondor. El a făcut propuneri foarte bune pentru înlăturarea unor deficiențe în unele puncte ale sistemului de irigații de care vorbeam. Iulian Zăvoianu, tot sondor, a dat în fața adunării generale exemple de nerespectare a disciplinei în echipe și brigăzi. Pe oameni, pe zile, pe lucrări. Iată, așadar, că în nici un caz sătenii nu se acoperă unii pe alții și nu închid ochii la greșeli. Discuții există mai ales între țăranii rămași, ca să zic așa, la plug, și cei din industrie, învățați cu programe și planuri riguroase. Acum, e adevărat, nu trebuie să uităm că printre cei rămași aici, care se îndeletnicesc numai cu agricultura, există comuniștii comunei, în număr de 500, ei înșiși o forță puternică pentru a crea un climat de muncă și de gîndire dintre cele mai rodnice. Aș spune : cei cinci sute de comuniști ai comunei, plus cei trei mii de muncitori, plus mecanizare — iată factorii de progres și garanția unei agriculturi înaintate aici, la Potlogi. În aceste condiții, aproape toți oamenii au început să vină cu idei proprii, cu propuneri de măsuri bine clarificate. Ion Cristache, de exemplu, de la C.A.P. Potlogi, a arătat că sub ochii noștri chiar se poate crea o inechitate dîndu-se unor echipe un pămînt mai bun decît altora. Avea dreptate, repartizarea oamenilor pe suprafețele de lucru trebuie făcută cu mai multă atenție. La rîndul său, Gheorghe Enache de la C.A.P.-ul din satul Pitaru i-a criticat pe toți, fără fereală, pe președintele C.A.P.-ului, Gheorghe Rădulescu, pe medicul Petru Andronic, pe secretarul de partid Radu Necula, pentru faptul că, deși el a îndeplinit și chiar și-a depășit planul, a fost retribuit la același nivel cu cei care n-au reușit să-l îndeplinească. Iar Mihai Firică, de la același C.A.P., tot îngrijitor la zootehnie, a adus în discuție o problemă de interes mai larg, privind atitudinea greșită încă, a unora, față de avutul obștesc. El avea dreptate cînd spunea că unii își depozitează pe la casele lor nutrețul cu toată grija, dar pe cel al cooperativei îl cam aruncă. Am curajul să spun că adunările generale ale C.A.P.-urilor noastre au fost tot atît de vii ca orice adunare generală a unui colectiv de muncitori dintr-o unitate industrială. Aici, de fapt, stă cea mai importantă dintre înnoirile de care vorbeam mai sus. Pe asemenea oameni te poți bizui să faci producție, să duci la capăt un angajament. De-acum mecanismul acestui colectiv funcționează prin el însuși, în competiția pentru recolte cît mai frumoase. În 1972, C.A.P.-ul Potlogi a fost distins cu Ordinul Muncii clasa I. Cîțiva ani mai tîrziu, în 1976, pentru obținerea celei mai bune recolte de porumb din județ, C.A.P.-ului din Pitaru avea să i se decerneze titlul de Erou al Muncii Socialiste. Întrecerea, bineînțeles, continuă.

Așadar, pămîntul. Singura cale a acestor oameni de a păstra un echilibru în raporturile lor cu lumea. Prin ceea ce dau, prin ceea ce primesc. Dau, anual, peste 40 de milioane lei producție globală. Și primesc pe măsură. Numai în acest cincinal, de exemplu, comunei Potlogi i s-au alocat investiții în valoare de 60 de milioane de lei. Potlogi se numără, dealtfel, printre comunele ce urmează a fi propuse pentru a fi declarate orașe. Un capăt de drum. În care a încăput atîta dragoste pentru pămînt, și pămîntul a însemnat atît de mult viață, încît oamenii și-au dat chiar și viața pentru el. Dar chiar și atunci, în acele clipe de jertfă, s-au ridicat dincolo de ei și au văzut mai departe, într-o mare generozitate și înălțime sufletească. Gheorghe Marin, de exemplu, bunicul dinspre mamă al lui Gheorghe Șerbănescu, despre care vorbeam la începutul acestor rînduri, a căzut în Războiul pentru independență. Au rămas atunci, pe cîmpurile de luptă, și alți bărbați din Potlogi. În amintirea lor, în 1910, în centrul satului s-a ridicat un monument, care a fost orientat astfel încît soldatul să privească înspre Ardeal. Oricît de greu le-a fost cîndva, chiar și atunci cînd nu era al lor nici pămîntul de sub talpă, oamenii acestui loc au trăit și au gîndit odată cu țara.

Sînt zile calde, acum, zile de muncă, la Potlogi. Lucrările de sezon se află în plină desfășurare. Consiliul popular comunal a întocmit un plan de măsuri pentru folosirea din plin a condițiilor climatice din această primăvară, pentru executarea lucrărilor agricole în condițiile cele mai bune, astfel încît să poată fi obținute recolte superioare celor din anul trecut. Mobilizat de îndemnul secretarului general al partidului, comitetul comunal de partid, toți comuniștii din comună, întîmpină apropiatul Congres al consiliilor de conducere din unitățile agricole socialiste, al întregii noastre țărănimi, cu bune rezultate în campania agricolă, sporindu-și interesul pentru calitatea tuturor lucrărilor, pregătind astfel în spirit responsabil recolta acestui an. Sub mîna harnicilor lui stăpîni care l-au iubit întotdeauna pentru bogățiile sale, pămîntul intră acum, la Potlogi, în matca relației lui dintotdeauna cu oamenii : blînd, mănos, darnic, promițînd roadele belșugului pe care-l merită munca și hărnicia.

DUMITRU ELIADE ■

Opinia unui alegător

Renașterea noastră

Ați fost atenți cît de fulgerător am trecut de la bilanțul dezastrului la proiectul reconstrucției și la imaginea ei devenită atît de concretă și de convingătoare sub ochii noștri și, apoi, de aici la imaginea construcției propriu-zise, semnificînd, acum, ideea de **Renaștere ?**

Pentru că opera care se întreprinde acum, sub ochii noștri și cu participarea noastră, a tuturor, înscrie întreg climatul spiritual românesc sub semnul plenar, tulburător, angajant, al unei noi și autentice Renașteri.

Nu numai că vom vindeca ruinele într-un timp record, nu numai că vom împlini fără scăderi planurile noastre dinainte, nu numai că vom spori amploarea vechilor noastre proiecte, dar vom construi **de la început,** mai frumos și mai bine și mai plin de certitudine, un viitor oraș-capitală, pentru că aici, în București, noul centru civic și politic, din care nu vor lipsi **Muzeul Național, Muzeul de Istorie, Opera română,** va avea, în mijlocul grădinilor lui, înfățișarea unui **oraș nou** care să ocrotească și mai curat destinele noastre viitoare.

Așa se va întîmpla și la **Zimnicea** și la **Craiova** și peste tot unde secunda de clătinare a drumului nostru de la începutul acestei primăveri părea să lase în urma ei numai tristețea.

Ce forță uriașă a putut pune în mișcare această energie inepuizabilă a unui popor întreg, trezit atît de viu din coșmarul care pe alții i-ar fi îngenuncheat ?

Ce putere morală a făcut ca pînă și în cea mai absurdă clipă a istoriei noastre să se nască vie și înălțătoare cauza victoriei ?

Să-mi fie îngăduit să amintesc aici, cu înțelegerea reală și lipsită de prejudecăți a faptelor, lecția poporului nostru care și-a legat numele de acest pămînt, **de zidirea din nou și din temelii** a atîtor ctitorii care au devenit în istorie, **Epoca lui Brîncoveanu** și **Epoca Renașterii românești.** Dacă vom fi răbdători cu înțelegerea și cu grija înțelegerii faptelor de istorie pe care le trăim noi înșine, vom avea limpede semnificația de **Renaștere românească** a acestui moment istoric cînd, în Sfatul țării, șeful statului vine să înfățișeze chipul nou al patriei exact atunci cînd bătălia pentru viitor le apărea unora de mai aproape sau de mai departe cel puțin încetinită, dacă nu amînată.

L-am văzut apoi pe acest bărbat mîndru de obîrșia lui și de datoria lui de a fi înaintemergător, străbătînd țara și însemnînd cu mîna lui locul unde va avea să fie pusă cărămida 'cea nouă și înălțată casa cea nouă și unde va avea să fie strînsă apa cea limpede pentru a fi zăgăzuită și transformată în lumină chemată să alunge mereu și fără ostenire întunericul. I-am văzut lăcrimînd lîngă umărul și lîngă obrazul durerii, dar și îmbărbătînd și certînd și desemnînd pe harta de viață a patriei viitorul ei neclintit și mereu mai ambițios. Nu aveți, dumneavoastră, stimații mei cititori, sentimentul că în aceste fapte povestite de mine aici, **de ieri și de azi,** istoria noastră se continuă în ce are ea mai sfînt ?

Țineți dumneavoastră minte legenda întemeierii atîtor ctitorii de credință în destinul acestui popor și nu vi se pare că istoria noastră **de azi** se continuă **cu noi și prin noi** pentru a ne păstra vie și neîntinată ființa noastră națională și spirituală ?

Greu de beția parfumului său suav și fermecător, liliacul a început să spînzure peste zaplazurile patriarhalului **București** care își începe în această primăvară un drum ce se va însemna, sigur, **în cronică** drept **Renașterea ctitorită de Partidul Comunist Român,** sub chibzuita, înțeleapta, românească zidire a bărbatului de numele căruia vom lega iarăși, în istorie, semnul Renașterii : **Nicolae Ceaușescu.**

DINU SĂRARU ■

Tînăr pod

Tînăr pod, arc printre sălcii,
întemeiat pe adînc,
Sub cer înstelat, trupeasca măsură
în mine o string.

Răcoroasă, boarea-nserării îmi adie
spinarea.
Stau în șuvoi ; el își vuiește
— dreaptă — cîntarea.

Stau în șuvoi. Mă împresoară
valuri curate.
Unor asemenea frați, le rămîn și eu
frate.

În gerul năprasnic, în soarele blînd.
Simplu. Părtaș sorții lor. Printre ei
ființînd.

Stau în șuvoi. Neclintit. În apa
albastră, blajină,
De neînfrînat, cînd năvala-i deplină.

Semne pe trupul meu măreț
ea înscrie
Și mă-mbogățește cu neprețuita ei
bogăție.

Stau în șuvoi. Cu valuri, cu sloiuri
de gheață.
Alături de ele, prin soartă legați,
pe viață.

Alături de alge, care picioarele
mi le-nfășoară
Cu făptura lor diafană și seculară.

Înfrățit cu șuvoiul, la rău și la bine
Cu el voi rămîne, înmiit întru mine.

Același ni-e țărmul, același
ni-e cursul,
În veci împreună noi doi.

Din nou mă dezic azi
de tot ce nu este
Părtaș la șuvoi !

SZÉKELY JÁNOS ■
În românește : GELU PĂTEANU

Cronica (241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258)

ORADEA, 29 martie, orele 20.30 : Spectacol frumos, bine închegat şi desfăşurat aici, la Casa de cultură din Oradea. Cei doi orădeni prezenţi în cenaclul nostru, excepţionalii Erika Józsa şi Karol Horváth, Valeriu Penişoară, Marcela Saftiuc, Gil Dobrică, Doru Stănculescu, Nicu Alifantis, actorii Florian Pittiş şi Eugen Cristea au prezentat o parte din ceea ce ştiu sub numitorul comun al dragostei pentru ţară, al dragostei pentru muncă, pentru România. Adrian Păunescu care a urmărit programul de televiziune a şi spus că în această zi, 29 martie 1977, cîrmaciul destinului naţional, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a vorbit emoţionant despre omenie, despre marea nevoie de a fi cu adevărat oameni, de a face România, aici, în România. Adrian Păunescu recită poemul propriu **Scrisoare de inimă şi credinţă**, poem publicat în revista Flacăra din 27 ianuarie 1977. Un poem patetic despre România şi primul ei bărbat, primul comunist de omenie, secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu.

. . . . . .

Ne place lupta, calea ei directă,
Chiar daca sînt conştiinţe mai închise
Ce libertatea o găsesc suspectă
Şi cheamă revoluţia la vize.

Tu, Omule de inimă şi lege,
Om de Unire şi de dreaptă fire,
Să ştii că-n veci nu te vor înţelege
Cei ce-au uzat de-a noastră dezunire.

Bărbat al ţării, înflorită toate,
Din cîrma care nu cunoaşte tremur,
Tu ţării să-i dai muncă şi dreptate,
Şi Omul Bun, îţi spunem adevărul.

Noi nu-ţi aducem linguşiri, nu-i cazul,
Ştim că-ţi displac, ţi se zburleşte părul,
Dar dacă-ţi spunem că ne eşti Viteazul
Şi Omul Bun, îţi spunem adevărul.

Ci cheamă-ne mereu la bătălie,
Dă-ne să facem zarea să-nflorească,
În spiritul de aspră vitejie,
Ce-i azi stăpîn în Ţara Românească.

Tu, care-ai deşteptat c-un dulce tunet,
Istoria cinstitei noastre naţii,
Fă să vibreze cu-ndelung răsunet
Şi sufletele noii generaţii.

Nu creadă demagogii că-s în floare
Sperînd că lor mereu le va fi bine ;
Că nu încape ţara în dosare,
Nici în delaţiuni fără ruşine.

Ne-ai învăţat că „omul este munca",
Aceasta vrem să fie legea sfîntă,
Vrem să-ţi urmăm neabătut porunca.
Noi, ţara ce munceşte şi ce cîntă.

. . . . . .

Sub aceste mălţătoare idei de suflet şi credinţă se desfăşoară şi finalul spectacolului, care merită citat în întregime: **Tricolorul şi Hora Unirii** (Mircea Baniciu, Erlend Krauser, Sorin Minghiat, Iosif Kappl, Florian Pittiş, Karol Horváth, urmaţi de toţi cei prezenţi în sală), **Inscripţie pe piatra de hotar** (poem al lui Geo Dumitrescu recitat de Florian Pittiş şi Adrian Păunescu), **Dulce Românie** (Mircea Vintilă), poemele **Da, mai avem şi Un cîntec** dedicat preşedintelui ţării, tovarăşul Nicolae Ceauşescu (ambele aparţinînd lui Adrian Păunescu, recitate de către autor), **Eroii** (Mircea Vintilă), **Fabula Rasa** (Ion Dogar-Marinescu — Florian Pittiş). **Mielul, Lordul John, Bade Ioane, Pămîntul deocamdată** (cîntece ale lui Mircea Vintilă), **o tabletă a lui Radu Cosaşu** (Florian Pittiş). **Copiii de ţărani** (Adrian Păunescu), **Monolog din Elisabeta şi Cîntecul bufonului** din piesa **A douăsprezecea noapte** (Florian Pittiş), **Invocaţie** (Mircea Baniciu, Iosif Kappl, Erlend Krauser, Octavian Ştefănescu, adică formaţia Phoenix).

ŞIMLEU SILVANIEI, 30 martie, orele 16,30 : Membrii Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluţionar n-au venit aici, la Şimleu Silvaniei, cu gîndul de a susţine un spectacol mai slab decît la Bucureşti. Şi-au făcut datoria, ca în fiecare loc unde au fost, şi rezultatul a fost, fără exagerare, extraordinar. A fost prezent alături de noi savantul român, medicul Ioan Puşcaş, cel care aici, departe de clinici luxoase, desfăşoară o strălucită muncă de vindecare a unor oameni ce păreau la un moment dat destinaţi suferinţei. Au fost prezenţi muncitori, ţărani, elevi, şi toţi ne-au primit şi urmărit cu mare dragoste. A susţinut, pentru prima dată în acest turneu, un recital de mare întindere cîntăreţul Valeriu Penişoară. O voce caldă, curată şi tandră, un om cu totul remarcabil — Valeriu Penişoară. El a cîntat **Cuvîntul lui Roată către Divan, Povestea eroilor, Bătălia de la Vaslui, Strigaţi-mă pe nume** (versuri Ioan Gh. Pricop), **Da, mai avem, Ora strepezită** (Adrian Păunescu). Excelente recitaluri susţin Doru Stănculescu şi Sorin Minghiat, formaţia Phoenix, Gil Dobrică, Erika Józsa şi Karol Horváth, Adrian Ivaniţki, Marcela Saftiuc, Eugen Cristea. Cîntă frumos eleva Mihaela Popescu care deşi ocupată cu şcoala în această perioadă a vrut ca măcar o parte a turneului să fie alături de noi. Debutează în cenaclu Relu Perneş. Deşi în această zi avem un spectacol şi la Zalău, considerăm că ar fi nedrept să ne despărţim aşa de repede de publicul din Şimleu Silvaniei. Un grup plecăm la Zalău pentru ca programul să înceapă la ora anunţată iar un alt grup, restrîns, rămîne aici. După ce grupul rămas la Şimleu Silvaniei, grup condus de Adrian Păunescu, ajunge la Zalău, aflăm că acolo unde au mai rămas s-a desfăşurat, în continuare, un spectacol foarte frumos, că Şimleul Silvaniei s-a dovedit o metropolă a spiritului tînăr şi mai aflăm că Victor Socaciu a urcat fulgerător în marele top al localităţii.

ZALĂU, 30 martie, orele 20,30 : Programul de aici a avut două mari părţi: înainte de venirea grupului de la Şimleu, după venirea grupului de la Şimleu. În prima parte, au cîntat Mihaela Popescu, Adrian Ivaniţki, Valeriu Penişoară, Ion Zubaşcu, Marcela Saftiuc, Gil Dobrică, Doru Stănculescu. A parodiat excelent acelaşi film **(Cu mîinile curate)** acelaşi actor (Eugen Cristea). „După" au cîntat excelent Karol Horváth şi Erika Józsa, Victor Socaciu, formaţia Phoenix, Evandro Rossetti, Mircea Vintilă şi a susţinut un larg şi strălucitor recital actorul Florian Pittiş.

Adrian Păunescu a recitat poemul **Un cîntec** dedicat preşedintelui ţării, tovarăşului Nicolae Ceauşescu, într-o sală dreaptă ca un steag, pură ca o credinţă. Adică aşa cum naţiunea română în aceste zile luptă pentru reconstrucţie şi fericire. În oraşul muncitoresc Zalău ideile scumpe partidului şi poporului, idei pe care Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluţionar le slujeşte cu toate puterile sale. atîtea cîte sînt, au determinat crearea unui spectacol deosebit de valoros. Ne aflăm într-un oraş născut la o viaţă proprie datorită politicii partidului de repartizare justă a investiţiilor. Şi investiţii mari înseamnă ca de fiecare dată viaţă.

Cu sprijinul generos al Comitetului judeţean Sălaj al P.C.R., al primului său secretar, tovarăşul Laurean Tulai, cenaclul s-a bucurat de toată preţuirea, crescînd în intensitate în final şi s-a încheiat în urma unui acord între cei de pe scenă şi cei din sală. Dealtfel, în final am fost invitaţi să revenim, să susţinem cîte două spectacole în aer liber atît la Şimleu Silvaniei cît şi la Zalău.

Au intrat din nou în program Doru Stănculescu, Mircea Baniciu, Gil Dobrică, Valeriu Penişoară. Adrian Păunescu şi-a spus poemele proprii **Repetabila povară** şi **Pămîntul deocamdată**. Un grup format din tineri de toate naţionalităţile din cenaclul nostru a interpretat cîteva melodii din Transilvania şi acelaşi grup, împreună cu sala, a emoţionat profund cu **Tricolorul** şi **Hora Unirii.**

SATU MARE, 31 martie, orele 16,30 : Sala Filarmonicii din localitate a fost plină pînă la refuz deşi acest lucru nu a rezolvat decît în parte, într-o mică parte, dorinţa celor din oraş de a vedea spectacolul. Marcela Saftiuc, care a deschis programul, a fost urmărită cu interes, emoţie şi preţuire. Dealtfel, cîntecul ei **Fiii lacrimilor tale** este din chiar aceste locuri. Momente de maximă concentrare produc Doru Stănculescu şi Sorin Minghiat. Ca lucruri bune, sincere, au apărut cîntecele lui Valeriu Penişoară. Ion Zubascu a prezentat şi un frumos cîntec nou. **Zimbrul,** pe versuri de Vasile Alecsandri. De mare succes se bucură Victor Socaciu, formaţia Phoenix, Gil Dobrică, Eugen Cristea, Erika Józsa şi Karol Horváth, Adrian Ivaniţki, Mihaela Popescu. Notaţiile noastre sînt cam fugare din două motive: 1) se organizează plecarea unui grup spre Baia Mare, pentru ca să nu fim aşteptaţi acolo şi nici aici programul să nu sufere; 2) împreună cu colegi de cenaclu asigurăm intrarea corectă în sală, adică **doar** cu bilet. În parte, reuşim. Evandro Rossetti, Sorin Minghiat, Victor Socaciu, Florian Pittiş, Mircea Vintilă şi Adrian Păunescu rămîn în Satu Mare într-o sală plină de oameni dornici de muzică şi poezie tînără. Ceilalţi, spre Baia Mare.

BAIA MARE, 31 martie, orele 20,30 : Din nou un spectacol extraordinar, într-o sală ea însăşi un fascinant spectacol. Peste 2 000 de oameni, oameni civilizaţi, avizaţi şi extrem de decenţi în manifestări deşi entuziasmul nu a lipsit nici o clipă. Aveam la un moment dat strania senzaţie că era o sală plină de conştiinţe, suflete şi voci. Mai mulţi dintre membrii cenaclului s-au simţit, sîntem convinşi, emoţionaţi pînă la lacrimi văzînd că ale lor creaţii erau cunoscute, recitate sau cîntate, aci la Baia Mare — leagăn de frumuseţe morală a eternului Maramureş. A fost primit cu deosebită căldură, ca marii învingători, Doru Stănculescu, cîştigător, anul trecut, cu **Ai, hai,** al topului băimărean. Recitalul său a avut şi de această dată har, probînd seriozitatea şi gravitatea a tot ceea ce face în muzica tînără acest talent, probitate şi competenţă numite Doru Stănculescu. Receptat exact, deci iubit şi urmat, Valeriu Penişoară. Virtuosul Gil Dobrică, pentru prima oară aici prezent, a fost bisat ca la marile concerte şi frumosul său repertoriu a sunat excelent într-o sală plină de oameni care au ascultat muzică, şi nu puţină. Un recital frumos, de o aleasă ţinută a aparţinut actorului Eugen Cristea. Deşi cunoscut mai mult pentru umorul şi comicul său, el a avut ambiţia şi a şi reuşit să arate că este un competent interpret al unor bucăţi de răsunet şi a mai dovedit că atunci cînd scrie muzica unui text o face într-un autentic spirit folk. Parcă nici chitara nu-i stă rău în mîini. Aproape toate cîntecele lui Mircea Vintilă au fost cîntate de către sală, fapt emoţionant, tandru. Cîntăreţul are o notorietate incontestabilă, fapt extrem de îmbucurător dacă ne gîndim, şi ne gîndim, la calitatea cîntecelor sale, a textelor. Texte vorbind despre România de azi, despre omul ei de azi, despre istoria românilor. Iată că o voce caldă, curată şi exactă apleacă asupra unor lucruri importante, grave, reuşeşte să facă lucruri ce pentru unele spirite înguste par imposibile. Chiar dacă omul Mircea Vintilă ne mai supără, trebuie să spunem că după opinia noastră serviciile de el aduse muzicii româneşti trebuie bine judecate şi apreciate. Odată cu el expresia „muzică tînără" devine un soi de pleonasm, parcă. A fost bine primit atît cîntăreţul Ion Zubaşcu cît şi poetul Ion Zubaşcu. Un tip profund, original, în orice caz un nume important al actualei generaţii de poeţi. Excelenţi, de asemenea, Marcela Saftiuc, Evandro Rossetti, Victor Socaciu, Adrian Ivaniţki, Erika Józsa şi Karol Horváth, şi membrii de strălucire ai strălucitei formaţii Phoenix: Mircea Baniciu, Iosif Kappl şi Erlend Krauser.

Adrian Păunescu a fost mereu prezent în scenă. Conducător de cenaclu, poet, actor, parcă el a fost, pentru a cîta oară ? sarea şi piperul acestui excepţional spectacol. A fost omagiat pe bună dreptate aici, la Baia Mare pentru că a avut forţa, inteligenţa şi curajul de a crea acest cenaclu, de a constitui un spaţiu real şi democratic pentru afirmarea valorilor în muzica tînără. Căci trebuie omagiată şi munca poetului Adrian Păunescu, al cărui timp cunoaşte de aproape 4 ani un singur calendar: cel editat de revista Flacăra şi Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluţionar. Într-un cuvînt, un spectacol de mari frumuseţi aici, într-unul din oraşele amiral ale Transilvaniei veşnice.

NĂSĂUD, 1 aprilie, orele 16,30 : Cu preţul renunţării la necesara odihnă, la masă, cei mai mulţi dintre noi am intrat pe scena Casei de cultură a oraşului Năsăud la orele 16,30 fix. O parte dintre localnici nu veniseră deşi îşi cumpăraseră bilete. Din discuţiile cu reprezentanţii organizaţiei orăşeneşti de tineret am aflat că aceia întîrziaţi erau unii intelectuali ai oraşului, obişnuiţi ca spectacolele să înceapă cînd vin ei şi nicidecum atunci cînd sînt anunţate. Programul nostru, care a durat trei ore şi jumătate, a inclus toate forţele cenaclului. Vom puncta deci doar cîteva noutăţi. A debutat în Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluţionar Valeria Predescu, funcţionară din localitate. Ea a cîntat frumos două cîntece populare : **Balada lui Văleanu** (fragment) şi **Frunză verde de susai.** Mihaela Popescu şi-a cîntat aici întregul repertoriu de bază : **Ioan Pămîntul, Caloianul şi Nu cred că lumea.** Tot pentru prima dată, în acest turneu. Adrian Ivaniţki a cîntat trei piese singur : **Amiaza** (versuri Aurel Şorobetea), **Balada gureşei Coquette** (Horia Bădescu) şi **Amintirea paradisului** (Cezar Ivănescu).

Chiar şi în condiţiile mai sus descrise, conducătorul cenaclului a întrebat dacă mai sînt preferinţe şi acelea exprimate au fost prompt onorate. Vorba unui localnic : „în oraşul nostru, Năsăud, în ultimul timp, din cauza promptitudinii n-o murit nimeni".

BISTRIŢA, 1 aprilie, orele 20,30. Sala mare a Casei de cultură : Din cauza drumurilor judeţene, cam departe de şoseaua naţională integral asfaltată, am reuşit să realizăm prima noastră întîrziere : 25 de minute. Într-o sală cu 440 de scaune ne aşteptau circa 1 000 de oameni iar afară, rămaşi fără bilet, mai erau vreo 300. În oraşul în care este profesoară, împreună cu cenclul în care se simte bine, Marcela Saftiuc a obţinut un succes absolut. Cum dedesupt era o cramă, Doru Stănculescu a cîntat la începutul manifestării, excelent, incluzîndu-şi de justeţe în reperetoriu **Ion Crişmaru,** pe versuri de Octavian Goga. Recitaluri excelente au susţinut Valeriu Penişoară **(Povestea eroilor, Cuvîntul lui Roată către Divan, Da, mai avem),** Adrian Ivaniţki(Amiaza) şi împreună cu Marcela Saftiuc, Erika Józsa, Florian Pittiş, Evrandro Rossetti, **Vinare de vînt,** Erika Józsa şi Karol Horváth **(Nunta, Pasărea, Noi, muritorii),** Victor Socaciu **(Oltul, Ţintă între bine şi rău, Un punct de vedere),** Evandro Rossetti **(Amintire cu haiduci, Cîntec pentru România, Vado Via, Cozma Răcoare),** Gil Dobrică, formaţia Phoenix **(Mica Ţiganiadă, Nunta, Muzică şi muzikie, Andrii Popa, Invocaţie),** Mircea Vintilă **(Hanul lui Manuc, Lordul John, Mielul, Dulce Românie, Bade Ioane, Pămîntul, deocamdată),** Eugen Cristea (pantomima **În tren** şi parodia filmului **Cu mîinile curate).** Au fost prezenţi pe scenă cu lucruri din repertoriu sau creaţia proprie, Florian Pittiş şi Adrian Păunescu. După 4 ore şi jumătate de spectacol, un grup reprezentînd toate naţionalităţile din cenaclu a cîntat cîteva bucăţi populare din Ardeal precum şi **Tricolorul** şi **Hora Unirii.** A fost un spectacol excelent. **BISTRIŢA, 1 aprilie, orele 21, sala de coregrafie a Casei de cultură :** În timpul spectacolului, Adrian Păunescu avea treabă prin culise. Propriu-zis alta a fost problema, ca să spunem aşa. Ne aşteptau afară şi era frig circa 300 de oameni. Atunci lui A.P. i-a venit una dintre ideile care de-acum nu ne mai sperie : să-i ducem pe dînşii alături în sala mică, cea de coregrafie, deocamdată goală şi să facem paralel alt spectacol. De ce să stea oamenii în frig ? Oricum avem două staţii pentru sunet şi cîntăreţi buni şi rezistenţi.

Cei de afară s-au simţit parcă deja la adăpost şi s-au încolonat. cîte 4, pentru primi mult rîvnitul bilet de intrare de la Gheorghe Amuza. Sala a fost repede amenajată şi tinerii şi-au ocupat locurile : direct pe parchetul lucios, parchetul viitoarelor succese în coregrafie ale oraşului Bistriţa. Fericit, Adrian Păunescu trecea de la sală la sală, cu fericirea, credem, a primei

Sîmbătă, 9 aprilie 1977, orele 22, la Palatul sporturilor şi culturii, Sala polivalentă din Bucureşti, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluţionar organizează
O NOAPTE DE PRIMĂVARĂ CU TINERETUL BUCUREŞTEAN

Erlend Krauser, o chitară excepţională, afirmată cu formaţia Phoenix, în turneul din martie şi aprilie 1977 al Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluţionar.

ORADEA

BAIA MARE

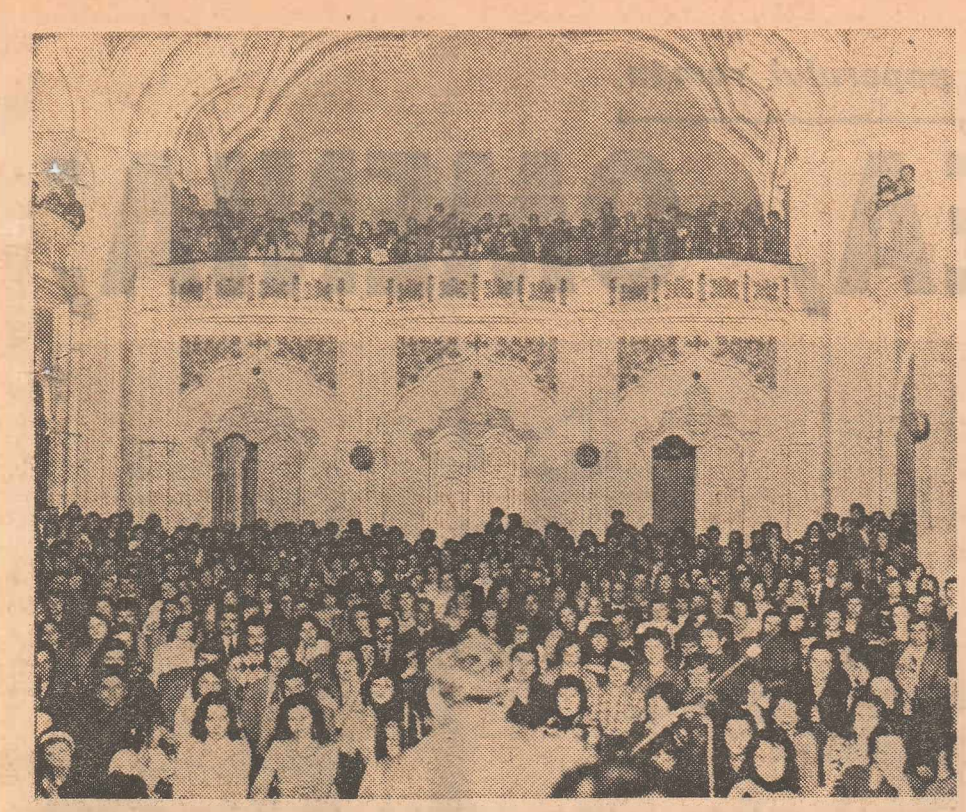

SATU MARE

țesătoare ce a lucrat la două războaie în același timp. Adevărul este că Adrian Păunescu, conducătorul Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar, a învins rapid inerția ce stăpînește de cele mai multe ori asemenea situații. În loc să-i căineze pe cei de afară le-a dat bilete și le-a oferit un spectacol cu nimic inferior celui din sala mare. Doru Stănculescu (**Ion Crișmaru, Ai, hai, Mai dă-mi o litră și-un sifon, Dă-mi gurița să-ți sărut**), Marcela Saftiuc (**Dona, Dona, Fiii lacrimilor tale, Vînt de seară**), Valeriu Penișoară (**Cuvîntul lui Roată către Divan, Povestea eroilor**), Adrian Ivanițki (**Amiaza, Ploaia care va veni, Vinare de vînt**, ultimul împreună cu Grupul 4 T format din Florian Pittiș, Erika Józsa, Marcela Saftiuc, Evandro Rossetti), Mihaela Popescu (**Caloianul, Ion Pămîntul**), Erika Józsa, și Karol Horváth (**Nunta, Pasărea, Noi, muritorii**), Victor Socaciu (**Oltul, Țintă între bine și rău, Un punct de vedere**), Evandro Rossetti (**Cîntec pentru România. Vado Via, Cozma Răcoare**), Gil Dobrică. (**Timpul plînsului** și alte trei bucăți de succes), Florian Pittiș (**o tabletă** de Radu Cosașu, cel mai scurt poem al lui Mihai Ursachi), Eugen Cristea (**În tren** și **Cu mîinile curate**), Mircea Vintilă (**Lordul John, Mielul, Dulce Românie, Bade Ioane, Pămîntul, deocamdată**) și formația Phoenix (**Mica Țiganiadă, Mugur de fluier** și **39**) au cîntat, au spus poezii sau au făcut numere de umor cu un mare entuziasm și cu mari reușite. Într-adevăr, ceea ce s-a întîmplat aici, la Bistrița, se poate numi o excepțională întîmplare literar-artistică de muzică și poezie tinără. Pentru prima dată în cariera sa cenaclul susține două spectacole în același timp, cu același membri. A fost extraordinar, emoționant să vezi tinerii fii ai muncii, membri ai cenaclului, cîntînd sau recitînd, cu dăruire și patos, în cele două săli de la Bistrița.

DEJ, 2 aprilie, orele 16,30 : Spectacol foarte bun și aici la Dej. Din reacțiile celor din sală, din biletele trimise, din discuțiile purtate cu unii dintre ei, am înțeles că interesul pentru muzica și poezia tînără este la fel de mare ca în centre urbane mai importante. În ordinea intrării pe scenă, Adrian Ivanițki, Mihaela Popescu, Victor Socaciu, Mihail Stan, Eugen Cristea, Gil Dobrică, Erika Józsa și Karol Horváth. Florian Pittiș, Marcela Saftiuc, Doru Stănculescu și Sorin Minghiat, Evandro Rossetti, Iosif Kappl-Mircea Baniciu, Erlend Krauser-Octavian Ștefănescu (adică formația Phoenix), Mircea Vintilă, Adrian Păunescu au fost apreciați în funcție de talent și preferințe, firește. Este cazul să remarcăm înainte de a ajunge la Sighișoara, unde am putea fi lesne bănuiți de convenționalism, ajutorul competent și prietenesc pe care Adrian Ivanițki i-l acordă lui Gil Dobrică acompaniindu-l la chitară. Acum, cînd am stat împreună, neîntrerupt, mai mult ca niciodată, putem elogia spiritul bun al muzicii lui Ivanițki, rigoarea și seriozitatea comportării sale. Fără nici o discuție, de viitoarea carieră a lui Ivanițki nu are rost să scriem acum. Scriem despre cea prezentă, într-un totul foarte bună, pe deplin stimabilă. Publicul din Dej, pe care dorim să-l revedem, a fost pe bună dreptate remarcat de conducătorul cenaclului, Adrian Păunescu, pentru marea sa deschidere pentru lucrurile cu adevărat importante, pentru generozitate și căldură.

CLUJ-NAPOCA, 2 aprilie, orele 20,30 : Datorită faptului că la Bistrița am avut șansa, în condițiile arătate, să susținem două spectacole în același timp, ședința cu numărul 250 a cenaclului nostru a avut loc la Cluj-Napoca. După cum vă amintiți, poate, cea cu numărul 200 a avut loc tot aici, la Cluj-Napoca. Ne așteptăm ca și acest spectacol să fie extraordinar, am investit mult suflet în întîmplarea literar-artistică de la Cluj-Napoca. Deși spectacolul a fost foarte bun, unii dintre noi au rămas cu convingerea acută că se putea și mai mult. Timpul pe care l-am avut la dispoziție, practic nelimitat, chiar dacă firește l-am limitat, a permis fiecărui membru al cenaclului să-și prezinte lucrurile semnificative și chiar să le repete. Cîteva lucruri s-au detașat net într-o atmosferă, repetăm, după opinia noastră, bună. Recitalul lui Florian Pittiș : **Noi sîntem el** (Brecht), **Reculegere** (Adrian Păunescu), **Prometeu** (Goethe), **Poem** (Claudiu Iordache), **Sînt tînăr, doamnă** (Mircea Dinescu), **Antirăzboinică** (Gheorghe Pituț), **Monolog din Elisabeta.** Actorul este patetic în tot ceea ce merită să fie patetic și această dominantă a firii și carierei sale îi impune foarte mult. Din nou excelent, Victor Socaciu, un tînăr mereu în epoca sa, un om care gîndește cu capul său și un cîntăret care stă solid de tot pe scenă. Gil Dobrică a făcut, ca și la Bistrița, lumea să danseze în sală și la un moment dat făcea impresia unui competent inspector de ring. Competent în sensul că deși se spune „Ringul este al dumneavoastră", adică al acelora care dansează după muzică, cel care l-a stăpînit a fost Dobrică. A făcut mare succes. A cîntat uluitor unul din cele mai tandre poeme de dragoste din lirica universală, poemul **Către** al poetului rus Pușkin, Mircea Baniciu. Este fără îndoială un cîntec demn de marile antologii ale muzicii folk. Apoi, împreună cu marele Iosif (Sivucă) Kappl și cel mai tînăr „lup" Erlend Krauser — formația Phoenix, deci — lumea prezentă a putut să-și dea seama de virtuțile născute de talent, competență, inteligență și, oricît de demodat ar suna pentru snobi, seriozitate. Este măcar acum momentul să spunem că în acest lung turneu acești fini muzicieni cară zi de zi scule de sute de kilograme, muncesc ca niște salahori angajați la întreprinderea pentru apărarea purității sunetului. Sîntem aproape siguri că dacă Baniciu, Kappl, Krauser și Ștefănescu ar cînta din solzi de pește ar căra cu ei două, trei râuri sau măcar 400—500 de acvarii. Mare seară și pentru Ion Zubașcu. Poet al esențelor, al lucrurilor grave ce pot fi cunoscute prin inteligență și contemplație, el face din muzică prelungirea normală, necesară a unei vocații profunde. Pentru Ion Zubașcu chitara nu este un scop, ci un mijloc și lui un asemenea lucru i se permite. Este deosebit de stimabil faptul că un om cult ca Zubașcu socotește de datoria sa să apere neîntinate valorile folclorului maramureșan. Zubașcu nu se teme de desuetudine pentru că știe exact greul preț al cunoașterii înefabilului din folclorul românesc. Marii favoriți ai publicului, Marcela Saftiuc, Mihail Stan, Doru Stănculescu și Sorin Minghiat, Adrian Ivanițki, Erika Józsa și Karol Horváth, Evandro Rossetti și, firește, Mircea Vintilă au fost ascultați cu adorația pe care o merită. Și totuși aici la Cluj-Napoca a avut loc, în grelele condiții ale unui turneu obositor spectacolul cu numărul 250 al Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar. Socotim că pe merit, deși după acest spectacol, pe locul I, în topul nostru de suflet rămîn cei din București, Craiova, Baia Mare, Timișoara și Reșița.

TURDA, 3 aprilie, orele 10,30 : Un spectacol extrem de frumos la Turda, deși de-abia apucasem să visăm temeinic întîmplarea literar-artistică de la Cluj-Napoca. S-a dormit cam scurt în această noapte — cam 5 ore. Am început spectacolul la ora fixată și, repetăm, a fost foarte frumos. Starea de febrilitate în care eram — datorită atît oboselii cît și dorinței de a o învinge în spectacol — a condus, oricît de paradoxal ar fi, la excelente interpretări ale tuturor membrilor cenaclului. Au sosit, după ce nu ne-au mai fost alături încă de la Sibiu, marii instrumentiști Dumitru Fărcaș și Gheorghe Mureșan. Mureșan, consecvent, a sosit tot cu mașina lui Fărcaș. Firește, se poate vorbi, cu bune rezultate, și despre consecvența automobilistică a lui Fărcaș. Transcriem aceste amănunte din marea dragoste ce le-o purtăm. Ei au imprimat o notă de eroic, de înălțător, manifestării noastre dînd glas unor mari cîntece ale poporului român, ale clasei sale muncitoare, sau ale proletariatului lumii. Recitalul lor, cuprinzînd **Suită de melodii românești, maghiare, germane, sîrbești, 1 Mai muncitoresc, Internațională, Tricolorul, Hora Unirii,** ne-a făcut să simțim chemarea unicei și indivizibilei Patrii, România, densitatea și forța, mîndria și conștiința de a ne numi români pe marea planetă Pămînt. Au cîntat deosebit de frumos Victor Socaciu, Adrian Ivanițki, Doru Stănculescu și Sorin Minghiat, formația Phoenix, Mircea Vintilă, Marcela Saftiuc, Gil Dobrică, Ion Zubașcu. Au debutat bine în cenaclu Mircea Bocoș și Mircea Marcu, constituiți în Folk Grup Gemina, aici la Turda. Cu contribuția remarcabilă a actorilor Florian Pittiș, Mihail Stan și Eugen Cristea, cu un final asigurat de Mircea Vintilă și Adrian Păunescu ia sfîrșit un spectacol pe care la urma-urmei îl putem considera între cele mai bune. Și îl considerăm.

TÎRGU MUREȘ, 3 aprilie, orele 18 : Nemaipomenită a fost cererea de bilete aici, la Tîrgu Mureș. Factori competenți județeni ne-au informat că la o întreprindere de mobilă cu cîteva mii de angajați abia s-au putut repartiza 6 bilete. Acceptînd evidența — sute de oameni vor să ne asculte dar nu au găsit bilet — conducătorul cenaclului, Adrian Păunescu, solicită tovarășului Ioan Florea, prim-secretar al Comitetului județean Mureș al P.C.R., acordul pentru ca de la orele 21, să aibă loc un alt spectacol. Solicitarea este primită cu generozitate și promptitudine, lucru care ne determină ca și aici, pe această pagină, să transcriem emoția și recunoștința ce ne-au dominat. Autorul acestor cronici, însoțit ca de obicei de actorul Eugen Cristea, au beneficiat de o mașină a organelor locale anunțînd în absolut toate cartierele orașului tinerea celui de al doilea spectacol. Alt mijloc de informare nu era posibil duminică seara. Din spectacol am fost prezenți la marile reușite ale lui Gil Dobrică și ale Marcelei Saftiuc — în prima parte și ale lui Victor Socaciu, Evandro Rossetti, formația Phoenix, Mircea Vintilă, Dumitru Fărcaș și Gheorghe Mureșan, Adrian Păunescu, în a doua parte a primului spectacol. Am asistat emoționați la finalul acestui spectacol într-un oraș în care muncesc și trăiesc împreună și la fel români și maghiari. Ei, finalul, a fost asigurat de către Dumitru Fărcaș, Gheorghe Mureșan, Mircea Vintilă și Adrian Păunescu. **Dulce Românie** (Adrian Păunescu-Mircea Vintilă), **Un cîntec,** dedicat președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu (Adrian Păunescu, recitat de către autor), **Bade Ioane** (Tudor Arghezi—Mircea Vintilă), **Suita de melodii românești, maghiare, germane și sîrbești, Tricolorul, Internațională, Hora Unirii** (interpretate de Dumitru Fărcaș și Gheorghe Mureșan) și **Pămîntul, deocamdată** (Adrian Păunescu—Mircea Vintilă). În chiar finalul unui spectacol în care indiferent de sîngele care ne curge prin vine ne-am simțit fii și cetățeni ai României, am spus alături de conducătorul cenaclului nostru poemul ce-i aparține și ne reprezintă **Lumină ! Luptă ! Libertate !**

TÎRGU MUREȘ, 3 aprilie orele 21,30 : La începutul acestei veritabile întîmplări de muzică și poezie, poetul Adrian Păunescu mulțumește pentru înțelegere tovarășului Ioan Florea, prim-secretar al Comitetului județean Mureș al P.C.R. Mulțumește, de asemenea, organelor județene și orășenești pentru ajutorul acordat în anunțarea rapidă a locuitorilor orașului despre acest al doilea spectacol.

Nu trebuie, sperăm, să batem prea multă monedă pe faptul că și aceasta a fost o veritabilă întîmplare literar-artistică. În ciuda oboselii, atît cît a putut s-o învingă fiecare dintre noi, atît cît a ținut s-o învingă fiecare dintre noi, spectacolul se constituie încă de la început într-o frumoasă șansă a muzicii și poeziei tinere, aceea de a se întîlni cu un public cald și avizat, public format din oamenii acestui frumos și puternic oraș angajați cu toate puterile în lupta pentru edificarea României, astăzi și aici. Fie că s-au numit Birsan sau Nagy, Tafian sau Imre, Popescu sau Fazekaș, Ionescu, Roth sau Weissman, cei din sală au făcut dovada, prin participare, că iubesc arta revoluționară și militantă, aceea pe care cenaclul nostru cu puterile sale, atîtea cîte sînt, o slujește cu devotament. Parcă în acest traseu al solidarității și omeniei, cenaclul nostru s-a revitalizat exemplar aici, la Tîrgu Mureș.

Răspunzînd prompt cerințelor unui spectacol modern, Adrian Păunescu a organizat întîmplarea literar-artistică pe recitaluri. Primul a aparținut lui Dumitru Fărcaș și Gheorghe Mureșan al căror repertoriu spune, sîntem convinși, totul : **Potpuriu de melodii românești, maghiare, germane** și **sîrbești, Moroșeni, mă ascultați, Țara mea și mîndra mea, Marșul Iancului, Hora Unirii.** Foarte bune recitalurile lui Mihail Stan, Marcela Saftiuc, Gil Dobrică, Adrian Ivanițki, Karol Horváth și Erika Józsa, Victor Socaciu, Eugen Cristea, Doru Stănculescu și Sorin Minghiat, Florian Pittiș, Mircea Vintilă, formația Phoenix. Există, desigur, și spectacole în care cronicarului îi stă bine atunci cînd descrie cu amănuntul tot ce s-a întîmplat, dar există și spectacole în care se cer nu cronicari, ci oameni capabili să înțeleagă totul, chiar dacă nu notează **totul.** Programul a fost tot atît de bun ca și primul, a fost de fapt un triumf al marilor idei, în domeniul culturii, ale partidului, ale secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Cum și după acest al doilea spectacol cererea de bilete continuă am decis de comun acord cu organele județene de partid ca poimîine (5 aprilie, n.a.) să mai aibă loc un spectacol, tot la Cinematograful Arta, începînd cu orele 16,30.

COPȘA MICĂ, 4 aprilie, orele 16,30 : Potrivită atmosfera, potrivit locul pentru această întîmplare literar-artistică, pentru un cenaclu ce-și propune să slujească și să reprezinte — cu puterile sale — întregul tineret al țării. Sala cantinei Grupului școlar de chimie. Acolo, la cantină, pe care viața de internat își pune atît de viguros amprenta, am fost fericiți că venind am făcut, fie și pentru trei ore, mai bună viața elevilor din Copșa Mică. În acest oraș, în care industrializarea se simte pînă în cele mai mici amănunte, în acest oraș onest pînă la dăruire, am pătruns, credem, ca o carte poștală venită din provinciile părinților noștri. Mai important decît spectacolul nostru ni s-a părut cei oferit de această școală aspră și dîrză, de acest oraș participînd sută la sută la noua viață economică a țării. Ne propunem să revenim, cît se poate de curînd, aici pentru a desfășura un spectacol în aer liber.

SIGHIȘOARA, 4 aprilie, orele 20,30 : Deși sighișorean, Adrian Ivanițki a fost bine primit de către localnici. Lăsînd gluma la o parte, trebuie remarcată și aici contribuția importantă a tînărului cîntăreț la viața cenaclului nostru. Impresionante recitalurile lui Florian Pittiș, Doru Stănculescu, Phoenix, Gil Dobrică, Mircea Vintilă, Erika Józsa și Karol Horváth. Frumos a cîntat din nou Ion Zubașcu, Firește, o stație de sunet s-a ars din nou, lucru care nu l-a împiedicat pe Erlend Krauser să fie excelent. În final, cei 900 de oameni (mai mulți n-au încăput) au recitat împreună cu Adrian Păunescu poemul **Lumină ! Luptă ! Libertate !** și au cîntat **Trăiască România !** A fost un spectacol frumos, echilibrat, dar și aici trebuie să revenim pentru a consolida cunoștința cu oamenii și orașul.

TÎRGU MUREȘ, 5 aprilie, orele 10,30 : Cu prețul unor mari eforturi, căci oboseala ține să devină starea noastră normală, am fost prezenți — la chiar ora fixată — aici, la Tg. Mureș, pentru cel de al treilea spectacol desfășurat în acest turneu în localitate. Din nou o sală arhiplină, din nou o participare extraordinară la tot ce se face pe scenă. Adrian Păunescu socotește, pe bună dreptate, că în topul nostru pe locul întîi, alături de București, Craiova, Baia Mare, Timișoara, Reșița, trebuie, pe locul ocupat pînă acum de tînărul public din Cluj-Napoca, adăugat și Tg. Mureș. Iată, îi adăugăm. Cu excepția lui Evandro Rossetti, care a acuzat oboseală și nu a participat la spectacol, ceilalți — Doru Stănculescu, Sorin Minghiat, Adrian Ivanițki, Erika și Karol, Ion Zubașcu, Gil Dobrică, Marcela Saftiuc, Eugen Cristea, Victor Socaciu, Mircea Baniciu, Iosif Kappl, Erlend Krauser, Octavian Ștefănescu, Florian Pittiș, Mircea Vintilă și Adrian Păunescu — au învins greutățile acestui turneu și pe scenă au realizat cu lucrurile din repertoriul de bază un nou spectacol extraordinar. Este un timp atît de frumos aici, la Tg. Mureș, încît ni s-a făcut dor de un cenaclu la iarbă verde.

MIERCUREA CIUC, 5aprilie, orele 18,00 : Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, a revenit la Miercurea Ciuc la vechi prieteni, acolo unde a simțit nevoia să meargă — și a fost primit generos încă pe vremea cînd era pui.

Acum, cînd nu mai este un pui, a dorit și a reușit să prezinte publicului un spectacol de aleasă ținută artistică și de puternică forță emoțională, constituind de fapt un omagiu tineresc și patetic pentru România, pentru toți cetățenii ei, un vibrant omagiu pentru secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Au contribuit la reușita întîmplării literar-artistice Mircea Vintilă, Florian Pittiș, Gil Dobrică, Erika Józsa, Karol Horváth, Marcela Saftiuc, Doru Stănculescu, Sorin Minghiat, Ion Zubașcu, Adrian Ivanițki, Victor Socaciu, formația Phoenix. Ordinea în care au cîntat și au recitat nu mai importă din moment ce fiecare a ținut să ofere spectatorilor o seară de neuitat. A fost încă o dată un prilej de a constata că arta autentică, de inspirație revoluționară, cu profunde rădăcini în societatea românească și cu largă deschidere spre problemele lumii, are toate șansele să invite la meditație, să răscolească întrebări și să provoace răspunsuri.

SFÎNTU GHEORGHE, 6 aprilie, orele 17,30 : În dorința de a fi prompți și de a informa cititorii în legătură cu turneul Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar, consemnăm, acum, la încheierea ediției, că spectacolul a început de cîteva minute și primirea călduroasă cu care au fost întîmpinați aici membrii cenaclului este de bun augur pentru ca întîmplarea literar-artistică să devină o frumoasă și convingătoare manifestare a muzicii și poeziei tinere. Ceea ce, trebuie s-o recunoaștem, ne bucură, chiar dacă pe parcursul acestui lung turneu transilvan am mai avut ocazia să înregistrăm astfel de situații. Sau poate tocmai de aceea.

EUGEN SECELEANU ■

BISTRIȚA

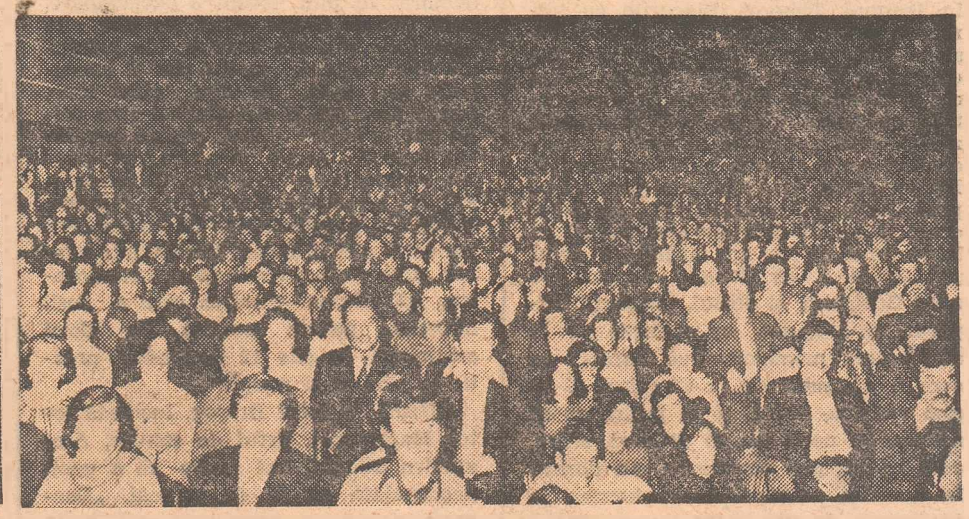

TÎRGU MUREȘ.

Un timp care confirmă virtuţile tradiţionale ale poporului român

SOLIDARITATEA, OMENIA,

Sub impulsul unanim şi generos al înaltei solidarităţi umane

I-am întîlnit pe un şantier de curînd deschis în cartierul bucureştean Titan, un spaţiu liber între blocuri, cuprins acum de mişcarea ritmică a oamenilor şi utilajelor. Din şosea, de la fereastra autobuzului, îţi par, firesc, un colectiv obişnuit de constructori despre care ştim că trebuie să aparţină vreunui I.C.M. şi că vor realiza un bloc sau două, trainic şi în timp record, aşa încît, trecînd zilnic pe acolo, nici să nu bagi de seamă cînd se mută locatarii. Cît priveşte construcţia propriu-zis, blocurile M 12, 13, 14 cu 396 de apartamente, chiar aşa se va întîmpla, la sfîrşitul anului aici vor apărea, la ferestrele proaspăt vopsite, perdele şi flori. Constructorii însă formează un colectiv mai puţin întîlnit pînă nu demult, în peisajul marelui oraş. Sînt oameni aparţinînd trustului de construcţii Hunedoara-Deva, prezenţi aici ca şi alţii, sub impulsul unanim şi generos al înaltei solidarităţi umane, dovedit în aceste momente de toţi cei ce muncesc în patria noastră.

Au şi la Deva treburi şi încă multe, trustul va trimite aici în perioada de vîrf a lucrărilor cam 300 de oameni şi 300 de constructori înseamnă o adevărată armată care va lipsi de pe fronturile de lucru ale judeţului, ea fiind însă înlocuită prin eforturile sporite ale celor rămaşi, au deci treburi, au familii, au poate şi greutăţi, dar au venit, iar prezenţa lor se simte încă de pe acum, cald, frăţeşte. Ce fel de oameni sînt ? Adică ce gîndesc, ce preocupări au aceşti noi prieteni? Iată cîteva portrete surprinse, cum se spune, din mers. Mai întîi maistrul principal

Kloss Andrei : „Ne facem doar datoria de constructori, de oameni ai pămîntului"

Fotografii de ION PREDOŞANU ■

Iacob Arghir, fiindcă pe dînsul l-am abordat primul, acolo lîngă groapa de fundaţie. Mă întrebaţi ce simt ?, e greu de spus în cîteva cuvinte, zice. Şi poate că fraza asta a mea a mai rostit-o şi altcineva. În ce mă priveşte, eu am încă în minte inundaţia, cînd mi-a intrat apa în casă şi cînd întregul nostru oraş a primit ajutoare din întreaga ţară. Dar nu despre asta e vorba în primul rînd. Aş spune mai degrabă că sîntem toţi oameni, oameni ai acestei ţări şi necazul sau nenorocirea unora ne priveşte pe toţi. Am început aici lucrul în 21 martie şi am putut vedea că bucureştenii sînt oameni calmi şi s-au apucat de treabă foarte serios. Ne-am înţeles bine imediat cu toţi cei care colaborăm. Cei de la utilaje respectă graficele la minut, I.U.T.-ul în special, ni se asigură materialele. Sigur că există şi o anumită greutate în sensul că organizarea de aici are proporţii uriaşe şi uneori avem senzaţia că ne putem pierde în marele oraş. Asta fiindcă noi, la Deva, trăim oarecum altfel, sîntem mai puţini, viaţa e parcă mai liniştită. La noi, cînd treci pe stradă şi un cîine te cunoaşte. Dar n-avem timp să ne facem probleme de acest fel fiindcă e mult de lucru. Mă întrebaţi cum am lăsat familia ? Am încredere în toţi cei de acasă. Am avut o singură problemă, cu cel mic, care trebuie dus în fiecare zi la grădiniţă ; am vorbit cu fetiţa care merge deja la şcoală : fata tatii, tu trebuie să-i porţi de grijă acum frăţiorului, eu merg la Bucureşti, ai văzut şi tu ce este acolo, a înţeles ; am telefonat de curînd la soţie, la serviciu, şi totul este în ordine.

Andrei Kloos, şef de echipă, este dintr-o comună de lîngă Sibiu.

— Aici n-am venit încă cu toată echipa, încă nu e nevoie, cam peste o lună vom fi toţi. Muncesc acum la organizarea de şantier, paralel, bineînţeles, cu lucrul la fundaţiile blocului ; vrem să terminăm de grabă, ne pare rău pentru oamenii care au suferit.

La organizare, mai precis la săpăturile necesare unui grup social, l-am întîlnit şi pe Ilie Moisuc. Un tînăr cu statură atletică, cu chip vesel. Lucrează alături de soţia sa, Elena, cu care se află împreună din luna ianuarie. Oricum, spune el, noi abia ne începem viaţa, aşa că putem lucra oriunde, dar e mai bine că am venit aici, la Bucureşti, să ajutăm unde este nevoia mai mare.

Iuliu Ghiorghi, Ghiula îi spun colegii, a mai fost în Bucureşti, adică chiar a lucrat la un bloc de pe Calea Dorobanţilor. Am venit doar de o zi, mărturiseşte, n-am avut timp să trec să văd cum se prezintă blocul, dar după cum ştiu că am lucrat noi acolo, cred că n-a suferit nimic la cutremur. Îi spun că toate blocurile noi de pe Dorobanţi sînt întregi şi îmi strînge mîna. Am să scriu acasă la Suplac, lîngă Oradea. Eu stau cu familia, nevasta şi copiii la Deva, dar le scriu ălor bătrîni că m-au rugat să le spun ce e în Bucureşti.

Cel care conduce şantierul deschis de oamenii din Deva este inginerul Gheorghe Cărăbas. Numele acestui om este strîns legat de marile construcţii ale îndepărtatei localităţi : Hotelul Sarmis, clădirea sindicatelor, casa de cultură etc. Acum conduce 26 de

Vor şti că au lăsat în urmă case, tihna şi căldura unor cămine

Pînă nu demult, inginerul Dumitru Adrian conducea şantierul 2 al Trustului de construcţii Braşov, cu puncte de lucru în cartierul Steagul roşu, în oraşul de la poalele Tîmpei, şi la Hărman-Zizin. „Acum ne-am stabilit aici, în microraionul 8 în Drumul Taberei, îmi spune. Vrem să-i ajutăm pe bucureşteni. Avem de făcut 528 de apartamente, adică şase blocuri a cîte zece etaje, cu termen de predare în noiembrie. Trei pe strada Veronica Micle. Se numesc A, B şi C. Iar trei chiar aici, în Drumul Taberei. Blocurile cu numerele 822, 823 şi 824". „Cum v-aţi instalat aici, cum a decurs organizarea de şantier ?" „Cu rapiditate maximă şi cu o înţelegere între noi şi bucureşteni, aş spune, ideală. Încă din prima zi am avut asigurată cazarea la nişte cămine ale centralei, în Vitan-Bîrzeşti. Ni s-a părut însă distanţa prea mare pînă acolo, pierdem o oră, două pe drum, timp în care puteam munci cu folos. Iată de ce am apelat la şeful şantierului 1 din Grupul de şantiere nr. 7 Bucureşti şi dînsul, inginerul Năpăruş, ne-a ajutat cu oamenii săi la amplasarea primelor două barăci, pe care le-am adus de la Cîmpina. S-au mai restrîns, adică, şi ei puţin, ca să ne facă şi nouă loc. A doua zi, seara, cum ne-am pus geamurile, am dormit în barăcile noastre. Acum lucrăm la încă două, de cîte 50 de locuri, fiindcă în curînd numărul muncitorilor din lotul nostru, lotul Braşov, cum îi spunem simplu, va creşte. Deocamdată sîntem 83. În perioadele de vîrf vom fi cam 400 de oameni".

Paralel cu organizarea de şantier, îmi spune inginerul Dumitru Adrian, au fost preluate documentaţiile de la Institutul „Proiect-Bucureşti" şi s-au făcut demersuri pentru pregătirea terenului, o operaţie preliminară destul de dificilă întrucît braşovenii, aflu, vor face numai plombe. „Nu puteam săpa direct, pînă nu se executau devierile de rigoare la conductele de apă, gaze, la instalaţia electrică etc. Întreprinderea de construcţii edilitare Bucureşti ne-a ascultat rugămintea şi au intervenit însă cu maximă promptitudine pentru a ne deschide front de lucru. Bineînţeles că n-am stat să ne uităm, funcţionăreşte, cum îşi fac ei datoria pentru ca abia apoi să venim noi să săpăm fundaţiile, ci am pus mîna la treabă şi-am lucrat împreună. Aşa se face că la blocul 822, de exemplu, lucrările au demarat în plin. Avem 8 excavatoare, plus 15 basculante mari, de cîte 17 tone, care sînt ale noastre, ale judeţului. Bucureştenii ne-au dat 8 basculante mai mici, de cîte cinci tone, foarte necesare şi ele. Curînd vom primi un buldozer mare, pentru nivelarea fundului gropii, şi o draglină pentru compactarea terenului de fundaţie. Fiindcă avem de gînd să nu pierdem nimic din timpul nostru de muncă. Noi am venit aici să facem treabă, într-adevăr, să se vadă ceva de pe urmele noastre, să alinăm durerea care a fost. Muncim, pentru aceasta, în două schimburi de cîte 12 ore, adică practic lucrăm zi şi noapte".

Alături de lotul Braşov, lucrează lotul Maramureş. Şeful de şantier, Alexandru Silaghi, îmi spune că a venit deocamdată cu 65 de oameni. „Deocamdată nu era nevoie de mai mulţi, adaugă inginerul şef Gheorghe Bentu.

Cu vreo săptămînă înainte de a-i aduce pe oameni aici, am venit la Bucureşti numai cîţiva. Am aflat atunci foarte exact unde este nevoie de noi şi deci cam cîţi oameni ne trebuie. În săptămîna aceea am avut şi răgazul să gîndim, dacă pot să spun aşa, proiectele pe care le-am primit şi pe care le vom executa noi." Proiectele de care-mi vorbeşte inginerul Bentu au început, la numai o săptămînă după sosirea maramureşenilor, să se înfiripeze. Maramureşenii au venit pe 22 martie şi, după cum mi se spune, a doua zi au început să lucreze în plin. La blocurile 825, 825 bis şi 107. În total, 264 de apartamente. Se munceşte şi aici tot în schimburi de cîte 12 ore. De cînd a sosit în Bucureşti şi pînă în ziua cînd vorbeam cu el, Nicolae Balint, împreună cu echipa de fierari pe care o conduce, au fasonat şi montat în cofrag peste 15 tone de fier beton, ceea ce înseamnă armătura la fundaţia a peste 120 de apartamente. La rîndul său, Lucăcel Leontin, şeful betoniştilor, a turnat, cu oamenii săi, în jur de 100 metri cubi beton pe zi, ceea

IUBIREA DE ȚARĂ

oameni dar va conduce în perioada de vîrf, așa cum spuneam, munca a 300 de constructori.

Problemele de organizare, zice, sînt destule chiar de la început sau mai ales la început. Am preluat un teren gata balizat, ni l-au oferit cei de la grupul 4 șantiere, bucureștenii cu care colaborăm cel mai mult și foarte bine. (Îl cunoscusem pe maistrul Gheorghe Dănăilă de la acest grup, lucrînd împreună cu oamenii săi, Vasilescu Ion, Chilimbuță Gheorghe, Petre Hanganu, Marin Ștefan și alții, la turnarea betonului de temelie la un bloc cu 88 de apartamente. Îmi vorbise cu laudă despre „harnicii din Deva" care preluaseră cu siguranță și pricepere construcția M-urilor și intraseră cu iuțeală în atmosfera bucureșteană de construcții). Am împărțit oamenii la lucrări paralele, spune mai departe inginerul. De pildă, în timp ce noi terminăm săpăturile, fierari-betoniștii, conduși de Ion Preg, confecționează armături într-un atelier central unde ni s-a dat acces. Studiind proiectul, am remarcat cu satisfacție că putem să-i aducem îmbunătățiri de ordin tehnologic. Noi am căpătat o bună experiență în aplicarea structurilor repetitive. Le vom folosi și aici; la Deva confecționăm deja rame metalice și astfel putem utiliza la turnarea betonului panouri mari, deci productivitate. Firește, vom folosi macarale, una o aducem de la Deva, alta trebuie să o găsim aici. Alte probleme în afara celor de ordin tehnic ? Da, există una : sîntem în șantierul nostru mai mulți comuniști și întrucît vom munci și trăi aici luni de zile trebuie să nu ne rupem de viața de partid. Am fost la sectorul 4, dar am aflat că vom aparține de un comitet de partid care este organizat la nivel de Capitală pentru noi, constructorii.

...Aceștia sînt cîțiva dintre constructorii veniți în Capitală să ajute la înălțarea edificiilor necesare vieții. Sînt oameni diferiți ca structură sufletească, au diferite preocupări dar sînt animați cu toți de un sentiment puternic, solidaritatea.

VICTOR CONSTANTINESCU ■

ce nu-i deloc puțin. „Este adevărat, îmi spune acesta din urmă, că rezultatele de pînă acum se datorează și prieteniei noastre — că eu nu pot să-i spun altfel — cu bucureștenii. Să scrieți și despre ei, fiindcă merită, oamenii, și fiindcă ne ajută foarte mult, deși noi vedem că asta înseamnă eforturi deosebite pentru ei. În ce ne privește, noi parcă am fi lucrat cu tovarășii Marinescu, de la stația de betoane Bujoreni, și Dincă, de la stația micro 8, de cînd ne știm. Ei fac betonul pe care-l turnăm noi. Și-l fac bine, și-n cantități cît să ne ajungă și să nu stăm." Un exemplu de conlucrare între constructorii bucureșteni și cei veniți aici din diferite colțuri ale țării să ajute îmi dă și inginerul Bentu. „Cu cei de la șantierul 6, din Grupul de șantiere nr. 7 al Capitalei, ne-am înțeles, ca să zic așa, din ochi. Ei ne-au dat tot concursul la grăbirea organizării de șantier, la introducerea apei și curentului, și chiar la montarea liniei unei macarale-turn. Iată de ce cred că, organizîndu-ne cît mai bine, dar contînd și pe sprijinul bucureștenilor, atunci cînd ne este absolut necesar, vom reuși ca la mijlocul lunii octombrie să predăm cele 264 de apartamente. Tot ceea ce facem noi aici constituie, de fapt, un răspuns, o ilustrare, o dovadă — pe măsura puterilor noastre — a profundei solidarități comuniste a întregului nostru popor, de care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, amintea în expunerea din data de 28 martie. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a vorbit atunci despre comportarea minunată, exemplară, a poporului nostru. Ne străduim să fim demni de această înaltă apreciere și încercăm să ne gîndim încă de pe acum la satisfacția pe care o vom resimți cînd, la întoarcere către casele noastre, vom ști că am lăsat în urmă case, tihna și căldura unor cămine."

DUMITRU ELIADE ■

„Ca mamă le purtam de grijă, dar partidul, statul le-au purtat mai multă grijă"

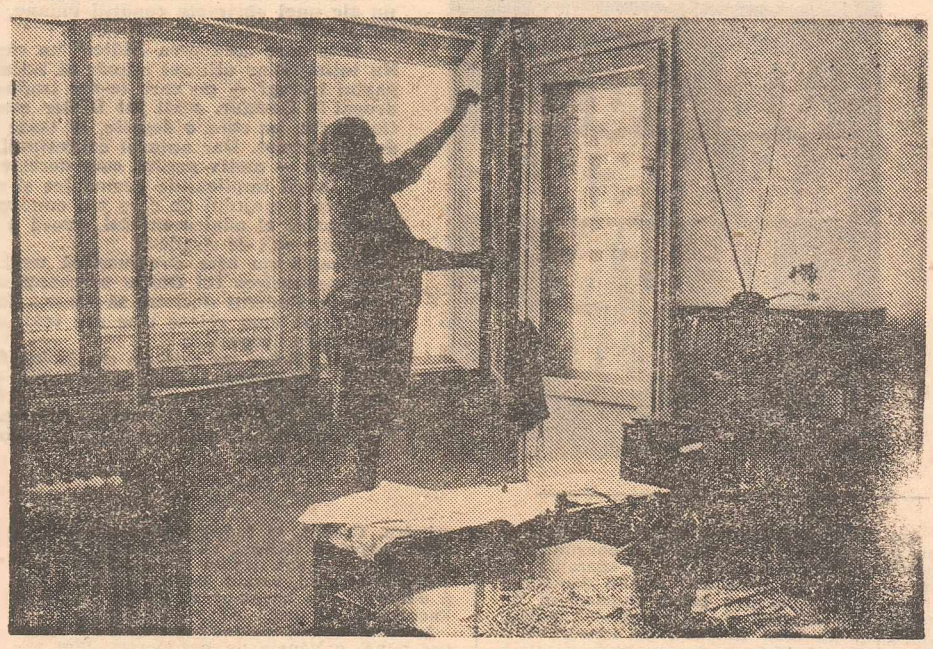

De la spațiul locativ al sectorului 1 al Capitalei capăt cîteva adrese. Mi le notez în carnet : la blocul 101, etajul 3, din Șoseaua Colentina, a primit un apartament nou Ana Șoavă care a locuit pînă la 4 martie în blocul de pe strada Lizeanu. Rudolf Elena și Eleonora Mănescu, tot de pe scara 1 a blocului din Lizeanu, au primit locuințe noi pe strada Zețarilor. Multe alte familii, persoane singure au primit apartamente sau garsoniere la blocul nr. 15 de la Parcul Tineretului : la apartamentul 76 locuiește acum Victor Țigoiu, din Bulevardul Bălcescu 3—5 ; la apartamentul 64 locuiește Gabriel Mereț ; la apartamentul 78 — Gheorghe Zoblovschi ; la apartamentul 49 — Rodica Bardan, iar la garsoniera nr. 79, blocul 115, din Șoseaua Ialcului, locuiește acum Eugen Gaciu.

O mașină mă poartă spre Șoseaua Colentina. Urc la etajul cinci, blocul 106. Și aici s-au mutat în ultimele zile mai multe familii sinistrate. Sun la apartamentul 23 și ne deschide Valeria Drăgan, mama subinginerului Doru Drăgan de la Automatica : „Copiii sînt la uzină, ne spune dînsa, iar eu am venit de la Arad să le dau o mînă de ajutor : le spăl geamurile, le aranjez prin casă, șterg praful. Copiii mei s-au salvat de la blocul „Dunărea" numai cu ce au avut pe ei. Dar iată că abia au trecut cîteva zile și i-am găsit deja la noua lor locuință, un apartament nou, dotat cu tot strictul necesar — mobilă, frigider, televizor, aparat de radio, pături, lenjerie. Eu, ca mamă, le purtam mare grijă (fiului meu, norei — Daniela, nepotului) dar conducerea partidului, a statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, le-au purtat, observ, și mai multă grijă. Văd cu ochii mei ce au copiii după ce nu au mai avut nimic și abia îmi vine să cred. Pentru că eu una atîta omenie ca în aceste zile triste n-am mai văzut. Și vă mărturisesc, sincer vă mărturisesc, că mă mîhnește cînd citesc în ziare, că alții care vorbesc românește pe la unele posturi străine de radio ne poartă, cred ei, de grijă. Cred eu că și dacă vorbesc românește, oamenii de care v-am pomenit nu sînt români ; de vreme ce vorbesc de rău țara, poporul acesta atît de erou".

Trecem în continuare pragul altor familii și toți ne mărturisesc mulțumirile lor din inimă pentru conducerea statului, a partidului. Le mai putem citi pe față durerea, dar nu spaima că sînt singuri, pentru că nici o clipă nu au fost singuri.

G. NICOLAE ■

Gesturi ale unei înalte și plenare solidarități umane

Alegem dintre toate constatările noastre, dintre informațiile pe care ni le furnizează conferențiarul doctor Tiberiu Șeicaru, șeful clinicii de chirurgie a Spitalului Colentina, pe cea mai esențială : nici unul dintre sutele de răniți aduși aici imediat după cutremurul din 4 martie nu și-a pierdut viața. Toți au fost salvați. Toți trăiesc, se simt bine, sînt stăpîniți de calm și de speranța profundă că se vor simți și mai bine. Este cea mai elocventă dovadă că întreg personalul spitalului, al cărui director este doctorul Grigore Dumitrescu, și-a făcut, își face într-un mod impecabil datoria. Cu atît mai mult cu cît, uneori, viața a fost salvată chiar și din imperiul morții clinice : este cazul profesoarei Magdalena Arnăutu Anghelescu, 30 ani, Școala generală 46, una dintre supraviețuitoarele de la blocul Continental. A fost adusă de cei doi salvatori ai săi, studenții Adrian Cojocaru și Mihai Butnaru, cu puls zero și tensiune zero. Ce să spunem acum ? Că a fost operată și dînsa, ca atîtea alte cazuri, la lumina felinarului ? Că s-a încercat în cazul ei aproape imposibilul ? Important este acum că Magdalena Arnăutu Anghelescu trăiește ! „Să subliniați acolo, ne roagă dînsa, că mă simt bine. Sînt convinsă că mă voi simți și mai bine ; că personalul secției ortopedie, condus de doctorul docent Clement Baciu, doctorul Dumitru Dumitrescu, asistentele Carmen Iordăchescu și Luiza Rădut, mi-a salvat viața. Așa să scrieți". Așa am scris și noi, și simplitatea cuvintelor are darul să emoționeze. Așa cum emoționează și gestul studentului Adrian Cojocaru, cel care a scos-o dintre ruine și pe care îl găsim aici, la căpătîiul profesoarei. Vine zilnic pentru că nu poate altfel. Acum îi împletește un fel de pătuț, din material plastic, pe care i-l va așeza sub spate, pentru o mai bună ventilație a corpului. Este unul dintre gesturile deloc mărunte ale unei înalte și plenare solidarități umane care a declanșat ca unul dintre cele mai perfecte resorturi ale acestei societăți socialiste pe care o compunem.

Conferențiarul doctor Tiberiu Șeicaru, doctorii Petre Andronescu, I. Luca, Alexandru Marcov, șeful secției de terapie intensivă, doctor Vasile Grădinaru, alții care au operat în noaptea de 4 martie, sora șefă Maria Penciuc, cu toții ne asigură că starea de sănătate a bolnavilor care se mai află internați aici este bună și foarte bună.

Aceasta, constatăm noi, pentru că Spitalul Colentina, cu servicii cunoscute în lumea medicală, nu a fost luat prin surprindere : dotat cu cele necesare — sînge, medicamente, aparatură etc., dar mai ales cu buni specialiști, cazurile grave și foarte grave care au fost operate în noaptea de 4 martie (printre ele și patru scoateri de splină), au fost salvate. S-a evidențiat, astfel, tradiția valoroasă a secției de chirurgie, necesitatea funcționării ei permanente, secție care deservește pe lîngă populația din sectorul 2 și cazurile-urgență de la Spitalul de boli contagioase Colentina, cele de la medicină internă, dermatologie, boli profesionale și neurologie, servicii componente ale spitalului clinic Colentina.

Maistrul Ionel Popa, 37 ani, născut în comuna Mărașu (Brăila), pe care aveam să-l revăd după mai bine de 10 ani, a fost adus de colegii lui laminoriști, cu fracturi multiple ale membrelor inferioare. Se afla în secția de laminare (de pe Calea Griviței) a Întreprinderii Republica. „Eram maistru de schimb, zice, și am alergat să le strig băieților să iasă afară. Îmi era teamă că o să cadă acoperișul halei peste ei. Pe urmă am alergat spre o altă hală. Dar n-am mai ajuns și la ceilalți colegi. M-am trezit aici". Starea în care a venit maistrul Ionel Popa nu a fost deloc ușoară. Acum însă, grație îngrijirii pe care o primește, se simte bine, mult mai bine. A fost, este încă vizitat de cei care l-au salvat și pe care el a dorit atît de mult să-i salveze : colegii lui de muncă, laminoriștii.

Eugenia Maria Popescu, 56 ani, din Calea Moșilor 135, scoasă după 3 zile de sub ruine, se simte din ce în ce mai bine. Nu are fracturi, dar datorită faptului că a stat 73 de ore claustrată într-un spațiu foarte îngust, cît un cufăr, necesită o recuperare mai îndelungată, se luptă acum cu o paralizie a piciorului drept. Medicii sînt convinși însă că o vor însănătoși. Bine se simte și Vasile Buzoianu, 21 ani, strada Polonă 102, venit cu politraumatism, fractură de bazin, de claviculă, ruptură de splină și hemoragie internă. Ne mărturisește că abia așteaptă să meargă acasă. Cu mare emoție și recunoștință pentru personalul medical ne mărturisesc starea lor de sănătate, bună, și Elena Scarlat, din comuna Dărăști (Ilfov), Valeria Enache, de la blocul Scala, Sița Tunsu, din strada Mihai Bravu 164, cu fracturi la ambele membre inferioare, inginerul Traian Petruscă, salvat de la etajul 9, cu plăgi multiple, vindecat aproape ; un alt pacient, Inel Popa, din Calea Moșilor 135, cu plagă contuză la membrul inferior drept și alții. Desprindem din cuvintele lor pline de mulțumire, la adresa personalului spitalului, la adresa conducerii de partid și de stat, dragostea de care sînt înconjurați, grija atît de omenească a celor care le vindecă rănile. Se degajă din privirile acestor oameni care încă mai suferă, dar care poartă pe chipurile lor atîta speranță, se degajă, spuneam, multă lumină.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Sînt tatăl unui drogat

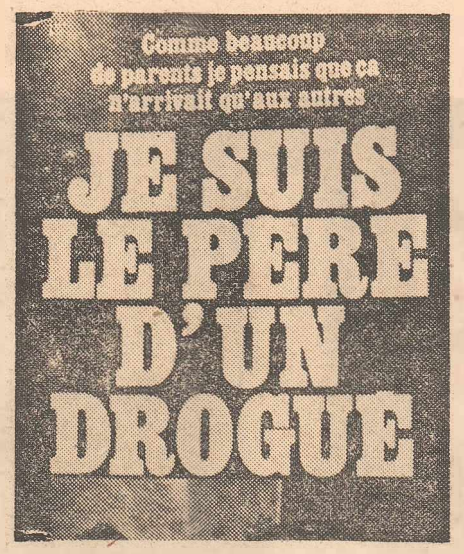

● În acest număr inaugurăm o nouă rubrică : „Am tradus pentru dv.“ Vom reda în cadrul ei documente umane care aruncă noi lumini asupra lumii în care trăim. O lume contradictorie în care, alături de opulență și de avînt tehnologic, întîlnim mizerie, dezagregare morală, disperare — rezultante nu ale unei abstracte condiții umane, ci ale unor realități sociale bine determinate.

Este oare „afacerea Didier“ un caz izolat, singular ? Fără îndoială că nu. Nu întîmplător ultimul număr al influentei reviste „Paris Match“ îi consacră pagini întregi — pe care le-am tradus integral — sub titlul „Sînt tatăl unui drogat !“ Desigur, tatăl lui Didier este preocupat de prăbușirea interioară a fiului său, pe care o descrie, în toate amănuntele sale, pe alocuri cu accente de exasperare. Dar autorul confesiunii, psiholog și publicist cunoscut în viața pariziană — motiv pentru care dorește să-și păstreze anonimatul — descifrează el însuși implicațiile economice și sociale ale dramei individuale. El evocă „rușinea șomajului pe care am cunoscut-o“ și urmările asupra psihicului impresionabil al adolescentului, evocă o întreagă ambianță : „Se găsesc droguri la fiecare colț de stradă !“

Drama nu este circumscrisă unui singur oraș sau unei singure țări. În fapt, prăbușirea lui Didier a început la Rotterdam, pe cînd se afla într-o tabără de studenți doritori să ajute... lumea sărmană din Rotterdam. În realitate, după cum reiese clar din text, sub firma acțiunii umanitare se ascundea cloaca drogurilor.

Nu, Didier nu este un caz izolat. Scrie tatăl său : „Toți prietenii săi erau drogați. Prietenie... Ce cuvînt nobil, sacru, dar aceasta doar atunci cînd nu are drept cadru un univers înecat în fum, infernul interior al autodistrugerii. Iată noul mit : să-ți distrugi propria ta viață !“

Lupta pentru salvarea lui Didier continuă...

LIONEL NIȚESCU ■

Am un nume cunoscut la Paris. De aceea nu pot să-i dau în vileag. Am consimțit la publicarea acestei povestiri în speranța că va lămuri și va ajuta alte familii disperate.

Cosmarul a început într-o după-masă de noiembrie. În acea zi, întorcîndu-mă acasă, am găsit un bilet în cutia de scrisori. Îmi era trimis de M.A., o personalitate catolică din arondismentul al XVI-lea al Parisului, om demn, grav care îi cunoștea pe fiii mei, buni prieteni cu ai săi Îmi cerea să-l vizitez de urgență „Este vorba de Didier. Voi veni la dv însoțit de Martine B.“ Martine este o tînără femeie de 23 de ani care a jucat teatru cu Didier, fiul meu mai mare. Îndată după întoarcerea mea acasă se sună la intrare M.A. se află în fața ușii, în costum de duminică și părînd destul de abătut. Martine îl urmează La început nici n-am recunoscut-o Această tînără rotofeie și cam ciudată a devenit în ultima vreme cadaverică. Arată aproape ca o cerșetoare. Ea se prăbușește pe un divan și ne anunță, pe soția mea și pe mine, cu un ton sever :

— Nu mai pot să mă ocup de Didier, este peste puterile mele. A venit în toiul nopții la mine, delira, făcea salturi de doi metri.

M.A. ne privește intens, parcă ne tîntuiește cu ochii săi. Soția mea se sperie și întreabă dacă Didier a avut un accident. Ea nu înțelege ce se petrece, nu pricepe sensul dramei, al acestei vizite îndoliate înconjurate de mister.

— Fiul vostru se droghează, exclamă deodată Martine, care începe să fumeze nervos. Nu pot să mă mai ocup de el. Soția mea exclamă : „Imposibil, de necrezut ! Didier nici nu are bani pentru asta. Noi nu-i dăm decît cîte puțin, cu picătura“.

Soția mea consideră drogurile un lux.

Cele două femei se confruntă deodată ca două rivale. Martine declară că „poți să cumperi droguri și cu trei parale“. Zece franci, douăzeci de franci sînt suficienți, cu totul și cu totul suficienți. Te aprovizionezi de azi pe mîine. „Se găsesc droguri la fiecare colț de stradă“, spune. Noi nu reacționăm, ca și cum întreaga afacere s-ar desfășura într-un vis. Așteptăm să ne trezim și să uităm de durerea noastră. Într-un sfîrșit reacționez cu violență. Mă întorc spre tînăra fată. Părinții ei au divorțat, iar tatăl i-a dăruit un somptuos apartament.

— De ce nu ne-ai avertizat dinainte ?

Nu răspunde și-și întoarce fața. Am înțeles totul : fără îndoială, a participat și ea la această aventură. S-a despărțit din timp, însă în ce hal arată ! O epavă, o bătrînică cu gesturi de fetiță.

— Și de mult consumă droguri ?

— De mult — răspunde ea și schițează un gest vag.

De fapt, Didier devenise pentru mine, de luni de zile, un mister care-mi sfîșia inima. Era un băiat zvelt, înalt, cu umeri largi, blond, cu cizme galbene de care era foarte mîndru. Cochet, se fudulea cu o cămașă în dungi. Apoi a început să chelească, mersul a devenit sacadat, ținuta neglijentă. Ochii săi erau enormi, verzui, lichizi. Ca vai de el a dat oralul la bacalaureat și s-a înscris la Facultatea de drept de la Nanterre.

Infernul călduț devine dintr-o dată, pentru mine, o văpaie de nesuportat. Sînt tatăl unui drogat. Nu o spun pentru ca alții să verse cîteva lacrimi. A trebuit să treacă luni și luni de zile pentru a înțelege că ceva nu era în regulă cu Didier. Nu m-am hotărît să privesc în față realitatea. Și totuși psihologia este vocația, meseria mea! Atunci ce s-a întîmplat ? Dacă vrei cu tot dinadinsul, poți să fii și orb și idiot.

Totul devenea clar dacă acceptam să privesc realitatea în față. Mi-am amintit, de pildă, de călătoria de anul trecut a lui Didier la Rotterdam. Ne informase atunci că va petrece trei săptămîni într-o tabără internațională de studenți care doreau să ajute, în mod voluntar, pe oamenii săraci. Era un gest frumos, nobil, interesant și aprobam inițiativa lui, eram fericit.

Și totuși acest fiu al meu slab și descurcăreț începuse să tragă chiulul la școală cam de la vîrsta de 17 ani. Îmi închipuiam că nu se mai omoară cu învățătura fiindcă dorea să se avînte mai repede în lupta pentru existență : dorea să devină director de scenă. Se înapoia la 2 dimineața de la cinemateca Palatului Chaillot, îmi spuneam : „Este student“. Dacă mi-aș fi scrutat conștiința, aș fi descoperit adevărul gol, goluț. El nu era un drogat al cinematografului, ci drogat pur și simplu ! Este exact ce confirma și Martine B., care se afla acum în fața noastră :

— În parcul din jurul cinematecii se vînd droguri pe nimic.

Mama sa îl trimitea la cinematecă pentru ca să se cultive și să se distreze, între orele de curs. Mi-aduc aminte deodată că în ultimul timp Didier o privea cu un aer tîmp și tot repeta: „Nu, nu, nu...“ Desigur, și înainte de călătoria lui Didier la Rotterdam firea i se schimbase. Fusese un adolescent vioi, cu maniere alese, atent față de cei din jurul lui și dintr-o dată s-a schimbat: are o expresie dură, ochii rătăciți. Mama sa spunea : „Vîrsta critică !“ Eu eram înfricoșat. Mă uitam lung la fotografia lipită pe carnetul său de student și-mi spuneam : „Are aerul unui nebun ! Parcă l-ar bîntui strigoii !“ Soția răspundea : „Exagerezi, sînt fotografii de amator“.

Ne certam. Îi spuneam :

— Cum poți să spui că vîrsta e de vină ? Doar nu arăți în halul ăsta numai fiindcă treci de pragul adolescenței. Didier nici nu seamănă de fapt cu un adult, parcă e un halucinat.

— E vîrsta critică — repeta soția cu încăpățînare. Tu nu-i înțelegi pe tineri.

Dar adevărata revelație am avut-o la întoarcerea sa precipitată de la Rotterdam. Didier a revenit după zece zile. A sunat la ușă. Noi nu-l așteptam. Dealtfel, nici nu eram chiar atît de doritori ca să-l revedem : el reprezenta pentru noi un semn de întrebare. Vroia să-și trăiască viața, însă fără să înceteze să ia mereu bani de la mine și de la mama sa.

El nu ne considera drept părinții săi, ci dorea să trăiască pe spinarea noastră. El exploata sentimentul nostru de vinovăție, rușinea șomajului pe care eu am cunoscut-o. Banii de buzunar pe care-i dădeam, el îi considera drept un soi de amendă pe care o percepea. În toate aceste relații, dragostea părintească nu juca nici un rol. El practica un șantaj sentimental.

Totuși, cînd mă aflam într-o situație financiară dificilă am făcut datorii ca să-i oferim o existență confortabilă, să salvăm aparențele. I-am dăruit o motoretă, un aparat de fotografiat etc. El ignora eforturile noastre pentru ca să revenim la linia de plutire. Am înțeles deodată, cu oroare, că banii pe care ni-i smulgea pentru cărțile sale, pentru mesele cu prietenii, serveau de fapt, ca să cumpere droguri. Ca și prietenii săi, fii și fiice ale unor oameni onorabili, deasupra oricăror bănuieli... Cînd s-a întors de la Rotterdam ne-am găsit în plin coșmar.

— De ce te-ai întors atît de repede ?

— Nu mai puteam rămîne acolo, am venit cu autostopul. Am părăsit tabăra. Nu era bine.

Ne-a mai spus că nici măcar nu a așteptat să-i trimitem bani de întoarcere. A folosit autostopul. Dealtfel, de fiecare dată dădea o altă versiune asupra călătoriei sale. S-a întîlnit cu un tînăr englez amator de muzică pop care a încercat să-l convingă să-l însoțească în Italia. A trebuit să-l amenințe pentru ca englezul să-l lase să coboare din automobil. Un necunoscut l-a buzunărit la 20 de km depărtare de Paris, pe autostradă, la lumina farurilor care străpungeau bezna.

A fost imposibil să aflăm de la el ce s-a petrecut în tabăra de tineret. Se pare că au acționat într-un cartier sărac și cam deocheat al Rotterdamului. Cum aș fi putut să bănuiesc că sub paravanul unei acțiuni de întrajutorare internațională. Didier participase la o reuniune extravagantă și lugubră a unor drogați, în cursul căreia și-a pierdut definitiv echilibrul.

Eram cu atît mai nedumerit cu cît, pentru prima dată, a doua zi după ce s-a întors de la Rotterdam — deși acceptasem jenat toate aceste mistere, false mărturisiri, toate minciunile lui sfruntate, dar strălucii — am petrecut cu Didier o duminică fericită. Am traversat împreună parcul Monceau, am discutat ca doi vechi prieteni, m-am comportat ca un tată cu vederi largi, dar de fapt eram un imbecil. I-am explicat că în ciuda faptului că renuntase la studiile universitare putea să-și urmeze vocația cinematografică pe o altă cale. Nu trebuia să se lase descurajat de greșeala sa ; dimpotrivă, trebuia să tragă noi forțe pentru a-și oțeli caracterul.

Totuși, se comporta în mod foarte bizar. Cîteva zile după ce s-a întors de la Rotterdam s-a aprobiat de fereastră și mi-a arătat cu mîna trotuarul din fața casei :

— Mi se pare că ei sînt acolo, mă așteaptă.

Mi se părea complet dezorientat, înspăimîntat.

În acel moment nu-mi mai puteam controla nervii. Nu am îndrăznit să pronunț numele drogului temut L.S.D., care îmi răsuna în creier, îmi sfîșia craniul. Am murmurat :

— Ia spune-mi, nu cumva ai început să consumi porcării din alea, doar așa, ca să vezi cum e ?

— Nu, a răspuns el, foarte obosit. Deși repeta : „Nu, nu !“, întreaga lui comportare lăsa să se înțeleagă : „Da, da !“ Apoi s-a întors în camera lui care dădea spre Turnul Eiffel, lăsîndu-ne pe noi, părinții lui, să ne pierdem în tot felul de înoteze.

S-ar spune că a fost victima unui șoc, că s-a încurcat cu niște fete, că s-a bătut cu un tip...

Aceasta nu ar fi putut să-l dezechilibreze pînă într-atît — am spus eu. Cînd a plecat la Rotterdam era nervos, dar normal. A revenit neom.

Eram un tată care, pur și simplu, nu-și mai putea face meseria de tată, refuzînd cu încăpățînare să privească realitatea în față. Era mult mai ușor să spun vorbe de ocară soției, să o acuz că este prea indulgentă, prea împăciuitoare, că închide ochii, fiindcă era vorba de fiul ei. Pe scurt, i-am făcut o scenă, care apoi s-a prelungit luni și chiar ani de zile.

Astfel, am lăsat ca fiul meu să-și serbeze majoratul amenințîndu-ne pe noi, părinții lui, cu o măciucă nevăzută. Pur și simplu nu vroiam să știu că se droghează, dezorientat fiind și de conflictul care ne separa pe noi doi — soția mea și cu mine.

Toate anomaliile de comportament, contradicțiile, tăcerile sale — atît timp cît se găsea la noi, cît mînca la noi și cît lua bani de buzunar de la noi — nu ne împiedicau să ne simțim cu conștiința împăcată. Îi întindeam o farfurie, nu sufletul nostru. Majoratul îl trăia în afara zidurilor casei părintești, acasă rămînea un copil.

Fratele său, Hugues, se afla în vacanță. Eu am rămas la Paris, fiindcă trebuia să înlocuiesc un coleg la ziarul la care lucram. În seara zilei de 13 august am constatat că starea lui Didier se înrăutățise.

(Va urma)

PENTRU DREPTUL DE A MUNCI

O imagine care avertizează. Cercurile neofasciste din diferite țări ale lumii încearcă să-și reactiveze rîndurile și să treacă la ofensivă. Toleranța și minimalizarea acestui pericol este climatul propice pentru această încercare. Istoria pare să nu fi învățat nimic pe unii.

Muncitori fără lucru în fața Oficiului de plasare din capitala Statelor Unite, Washington. Marea majoritate sînt negri. În Statele Unite există peste 11 milioane șomeri totali și parțiali.

Acestea sînt oare libertăţi ale omului?

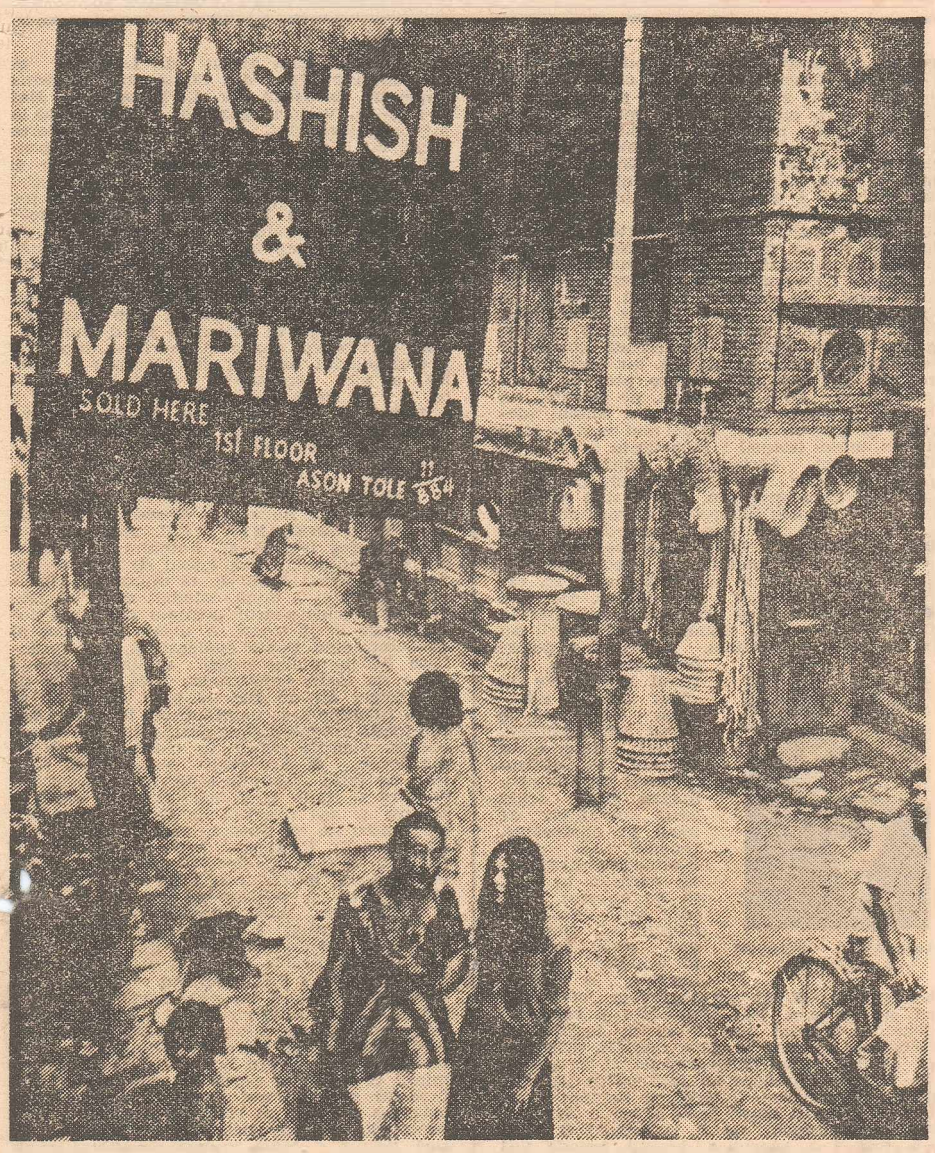

Nu e nevoie să cunoşti vreo limbă străină pentru a înţelege că pe firma din fotografie se lăfăie două cuvinte care invită la autodistrugere : haşiş şi marijuana. Aşadar jena şi teama care însoţeau de obicei acest comerţ nerușinat şi periculos, dispar. Negoţul cu moartea îşi pune firmă şi iese în stradă sub ochii toleranţi ai autorităţilor.

„Caut de lucru" — a scris pe placardă acest negru din Georgia. Iată libertatea acestui om de culoare.

Realităţile societăţii americane cu tot cortegiul lor de nedreptăţi la care sînt supuşi cei peste 22 de milioane de negri din Statele Unite ale Americii sînt recunoscute de inseşi surse oficiale, de sociologi şi de ziarişti de dincolo de ocean. În rîndul negrilor indicele de şomaj este cel mai ridicat.

seriale • seriale • seriale

Valea Jiului, ca o mireasă (VIII)

Priveşte înapoi cu mîndrie

Minerul de la Vulcan este om ordonat. Şi-a trecut în carnet marile şi micile întîmplări ale vieţii sale. Sînt notaţii telegrafice, aproape în stil de proces verbal. În cele ce urmează vom reproduce o pagină care reprezintă procesul verbal al unei vieţi, a 47 de ani în subteran fără nici o absenţă nemotivată. Pe cei care se tîrguiesc pentru o zi, o oră sau un minut, pe cei care clipesc complice, solicitînd îngăduinţă şi înţelegere : „Am lipsit şi eu odată, m-am înveselit, că de, oameni sîntem, o viaţă avem", îi invit să citească, pentru cultura lor generală, aceste rînduri din jurnalul lui Carol Golgoţiu :

„15 ianuarie 1970. Toţi din casă sînt bolnavi de gripă. După mine, Iolanda, Mircea, cu 38—39 grade temperatură. Şi azi tot bolnav sînt, însă am recuperare, repaus din luna decembrie.

16 ianuarie. Deşi încă nu mă simt bine, mă prezint la SERVICIU.

19 ianuarie. Azi am prestat primul post la sectorul XII. Transport pînă la 23 ianuarie. Şef de sector inginerul Nuţă.

Ultimul post prestat la 23 ianuarie 1970. Trecut la pensie. 47 de ani lucrat în subteran. Început lucrul în 20 ianuarie 1923, terminat la 23 ianuarie 1970.

Nu mai prestez post cu data de azi 24 ianuarie. Destul a fost 47 de ani în subteran".

Aşa se încheie viaţa de muncă a unui miner : „Nu mai prestez post cu data de azi". Acum, cînd ne apropiem de sfîrşitul serialului închinat oamenilor din Valea Jiului, se cuvine să stăruim asupra acelora care şi-au petrecut viaţa în adîncuri pentru ca noi să avem lumină şi căldură, ca şi asupra acelora care le calcă pe urme. Nu stabilim nici o gradaţie, nici o ierarhie, însăşi alegerea exemplelor fiind destul de arbitrară, căci tocmai de aceea sînt exemple şi nu cronică.

Cristea baci a intrat în mină la Lupeni la 14 ani, în 1921. Era „pus la uşă", adică deschidea uşa cînd venea calul cu cărbunele şi o închidea cînd se întorcea. Trebuia vegheată cu grijă, fiindcă de buna ei manevrare atîrna, într-o măsură importantă, ventilarea galeriei. Apoi a fost promovat, succesiv, ajutor de vizitiu, vizitiu pe primul vagonet (locţiitorul lui, cocoţat pe ultimul vagonet, răcnea în beznă : „Hai mă, opreşte !"), a muncit la troliu, apoi ca vagonetar, ajutor de miner, miner. A condus organizaţii sindicale în timpuri grele, a intrat în rîndurile Partidului Comunist Român în ilegalitate. În 1936 patronii au dat poruncă să nu mai fie angajat acest „agitator roşu".

— Eram nevoit să lucrez cu şusterii, să bat pingele, fiindcă nu mă mai primeau în mină. Vedeam cum se întorceau tovarăşii de la şut, cu straiele lor ponosite, şi eu plîngeam că nu pot sta alături de ei. Îmi aduceam aminte cum, copil fiind, cînd lucram la cai şi la troliu — deci nu eram încă miner adevărat — mă murdăream pe faţă cu cărbune, pentru ca la ieşirea din şut să arăt şi eu ca toţi ceilalţi, să nu rîdă fetele de mine. Iubeam larma din subteran, scîrţîitul transportorului, bufniturile vagonetelor care se tamponau, păcănitul perforatorului, uruitul compresoarelor, chiar şi înjurăturile oamenilor cînd se întîmpla un bai. Eram mîndru de lampa mea de miner.

— Tovarăşe Aron Cristea, după război vi s-au încredinţat funcţii de conducere, toată Valea vă cunoaşte şi vă stimează, n-a mai fost nevoie să vă murdăriţi cu cărbune pentru ca să arătaţi a miner. Cum vedeţi profesiunea dumneavoastră azi ?

— Sînt mîndru de realizările înfăptuite, de înnoirea Văii Jiului în anii socialismului, dar mă şi întristează faptul că unii tineri, absolvenţi de liceu, ocolesc mina şi fug după scriptologie. Ieri plîngea tatăl ca să fie angajat fiul, astăzi tînărul este primit cu onoruri în mină. Şi totuşi unii trag spre meserii mai uşoare. Dealtfel, şi în subteran treaba devine mai lesnicioasă, mecanizarea îşi spune cuvîntul : munca minerului nu va mai fi niciodată aşa cum am apucat-o eu. Dar e bine să-şi amintească tinerii şi de felul cum lucrau bătrînii, să păstreze tradiţia, să nu zică : „Munca grea e pentru tractor, nu pentru noi".

Alături de Aron Cristea sau de Carol Golgoţiu, pe care-i cunoaşte Valea întreagă, să amintim şi de acel artificier care, timp de o jumătate de secol, a puşcat la Aninoasa şi căruia soţia i-a lăsat, după ce el a murit de bătrîneţe, cea mai formidabilă şi neaşteptată mărturie a curajului. Artificierul era un om dintr-o bucată, moţ din Cîmpeni cu doar trei clase primare, pe nume Liciu. Purta în el simţul dăinuirii. Costumul Zimmerman în care şi-a petit viitoarea soţie, l-a purtat 60 de ani încheiaţi, la zile mari. Ca şi ceasul Doxa tip 1906 cu călăreţi sculptaţi şi ramă de argint, care s-a oprit la 20 de minute după moartea sa. Soţia, impovărată de griji, de copii, mai lăsa să-i scape, citeodată, vorbe pe care apoi le regreta :

— Cînd tatăl vostru a venit să mă peţească în costumul său negru, chipeş cum era, cu mustaţa în furculiţă, l-am crezut cineva, dar nu era decît un biet artificier. De ce nu m-am măritat şi eu cu un domn din Cugir ?

De fapt, ea nu gîndea aşa, era mîndră de soţul ei, iar după ce acesta a murit, le povestea copiilor ce fel de om fusese tatăl lor.

Cu decenii în urmă, înainte ca dispozitivele electrice să facă practic imposibile accidentele, puscarea se făcea în mod primitiv, cu fitilul. Niciodată nu puteai fi sigur că au explodat toate încărcăturile. După puşcare, artificierul înainta încet pe galerie, pipăind şi cercetînd găurile în semiobscuritate, pentru a se convinge dacă a rămas sau nu dinamită neexplodată. Vă daţi seama ce se putea întîmpla dacă lucrurile nu mergeau cum trebuie. Omului — după cum i-a mărturisit soţiei — de fiecare dată, îi era frică, deoarece, din carne şi oase era plămădit, nu din stîncă. De sute de ori a simţit această frică şi tot de atîtea ori a învins-o. Cunoaşteţi o mai mare pildă de curaj ?

Sînt eroi, care, cel puţin aşa se spune, nu cunosc teama : trag sabia din teacă şi pornesc la atac de parcă s-ar duce la cafenea. Artificierul manifesta curaj fiindu-i frică şi astfel şi-a făcut datoria timp de jumătate de veac...

Ar fi injust să-i amintim doar pe veterani, celebri sau anonimi. Noua generaţie porneşte la asaltul adîncului cu mijloacele tehnicii moderne, pe care însă tot omul o minuieşte, iar de gîndurile şi de elanul său depinde totul. Ce gîndesc aceşti tineri ? Inginerul Cristian Dinescu, şeful sectorului 2 de la Uricani — care dă o jumătate din producţia minei — este prea legat de viaţa minerilor, prea deprins cu felul lor direct de a vorbi pentru a folosi perifraze frumoase, dar lipsite de conţinut.

— Mineritul este viaţa mea. În subteran se cere muncă la concret, nu vorbărie. Din promoţia mea, 1967, au terminat 130 de ingineri de mină, dar în Valea Jiului, în sectoarele direct productive, nu sînt — cred — decît 5. Unii ingineri pe post de şef de birou îndeplinesc munca unui tehnician cu studii medii. Şi aceasta în timp ce sectoare din subteran sînt conduse de maiştri ! Unii specialişti coboară în mină doar cînd îi trimite directorul. Dar cum poţi să planifici, de pildă, forţele de muncă, din birou, dacă nu calci sectorul cu piciorul şi dacă nu-l simţi, zi de zi, cu spinarea ? Un inginer de la birou sfătuieşte : „Fă galeria ca lumea şi minerul va merge cu lemnul în spinare, nu încovoiat". Ce uşor de spus ! Minerul ia lemnul de la suitor, îl duce în galeria direcţională, îl bagă în preabatajul intrat în presiune, înaintează tiriş ca grănicerii cu ciinii (şi eu am genunchii roşi de atîta tîrît !) şi duce lemnul la locul de destinaţie. Doar cîteva drumuri pe zi şi-ţi ajunge. Iar cel de la birou sfătuieşte : „Fă galeria ca lumea !" Dar cum s-o faci ca lumea cînd însăşi presiunea rocii te obligă să nu o înalţi prea mult ? ! E încă prea multă suprastructură, prea multă lume la birou, după părerea mea. Mă întreb cîteodată : ce-i aici, mină sau minister ?

Şi maistrul principal mecanic Miron Belgun este de părerea inginerului Dinescu.

— Unii ingineri alcătuiesc dosare de securitatea muncii pe care le-ar putea întocmi şi un tehnician. E numai un exemplu. Am cunoscut un inginer responsabil cu aerajul care stătea mai mult la birou. Eu, dacă aş fi avut răspunderea lui, n-aş fi dormit noaptea, fiindcă aerul înseamnă viaţă. Iar el se uita în planuri şi afirma că ştie totul, pe hîrtie. Or, situaţia în subteran se schimbă de la zi la zi : încet, încet, presiunea mişcă pereţii din loc. Odată, directorul tehnic l-a întrebat pe acel inginer dacă într-adevăr îşi cunoaşte sectorul. Poate mai mult de ruşine, a doua zi s-a hotărît să coboare în colivie. Şi s-a dovedit că-şi cunoştea atît de bine sectorul încît s-a rătăcit. L-au adus înapoi nişte mineri la galeria de bază.

Este tonică reacţia tînărului inginer Dinescu Cristian, căruia i se raliază mai vîrstnicul Belgun. Ea dovedeşte dinamismul tinerei generaţii, dorinţa de a face treabă, nu dosare. Nu trebuie absolutizată, dar nici ignorată înclinarea unor ingineri spre tihna biroului. Din fericire, tonul îl dau tinerii plini de sănătoasa ambiţie de a dovedi ce pot, de a se arăta demni de înaintaşii lor. Fiindcă mina continuă să exercite o magnetică atracţie.

Îmi spunea un student din anul III al Institutului de mine din Petroşani, Nicolae Bud :

— Sînt de fel din Dăneştii Chiuarului, din Maramureş. Doar întîmplător am nimerit la liceul minier. Nimeni n-a fost miner în familie, dar eu asta am vrut să devin. Încă de pe băncile liceului lucram ca vagonetar, vara, fără să se ştie că sînt, ca să spun aşa, de specialitate. Apoi am intrat la institut. Pe măsură ce culoarea căştii pe care o port se schimbă — ea trece prin mai multe nuanţe intermediare, negru însemnînd miner, iar albul inginer, — simt o tot mai mare răspundere faţă de lumea din subteran. Răspunzi de munca şi de viaţa oamenilor ! Eu voi face minerit, nu topografie, nu preparare, nu muncă de birou. Ţin la oamenii aştia, vreau să fac ceva pentru ei. Poate nu mă exprim în cuvinte alese, dar asta ştiu : voi fi miner.

Peste ani, Nicolae Bud şi tovarăşii săi de generaţie, de profesiune şi de idealuri, aidoma lui Carol Golgoţiu şi Cristea baci, vor privi şi ei înapoi cu mîndrie.

LIONEL NIŢESCU ■

SFÎRŞIT

Încurcă-i, drace!

...și uite că i-a încurcat ! Duminica abia trecută a răsturnat toate pronosticurile posibile. Un campionat nu e **loto pronosport** decît în măsura în care cineva ghicește toate rezultatele exacte, dar eu, unul, nu m-aș încumeta să spun de acum că lucrurile sînt chiar atît de clare cît îmi păreau mai devreme cînd am pronosticat că **Dinamo** va cîștiga campionatul anului acesta. Sigur că o șansă foarte mare o are în continuare echipa din Ștefan cel Mare : nu cred, de asemenea, că **Steaua**, chiar înfrîntă la Hunedoara, va renunța să se bată pentru titlu. Bine face, cred eu, cel mai mare Pitic din România cînd își anunță admiratorii că **Universitatea Craiova** nu candidează la titlu. Realist vorbind, victoria de la Iași este o frumoasă surpriză pentru noi, cei care-l urmărim cu simpatie, dar o analiză lucidă ne spune totuși că echipa din Bănie n-are înaintare : Marcu, se pare irecuperabil, nu poate fi înlocuit de Cămătaru; Crișan, cu toate eforturile făcute, nu este încă pus la punct : Balaci, oricît am vrea noi, nu este un centru înaintaș ; au apărut Irimescu, o mare speranță, și Cîrțu, care au dat culoare acestei echipe încă în formare. La drept vorbind, compartimentul care asigură succesul lui Teașcă este linia de mijloc cu un Beldeanu care, cel puțin la București, a fost senzațional și cu un Donose care strălucește mai puțin, dar face mult. Despre Balaci ce să mai vorbesc, el este inima oltenilor și dacă forma în care se află îl va ține, Craiova îi va datora foarte mult. Un jucător care la București a fost, de asemenea, excepțional și care în continuare joacă foarte bine, este Ștefănescu, dar i-aș nedreptăți pe ceilalți : pe Negrilă, pe Tilihoi și pe Berneanu dacă nu i-aș lăuda pentru dăruirea lor în joc.

O a doua surpriză a etapei de duminică a fost înfrîngerea echipei **Steaua** la Hunedoara. Corespondentul ziarului de specialitate a scris că mulți jucători militari s-au menajat în acest meci, dar mie mi se pare că era vorba tot de oboseala produsă de meciul de la București cu Craiova, lucru care îmi vorbește despre lipsa lor de pregătire fizică. Dealtfel, chestiunea este vădită și la alte echipe din campionatul nostru, de pildă la **Dinamo**, unde numai seriozitatea unui Lucescu și eficacitatea lui Dudu Georgescu duc la rezultate foarte bune.

Vorbind despre **Steaua**, vreau să cred că mă înșel cînd afirm că ea nu mai joacă ceea ce juca altădată, mă gîndesc chiar la toamna trecută. Combinațiile au devenit statice; se pasează lateral, nu în adîncime. Excelentele extreme pe care le posedă această echipă nu sînt întrebuințate cît ar trebui și greșesc și ele foarte mult. Zamfir driblînd prea mult, iar Troi centrînd după ureche. Constant bun rămîne numai Dumitru, Iordănescu fiind în continuare fantezist numai în fața unui adversar **tare**. E cam puțin pentru o campioană.

La București am văzut meciul **Rapid—U.T.A.** O partidă de ora 14.30, într-adevăr. Destul de vioaie, la urma urmelor, cu faze de gol, cu portari care scot mingi imposibile și fac gafe peste gafe și cu trei goluri destul de frumoase. **Gărarii**, în mare nevoie de puncte, s-au mișcat mai lejer, dar cînd mă gîndesc la jocurile în deplasare, mi se face părul măciucă.

În rest, mi se pare că **Argeșul**, datorită lui Dobrin, redevine o echipă care poate interesa publicul și că **Jiul** începe să decline, dar surprize se mai pot petrece pe parcurs.

Oricum, lucrurile s-au cam aranjat în coada clasamentului ; mai complicată e chestiunea din față, acolo unde vreo patru echipe se pîndesc una pe alta ca să-și ia locul.

Dar iată că bunul nostru Covaci, atît de tranșant la începuturile sale la cîrma **naționalei**, ne face bucuria de a ne lăsa, pînă la Sfîntul Gheorghe, fără campionat. Sigur că meciul cu Spania este foarte important și că trebuie pregătit cu seriozitate, dar nici să lași șomeri sute de jucători pentru alți **unsprezece**, nu-i frumos. Eu nu cred că **oxigenarea** de care vorbește Covaci și plictiseala unui lung stagiu de pregătire ne vor duce neapărat la triumful în meciul cu ibericii. Doresc din toată inima o victorie a **tricolorilor**, dar metoda aleasă de Covaci este cea mai obișnuită. Ea n-a dat roade în trecut, să sperăm că va da de data aceasta. Adevărul este că ceea ce vom prezenta în teren va fi foarte subțire. N-avem portar, n-avem un fundaș central (apropo,Sameș a mai dat un autogol la Hunedoara, ca să nu-i uităm obiceiurile), n-avem nici extreme dacă ne gîndim bine, pentru că Troi și Zamfir, aflînd probabil că vor sta trei săptămîni în pregătire, au început să bată lumea prin circiumi, ca și Bocioacă, mă mir cum li se mai încredințează **tricourile naționalei** după astfel de isprăvi. Mai bine îl scoatem de la naftalină, pe unde o mai fi jucînd el acum, pe Năsturescu și pe stinga îl băgăm pe Dobai, la 65 de ani ai săi, decît să vorbim despre moralitate în sport și să n-o respectăm cu nici un chip. Cei doi, după cum se vede, recidivează și le merge bine mersi. Ce-ar fi dacă am proceda totuși o dată ca la armată, băgîndu-i la carceră ?

S-auzim de bine...

EUGEN BARBU ■

DIVIZIA A : 2 APRILIE

BUCUREȘTI : Rapid—U.T.A. 2—1 (2—0), după un meci în care fazele de poartă, golurile (în ordine, Neagu și Rontea pentru Rapid, Nedelcu II pentru U.T.A.) și, mai ales, ratările au salvat calitatea unei prestații serios compromisă de puținătatea mijloacelor de exprimare a jucătorilor. ● Rapidul a început mai bine, a dominat copios prima repriză, s-a distanțat la 2 goluri, îndeobște prin eforturile și eficacitatea lui Neagu, a ratat cu seninătate, prin Manea, Marin Stelian și Rontea, după care, în condițiile în care U.T.A strălucea prin lipsă de viagă și de formă, cu un portar pe post de figurant, s-a potolit, așteptînd fluierul final. ● La reluare, arădenii s-au înviorat surprinzător, animați de Domide, dar încurcați de Tisza și Cura, ultimul părînd că-și petrece pe gazon o parte a concediului legal de odihnă, au redus din diferență printr-un voleu din întoarcere al lui Nedelcu II, după care a venit și rîndul lor să rateze copilărește. ● În rest, fotbal mediocru, vreo 10 000 de spectatori, greșeli cu nemiluita de ambele părți și un boxer, pe numele lui, Petcu, îmbrăcat în tricoul Giuleștiului, „Felicitat" cu un cartonaș galben, după principiul nesportivității sale un meci = un cartonaș, Petcu, autorul unui pumn expediat cu exactitate în stomacul fundașului Giurgiu, ar merita invitat la Comisia de disciplină și trimis să-și refacă, pentru cîteva etape bune, nervii. ● Remarcați : Neagu (9), Marin Stelian și Ioniță (8), Domide și Nedelcu II (7). ● Fără să arate nimic deosebit, Otto Anderco din Satu Mare a arbitrat corect, ajutat bine de buzoleni V Pîrvescu și Ion Braun **(Ovidiu Ioanițoaia). Dinamo — F.C.M. Galați 4—0 (3—0)** Liderul și „lanterna" au oferit un agreabil spectacol, ca orice joc (de antrenament) cu învinsul dinainte știut și în care mai rămîne o singură problemă de rezolvat : scorul. ● Foarte mulți dinamoviști au căutat golul cu... luminarea, dar nu au reușit să înscrie decît Custov, Cheran și Dudu Georgescu, ultimul de două ori. Dealtfel, Dudu Georgescu merită o mențiune specială pentru travaliul său, fiind vizibilă îmbunătățirea stilului său de joc față de sezonul trecut ; ni se pare, acum, cel mai în formă dintre dinamoviști : a participat la construirea atacurilor, a pasat inspirat (la golul lui Custov, de exemplu), a șutat mult și periculos, dîndu-i posibilitatea lui Oană, portarul gălățean, să se evidențieze. ● Cei mai buni jucători : Dudu Georgescu (10), Lucescu (9), Al. Moldovan, Dobrău, Oană (8), Radu Dan și Burcea (7). ● Corect arbitrajul lui O. Streng (Oradea), ajutat la linie de V. Eugen și V. Dumitru (ambii Olteniță) **(Ion Predoșanu). Sportul studențesc—F.C.M. Reșița 1—0 (1—0).** Dacă în prima repriză „sportiștii" ar fi înscris chiar și cinci goluri, nimeni nu ar fi fost surprins, întrucît apărarea reșițeană s-a dovedit a fi extrem de vulnerabilă. A ratat, însă, ca un debutant la juniori, O. Ionescu. ● Dar și apărarea Sportului s-a dovedit la fel de vulnerabilă, mai ales pe partea stîngă, unde Florea a făcut ce a vrut și a centrat sau a șutat din toate pozițiile. S-ar mai cuveni să spunem că „spiridușul" numit Florea a ajuns în minutul 40 pînă lîngă stîlpul din stînga lui Răducanu, a întors scurt, ca să-și creeze unghi favorabil, dar în aceeași clipă a fost „agățat" la picior și tăvălit. 11 metri clar ca lumina zilei, dar arbitrul a închis ochii ! ● În partea a doua a meciului, cel care au dat drumul la minge, cu pase scurte și cu o mai bună legătură între compartimente, de unde și hărțuiala permanentă a adversarului, așa cum făcea cîndva Sportul, au fost reșițenii. De cîteva ori au fost pe punctul de a înscrie, Bora chiar a și trimis balonul în bară, dar nesansa plus ineficacitatea înaintașilor au făcut ca scorul să nu se mai schimbe. Ca și în prima repriză, s-a remarcat același singur jucător, Florea, căruia îi acordăm nota 9. ● În rest, nici un jucător nu ni se pare a fi depășit nota 6, motiv pentru care nu-i menționăm. ● A arbitrat slab și părtinitor N. Raab (Cîmpia Turzii), ajutat corect la margine de către Fl. Anuțescu și I. Răileanu, ambii din Pitești **(Victor Niță). TIMIȘOARA : Politehnica — A.S.A. Tg. Mureș 1—0 (1—0).** Pe o vreme mohorîtă, „pomii lăudați" (numim astfel cele două formații și numele lor sonore) nu au izbutit să depășească nota mediocră a fotbalului desfășurat și calificativul similar al arbitrajului. ● S-a înscris un singur gol (e drept, frumos, grație „capului" inspirat al lui Șerbănoiu), s-au ratat multe altele, ca în orice meci cu și fără miză, s-au petrecut multe greșeli tehnice și o sumedenie de faulturi (23 de către A.S.A.), totul pe fundalul unor erori de arbitraj cum, din păcate, destul de des ne este dat să vedem. Bunăoară : în min. 2, cînd Anghel a fost trîntit în careu, M. Moraru a gîndit — probabil — că era prematur un penalty ; apoi, Onuțan l-a faultat pe același Anghel, cartonaș galben primind tot cel obstrucționat. Nemulțumirea publicului a sporit în finalul meciului, cînd arbitrii („centralul" și tușierul I. Pop) au anulat, cu ezitări, un gol marcat de Cotec. ● În rest, fotbal confuz și dezlînat, în care gazdele, cu o linie mediană neomogenă, nu au știut să depășească „betonul" lui Ispir, Unchiaș și Naghel, iar oaspeții, în replică, au pus prea mare preț pe jocul izolat al lui Both și Pîslaru, pe talentul lui Hajnal (comod) și travaliul lui Bölöni (derutat și dezordonat). ● Cei mai buni jucători de pe teren (totuși) : Mehedințu 9, Mioc 8, Dembrovschi, Șerbănoiu, Anghel, Lața 7 („Poli") ; Ispir Unchiaș, Naghel, Onuțan 7 (A.S.A.). Cum spuneam, foarte slab arbitrajul lui M. Moraru (Ploiești) și I. Pop; corect — I. Roșoga (ultimii, din București) **(Teodor Bulza). BACĂU : Sport Club-Progresul 2—1 (0—0).** O primă jumătate de meci nedecisă, în care bucureștenii au jucat mai bine, ratînd prin Iorgulescu deschiderea scorului. ● O a doua repriză dramatică, mai ales în final, cînd — în 3 minute — băcăuanii au întors soarta partidei, înscriind 2 goluri prin Munteanu, ultimul dintre ele în chiar clipele dinaintea fluierului de sfîrșit. Bucureștenii, retrași deliberat în apărare și dirijați ingenios de Dumitru Ștefan, și-au legat toate speranțele de jocul pe contraatac, reușind să preia conducerea prin golul realizat, în min. 69, de Apostol, după care au căutat și izbutit să țină cît mai mult balonul în posesia lor, anunțînd o victorie neașteptată. ● Cu atît mai clar conturată cu cît, în min. 74, Munteanu a ratat un penalty, acordat just pentru faultul lui Gheorghe Ștefan. În faza imediat următoare, tînărul Mihai Florentin de la Progresul s-a trezit cu mingea în fața porții părăsite de Constantinescu, trecîndu-și în cont o ratare poate mai mare decît aceea a netransformării loviturii de la 11 metri ! ● Dacă n-a fost 0—2, scorul a devenit repede 1—1 și apoi 2—1, Munteanu spălîndu-și păcatele prin două goluri spectaculoase, tocmai bune pentru un infarct... ● Remarcați : Munteanu (8) și Florea (7), ambii intrați după pauză, dar contribuind decisiv la victoria gazdelor, Dumitru Ștefan (9), cel mai bun de pe teren, Apostol și Tichigiu (8), Sătmăreanu, Grama și Moraru (7). ● Excelent arbitrajul lui V. Tătar (Hunedoara), ajutat bine de I. Chilibar (Pitești) și N. Dumitrescu (Ploiești) **(Cornel Ionescu). IAȘI : Politehnica — Universitatea Craiova 1—2 (1—0).** Neînvinsă în ultimii cinci ani la Iași, Universitatea Craiova i-a creat de-a lungul timpului un complex perfect explicabil echipei moldovene care, sîmbătă, a dorit extraordinar de mult să rupă o tradiție nefericită pentru ea. Din această dorință evidentă pentru toți spectatorii a rezultat o primă repriză în care gazdele s-au năpustit asupra porții adverse cu o energie rar întîlnită, „tăvălugul" echipei ieșene dominînd tot terenul pînă la careul advers. ● Dominarea categorică a ieșenilor în prima repriză, rezultată mai ales din superioritatea directă a lui Romilă asupra lui Beldeanu și a lui Simionaș asupra lui Donose, perechi-cheie ale întîlnirii, nu își va găsi totuși corespondentul pe tabela de marcaj, în primul rînd datorită lui Ștefănescu care, sîmbătă, și-a condus apărarea în maniera lui Beckenbauer, intervenind cu uimitoare eficacitate la foarte multe mingi, apoi datorită pripelii lui Doru Ionescu și Romilă, al doilea mai ales avînd în vîrful bocancului trei goluri ca și făcute (între care amintim și o bară). ● Poarta Universității va fi totuși „deschisă" în minutul 39, în urma unui penalty imaginar dictat de conducătorul jocului care-și va compensa eroarea din minutul 10, cînd le-a refuzat gazdelor un penalty real, mutînd locul unei infracțiuni din careu în afara lui. ● A urmat a doua repriză, în care echipa condusă de Teașcă și-a scos rînd pe rînd armele, echilibrînd jocul în teren și preluînd apoi inițiativa, odată cu introducerea lui Cîrțu care, în ultima jumătate de oră a partidei, a semănat derută în apărarea ieșenilor, o astfel de acțiune terminîndu-se cu un șut sec la rădăcina barei, expediat de Irimescu : 1—1. ● Ambele echipe păreau mulțumite de acest egal, mai puțin craioveanul Balaci care, cu trei minute înainte de sfîrșitul partidei, inițiază un contraatac lung de 40 de metri ; urmează o centrare care este reluată de Cămătaru, al cărui voleu fantastic (a incrementit întreg stadionul !) zguduie bara transversală a porții ieșene, toți jucătorii rămîn uluiți, cu excepția aceluiași Irimescu, care înscrie cu sînge rece golul victoriei. ● Remarcații noștri : Ștefănescu (nota 10), Lung, Tilihoi, Cîrtu, Balaci și Irimescu (9), Cămătaru (8), apoi Romilă și Simionaș (9), Șerbănică, Ursu (8). ● Arbitrul Francisc Coloși — autorul celor două greșeli din prima repriză — a fost bine ajutat de I. Urdea și D. Rădulescu (toți din București) **(Marius Popescu). ORADEA : F. C. Bihor — Jiul 2—1 (0—0).** Victoria gazdelor a fost decisă la mijlocul terenului, unde Georgescu, foarte activ, cu o viteză deosebită (poate mijlocașul cu cea mai mare viteză din țară !) și cu o mare rază de acțiune, a reușit să-l anihileze pe Mulțescu, conducătorul de joc al oaspeților. ● Bihorenii au deschis scorul destul de tîrziu (în min. 50 Kun II, cu o lovitură de cap la centrarea lui Lupău), replica Jiului — o echipă solidă, cu o remarcabilă legătură între compartimente — fiind foarte bună ; dealtfel, oaspeții au reușit să egaleze în min. 70, prin Augustin, la o deschidere în adîncime a lui Dumitrache. ● Victoria gazdelor, meritată după aspectul jocului (ultimul gol Florescu — min. 80), a fost rezultatul firesc al voinței și al unei mai bune organizări a atacului. ● Cei mai buni de pe teren : Georgescu (9), Bigan, Kun II, Lupău (8), Ghergheli, Florescu (7) (F.C. Bihor) și Bădin, Augustin, Dumitrache (8), Stoichiță, Cavai (7) (Jiul). ● A arbitrat foarte bine R. Stîncan, ajutat la fel de V. Teciu și N. Suciu, toți din București **(Dumitru Constantinescu). CONSTANȚA : F.C. Constanța — F. C. Argeș 1—2 (0—0).** Fotbalul pe stadionul constănțean, adică fotbal de calitate, nu s-a văzut decît timp de 15 minute, la începutul reprizei a doua, imediat după ce Dobrin a deschis scorul printr-o frumoasă lovitură de la 18 metri. A urmat un iureș al gazdelor, cînd Peniu egalează și cînd fotbaliștii de pe malul mării realizează cîteva șarje de toată frumusețea. Însă totul a ținut exact cît un foc de paie. În rest, un meci plictisitor și neinteresant în care constănțenii, complexați de poziția din clasament, păreau victime sigure în ciuda dominării din teren. ● Argeșenii s-au apărat destul de bine, lăsîndu-i pe Dobrin, Doru Nicolae și Radu II să hărțuiască o întreagă echipă, și așa necăjită de propria neputință, pentru ca în final să le smulgă și egalitatea prin Iovănescu, care a marcat cu capul la o lovitură liberă executată de același Dobrin. ● Cei mai buni de pe teren : Mustafa (8) și Mărculescu (7) de la gazde și Dobrin (8), Doru Nicolae și Iovănescu (7) de la oaspeți. A arbitrat bine C. Manușaride (București), ajutat de P. Căpriță (Brăila) și C. Braun (Brașov) **(R. Bărbulescu). HUNEDOARA : F.C. Corvinul — Steaua 2—1 (1—0).** Corvinul a început extrem de timorat de faima adversarilor, a trecut cu bine primele 20—25 de minute în care Steaua, cu Iordănescu și Dumitru în prim plan, s-a complicat în infinite arabescuri și treceri de mingi la mijlocul terenului, de parcă ar fi încercat doar să nu piardă mingea, după care s-a aruncat cu toată forța în atac, surprinzîndu-și adversarii printr-o condiție fizică destul de bună. Trebuie desigur să ținem seama aici și de jocul mult mai slab decît în ultimele partide ale lui Dumitru care, pare-mi-se, obosit, nu s-a angajat prea des în focul luptei. (Revelatoare în acest sens ni se par înregistrările antrenorului Victor Stănculescu de la Minerul Cavnic, aflat la meci, care ne-a demonstrat pe hîrtie următoarele : din 60 de minute de joc efectiv, Dumitru a alergat doar 29 de minute, și n-a efectuat decît 18 sprinturi cu viteză maximă, restul fiind o alergare în tempo-ul de 1/4... Cifrele sînt, ni s-a demonstrat, sub plafonul juniorilor.) ● Victoria Corvinului rămîne însă indiscutabilă (au marcat Economu, Șumulanschi, respectiv Năstase), hunedorenii — în frunte cu Angelescu, exemplar pe tot parcursul meciului — făcînd probabil cel mai bun joc al lor în actualul campionat ● Cei mai buni de pe teren : Angelescu (9), Vlad, R. Nunweiller, Văetuș (8), Economu, Tonca (7) (Corvinul) ; Vigu (8), Anghelini, Iordănescu, Zamfir (7) (Steaua). ● A arbitrat satisfăcător N. Rainea (Bîrlad), ajutat la fel de V Gligorescu și A. Avramescu — ambii din Ploiești **(Dumitru Graur).**

Antrenorul Nicușor e neliniștit.

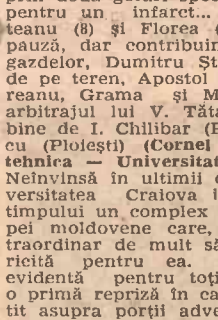

Balaci a crezut pînă în minutul 90 în victorie

TOP „FLACĂRA" — FOTBAL

După notele obținute în a patra etapă a returului (au fost notați, deci au primit puncte, nu mai puțin de 68 de jucători !), iată cum arată

TOPUL ETAPEI A 21-A

1—2. D. Georgescu și C Ștefănescu (Univ. Craiova) — 10 p ; 3—16. Lucescu, Neagu, Mehedințu, D Ștefan, Florea (F.C.M. Reșița), Lung, Tilihoi, Cîrțu, Balaci, Irimescu, Romilă, Simionaș, C. Georgescu (F.C. Bihor). Angelescu — 9 p ; 17—40. M. Stelian, Ioniță, Al. Moldovan, Dobrău Oană, Mioc, Munteanu, Apostol, Tichigiu, Cămătaru, Șerbănică, Ursu, Bigan, Kun II, Lupău Augustin, Bădin, Dumitrache, Mustafa, Dobrin, Vlad, Văetuș, R. Nunweiller, Vigu — 8 p ; 41—68. Domide, Nedelcu II, R. Dan, Burcea, Dembrovschi, Șerbănoiu, Anghel, Lața, Ispir, Unchiaș, Nagel, Onuțan, Florea (S.C. Bacău), Sătmăreanu I, Grama, Moraru, Ghergheli, Florescu, Stoichiță, Cavai, Mărculescu; Doru Nicolae, Iovănescu, Economu, Tonca, Anghelini, Zamfir, Iordănescu — 7 p.

Prin adiționarea tuturor notelor (punctelor) obținute pînă acum, topul permanent alcătuit de revista noastră arată în felul următor :

1. **BALACI**	—	35 p
2. **Romilă**	—	33 p
3—4. **Nedelcu II**	—	31 p
Stoichiță	—	"
5. **Dobrin**	—	30 p
6. **Lucescu**	—	29 p
7—8. **C. Ștefănescu**	—	27 p
Multescu	—	"
9-10. **Dumitru**	—	26 p
M. Constantinescu	—	"

FLACARA Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : reportaj (A. Dohotaru — 16 17) ; cultură cenaclu (Eugen Seceleanu — 16 06); știință (Tudor Octavian — 16 19); probleme cetățenești, anchete (Liviu Timbus — 16 18), scrisori (Marga Nedelea — 17 87); publiciști comentatori (Ilie Purcaru, Nelu Ionescu, Nicolae Cristache — 16 18) ; foto reportaj (15 95) ; documentare — (16 23); administrație (Alexandru Medar, Gheorghe Amuza — 17 86) ; secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu, Cornel Catană — 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Marius Popescu — 17 78 82 și interior 16 11) : redactor șef adjunct (Traian Prosan — 17 78 82 și interior 17 83) ; redactor șef — 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii». Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM — Departamentul Export-import presă, P.O. Box 136—137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI : 2 LEI

41 505